

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

ORTAOKUL MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN MÜZİK DERSİNE İLİŞKİN
GÖRÜŞLERİ
(ANKARA İLİ ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Ash SARI

Ankara
Mart, 2014

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

ORTAOKUL MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN MÜZİK DERSİNE İLİŞKİN
GÖRÜŞLERİ
(ANKARA İLİ ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Aslı SARI

Danışman: Prof. Ülkü ÖZGÜR

Ankara
Mart, 2014

JÜRİ ONAY SAYFASI

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ' ne,

Aslı SARI'ya ait "ORTAOKUL MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN MÜZİK DERSİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ" adlı tez, 17/03/2014 tarihinde jürimiz tarafından Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

Üye (Başkan): Prof.Dr. Belir TECİMER

Belir Tecimer

Üye (Tez Danışmanı): Prof. Ülkü ÖZGÜR

Ülkü Özgür

Üye: Yrd. Doç. Dr. Mehmet ŞEREN

Mehmet Şeren

ÖZET

ORTAOKUL MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN MÜZİK DERSİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

SARI, Aslı

Yüksek Lisans, Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Ülkü ÖZGÜR

Şubat – 2014, 94 sayfa

Bu araştırmada, müzik öğretmenlerinin bulundukları okullarda karşılaştıkları güçlükleri; okul idarelerinin, ailelerin ve öğrencilerin müzik dersine karşı gösterdikleri yaklaşımları; Milli Eğitim Bakanlığı komisyonlarınca belirlenmiş müzik dersinin amaçlarının, müzik öğretmenleri tarafından bu amaçlara ulaşılabilirliği konularında müzik öğretmenlerinin görüşlerini ortaya koymak amaçlanmaktadır.

Bu araştırmada, betimsel yöntem içerisinde yer alan tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini, 2012-2013 eğitim öğretim yılı içerisinde Ankara ili ortaokullarında görev yapan müzik öğretmenleri; örneklemini ise Altındağ, Keçiören, Çankaya, Mamak, Yenimahalle, Etimesgut ve Sincan ilçelerindeki ortaokullarda görev yapan 67 müzik öğretmeni oluşturmaktadır.

Araştırma ilk olarak literatür taraması ve yorumlanmasının ardından, ortaokullarda görev yapan 67 müzik öğretmenine uygulanan, eğitimlerini üstlendikleri sınıflardaki müzik dersleri hakkındaki görüşlerini konu alan anket sonuçlarının istatistiksel yorumlanması ile devam etmektedir. Her bir maddenin karşısında ölçülmek istenen davranışın gösterilme sıklığını belirlemek üzere beşli Likert tipi seçenekler verilmiştir.

Araştırmanın sonucunda müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları okulların büyük bir bölümünde müzik odası ve müzik dersi için gerekli teknolojik donanım ile araç gereçlerin bulunmadığı; okul idaresinin zaman zaman öğretmenleri destekledikleri ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen amaçlara öğretmenlerin büyük bir

çoğunluğunun ulaştığı tespit edilmiş ve elde edilen sonuçlara göre belirlenen bazı konularda öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Müzik, Ortaokul, Müzik Eğitimi.

ABSTRACT

THE OPINIONS OF THE SECONDARY SCHOOL MUSIC TEACHERS ON THE MUSIC CLASSES

SARI, Aslı

Master of Education, Department of Music Education

Thesis Advisor: Prof. Ülkü ÖZGÜR

February – 2014, 94 Pages

This study has been conducted in order to find out and make a statistical analysis of the opinions of the music teachers on the difficulties that they encounter in the secondary schools. The approach of the school administrators, students and parents to the music classes, the purposes of the music classes as determined by the commissions of the Ministry of Education and the feasibility of these purposes for the music teachers.

The population of this research which employs the descriptive survey model, consists of the music teachers working in the secondary schools in Ankara, in the school year 2012-2013. The sample consists of 67 music teachers working in the secondary schools in districts of Ankara which are Altındağ, Keçiören, Çankaya, Mamak, Yenimahalle, Etimesgut and Sincan.

This resulting account of the research begins with a literature review and continues with the statistical interpretation of the data derived from the results of the poll conducted with the participation of 67 music teachers working in secondary schools. The poll is comprised of statements, which individually express a certain behavior, and there are five options arranged in the form of Likert scale across each statement in the poll, aiming at determining the rate of occurrence of the behavior in question.

The results of the research show that most of the schools lack music classrooms, technologic equipments and tools necessary for music teaching, that sometimes school administrators give their support to the music teachers and that most of the teachers

reach the goals determined by the Ministry of Education. This study ends with some suggestions to solve some of the above mentioned problems.

Key Words: Music, Music Education, Secondary Schools.

İÇİNDEKİLER

Jüri Onay Sayfası.....	i
Özet	ii
Abstract.....	iv
İçindekiler.....	vi
Tablolar Listesi	viii
Kısaltmalar Listesi	xi
1. GİRİŞ	1
1.1. Eğitim.....	1
1.2. Sanat ve Sanat Eğitimi	2
1.3. Müzik ve Müzik Eğitimi	3
1.3.1. Cumhuriyetten Günümüze Genel Müzik Eğitimi Süreci	11
1.4. İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı.....	13
1.4.1. Programın Vizyonu	15
1.4.2. Programın Temel Yaklaşımı	15
1.4.3. Müzik Dersi Öğretim Programının Temel Yapısı (1-8. Sınıflar).....	19
1.4.3.1. Genel Amaçlar	19
1.4.3.2. Temel Beceriler ve Değerler.....	20
1.4.3.3. Öğrenme Alanları	21
1.4.3.3.1. Dinleme- Söyleme Çalma	21
1.4.3.3.2. Müziksel Algı ve Bilgilenme	25
1.4.3.3.3. Müziksel Yaratıcılık.....	25
1.4.3.3.4. Müzik Kültürü.....	25
1.4.3.4. Kazanımlar.....	26
1.4.3.5. Etkinlikler	26
1.4.3.6. Ölçme ve Değerlendirme	27
1.5. Araştırmanın Amacı	29
1.6. Araştırmanın Önemi.....	29
1.7. Varsayımlar	30
1.8. Sınırlılıklar	30
1.9. Tanımlar	30
2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	31

3. YÖNTEM	38
3.1. Araştırmanın Modeli	38
3.2. Evren ve Örneklem	38
3.3. Verilerin Toplaması	38
3.4. Verilerin Analizi.....	39
4. BULGULAR VE YORUM.....	40
5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	73
5.1. Sonuçlar	73
5.1.1. Kişisel Bilgilere İlişkin Sonuçlar	73
5.1.2. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	74
5.1.3. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	74
5.1.4. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	75
5.1.5. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	76
5.1.6. Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	77
5.1.7. Ankette Yer Alan Açık Uçlu Sorulara İlişkin Sonuçlar	79
5.2. Öneriler	80
KAYNAKÇA.....	82
EKLER	87
EK 1: ANKET SORULARI	88
EK 2: ARAŞTIRMA İZNİ	94

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Müzik öğretmenlerinin meslekte çalışma sürelerinin dağılımı	40
Tablo 2: Müzik öğretmenlerinin bulunduğu okuldaki görev süresi dağılımı	40
Tablo 3: Müzik öğretmenlerinin birden fazla okulda görevlendirilme durumunu gösteren dağılım	41
Tablo 4: Müzik öğretmenlerinin mezun oldukları okulların dağılımı	42
Tablo 5: Müzik öğretmenlerinin eğitim durumlarına göre dağılımı	42
Tablo 6: Müzik öğretmenlerinin ana çalgıların dağılımı	43
Tablo 7a: Müzik öğretmenlerinin “ Okulunuzda müzik dersliği var mı?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı	43
Tablo 7.b. Müzik dersliği olmamasının nedenlerine ilişkin müzik öğretmenlerinin okullarında verdikleri yanıtla ilişkin verdikleri yanıtların üzerinden yapılan dağılım.	45
Tablo 8: Müzik öğretmenlerinin “ Derste kullandığınız yazı tahtası aşağıdakilerden hangisi?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı.....	45
Tablo 9: Müzik öğretmenlerinin “ Okulunuzda aşağıdaki derslerin hangileri için çalışma alanı (atölye, spor salonu vb.) bulunmaktadır?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı.....	46
Tablo 10: Müzik öğretmenlerinin “ Müzik dersinde yararlandığınız araçlar nelerdir?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı	47
Tablo 11: Müzik öğretmenlerinin “ Müzik dersinde kullandığınız çalgılar nelerdir?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı	48
Tablo 12: Müzik öğretmenlerinin “ Okul idarecileri il ve ilçedeki zümre toplantıları için sizi bilgilendiriyor mu?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı	49
Tablo 13: Müzik öğretmenlerinin “ İl ve ilçe genelinde yaptığınız etkinliklerde okul idarecilerden destek/ teşvik görüyor musunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı	49
Tablo 14: Müzik öğretmenlerinin “Velileri müzik dersinin önemi ve gereği konusunda bilgilendirmede okul idarecilerinden destek görüyor musunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı	50
Tablo 15: Müzik öğretmenlerinin “Belirli gün ve haftalarda sizden bir etkinlik isteniyor mu?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı.....	51

Tablo 16: Müzik öğretmenlerinin “ Yaptığınız ders dışı etkinlikler için takdir ve teşekkür belgesi veriliyor mu?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı.....	52
Tablo 17: Müzik öğretmenlerinin “İl ve ilçe genelindeki alanınızla ilgili seminer, konferans vb. katılımınız için sizi teşvik ediyor mu?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı.....	53
Tablo 18: Müzik öğretmenlerinin “Okul idarecileri dersin araç gereçlerini sağlamanız konusunda size destek oluyor mu?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı.....	53
Tablo 19: Müzik öğretmenlerinin “ Yüksek lisans ve doktora çalışmalarını yapabilmeniz için idareciniz kolaylık göstermekte midir? (Bu soruyu akademik kariyer yapanlar yanıtlandırılmalı)” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı.....	54
Tablo 20: Katılımcıların “ Öğrencileriniz derse istediğiniz araç gereçle eksiksiz olarak (müzik defteri, ders kitabı, okul çalgısı...) katılıyorlar mı?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı	55
Tablo 21: Müzik öğretmenlerinin “ Öğrenciler performans ödevlerini yapmaya istekli mi?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı	55
Tablo 22: Müzik öğretmenlerinin “ Öğrenciler proje ödevi almak için istekli mi?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı	56
Tablo 23: Müzik öğretmenlerinin “ Öğrenciler ders dışındaki çalgı çalma, koro, orkestra vb. etkinliklere katılmada istekli mi?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı.....	56
Tablo 24: Müzik öğretmenlerinin “ Öğrenciler konser, müzikal, opera vb. etkinliklere katılımda istekli mi?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı ...	57
Tablo 25: Müzik öğretmenlerinin “ Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri yeterli mi?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı	58
Tablo 26: Müzik öğretmenlerinin “ Müzik dersleri öğrencilerin estetik yönünü geliştirdi.” önermesine verdikleri yanıtların dağılımı.....	58
Tablo 27: Müzik öğretmenlerinin “Müzik dersleri öğrencilerin kişilik ve özgüven gelişimine katkı sağladı.” önermesine verdikleri yanıtların dağılımı	59
Tablo 28: Müzik öğretmenlerinin “ Müzik dersleri öğrencilerin müziksel gelişimlerine katkıda bulundu.” önermesine verdikleri yanıtların dağılımı ..	60
Tablo 29: Müzik öğretmenlerinin “Müzik dersleri öğrencilerin bireysel ve toplumsal ilişkilerini geliştirdi.” önermesine verdikleri yanıtların dağılımı	60

Tablo 30: Müzik öğretmenlerinin “Müzik dersleri öğrencilerin Türkçeyi doğru ve etkili kullanmasını sağladı.” önermesine verdikleri yanıtların dağılımı.....	61
Tablo 31: Müzik öğretmenlerinin “Müzik dersleri öğrencilerin sevgi, paylaşım ve sorumluluk duygusunu geliştirdi.” önermesine verdikleri yanıtların dağılımı	62
Tablo 32: Müzik öğretmenlerinin “Müzik dersleri ile öğrenciler Atatürk’ün Türk müziğinin gelişmesine ilişkin görüşlerini kavradı.” önermesine verdikleri yanıtların dağılımı.....	62
Tablo 33: Müzik öğretmenlerinin “ Müzik dersleri öğrencilerin Atatürk ilke ve inkılaplarına gönülden bağlı, kültürlü bireyler olarak yetişmelerini sağladı.” önermesine verdikleri yanıtların dağılımı.....	63
Tablo 34: Müzik öğretmenlerinin “Müzik dersleri öğrencilerin duygu, düşünce ve deneyimlerini müzik yoluyla ifade etme imkânı sağladı.” önermesine verdikleri yanıtların dağılımı	64
Tablo 35: Müzik öğretmenlerinin “Müzik dersleri öğrencilerin yaratıcılık ve yeteneğini geliştirdi.” önermesine verdikleri yanıtların dağılımı	64
Tablo 36: Müzik öğretmenlerinin “ Müzik dersleri öğrencilerin yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası müzik kültürlerini tanımalarını sağladı.” önermesine verdikleri yanıtların dağılımı	65
Tablo 37: Müzik öğretmenlerinin “ Müzik dersleri öğrencilerin değişik türlerde şarkı dinleme, söyleme ve çalma etkinliklerine katılımlarını sağladı.” önermesine verdikleri yanıtların dağılımı.....	66
Tablo 38: Müzik öğretmenlerinin “Müzik dersleri öğrencilerin müziksel algı ve bilgilerini geliştirdi.” önermesine verdikleri yanıtların dağılımı	66
Tablo 39: Müzik öğretmenlerinin “Müzik dersleri öğrencilerin İstiklal Marşı başta olmak üzere marşlarımızı özüne uygun olarak seslendirmelerini sağladı.” önermesine verdikleri yanıtların dağılımı.....	67
Tablo 40: Müzik öğretmenlerinin “ Müzik dersleri öğrencilerin müzik kültürü ve birikimine sahip olmalarını sağladı.” önermesine verdikleri yanıtların dağılımı	68
Tablo 41: Müzik öğretmenlerinin “ Öğrencileriniz derse karşı yeterince ilgi göstermiyorsa nedenleri sizce neler olabilir? Kısaca maddeler halinde belirtiniz.” önermesine verdikleri yanıtların dağılımı.....	69
Tablo 42: Müzik öğretmenlerinin “ Öğrencilerin derse ilgisini artırmak için neler yapılabilir? Kısaca belirtiniz.” önermesine verdikleri yanıtların dağılımı	71

KISALTMALAR LİSTESİ

F	: Frekans
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı

1. GİRİŞ

1.1. Eğitim

Eğitim; kişilerde yaşantıları yoluyla kasıtlı-istendik olarak davranışlarında meydana gelen kalıcı değişiklikler sürecidir (Ertürk, 1997:8).

Eğitim; toplumsal yaşamın, kültürel etkinliğin içeriğinde yer alan; yeni gelişmeler doğrultusunda daima ilerleyen, esnek bir yapıya sahip olan ve tüm insanlara sunulan önemli bir olgudur.

“Eğitim kelimesinin Türkçe de birbirinden farklı olarak en azından altı anlamı ifade edecek biçimde kullanıldığı görülmektedir: (1) Disiplin, (2) Sosyal Hizmet, (3) Kazanım, (4) Öğrenim, (5) Sosyal Durum, (6) Kasıtlı Kültürleme Süreci. Birinci anlamında ele alınınca eğitim kelimesi, normal fakat istenmedik insan davranışını istendik yönde değiştirme ya da insana yeni davranışlar kazandırma sürecidir diyebiliriz” (Ertürk, 1997: 9).

“Bireyleri ve toplumları biçimlendirmede ve yetkinleştirmede en etkili süreç eğitimidir. Eğitim kişiye istendik davranışlar kazandırmayı amaçlar. Eğitim fiziksel uyarımlar sonucu beyinde istendik biyokimyasal değişiklikler oluşturma sürecidir” (Sönmez, 1997: 2).

“Eğitim; bilim, teknik ve sanatın her üçünü de kapsayan bir içerikle düzenlenip gerçekleştirilerek, bireyleri ve toplumları biçimlendirme, yönlendirme, değiştirme, geliştirme ve yetkilenleştirmede en etkin süreç niteliği kazanır” (Uçan, 2005: 122).

Eğitimde belirlenen amaçlar doğrultusunda, birey tüm yönleriyle geliştirilebilirse başarıya ulaşılır. Eğitimde bireyin başarıya ulaşabilmesi için destek olan temel alanlar; Matematik, Fizik, Kimya, Biyoloji, Dil dersleridir. Sanat Eğitimi, Beden Eğitimi gibi alanlar da yardımcı alanlara örnek gösterilebilir. Bireyin temel alanlarda uzmanlık gösterebilmesi mümkün olduğu gibi; yardımcı olarak eğitimi verilen

alanlarda da başarı gösterebilme ve bu alanlarda uzmanlaşabilmesi de mümkündür. Ancak Sanat Eğitimi, Beden Eğitimi gibi alanlar yardımcı alanlar gibi görünseler de bir toplumun gelişmesi, ilerlemesi için gereken temel yapı taşlarını içlerinde barındırır. Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk yaptığı her konuşmada, Türk Milleti'nin muasır medeniyetler seviyesine ulaşmalarında sanatın önemini belirtmiştir.

“Güzel sanatlarda muvaffak olmak, bütün inkılaplarda başarıya ulaşmak demektir. Güzel sanatlarda muvaffak olamayan milletler ne yazık ki, medeniyet alanında yüksek insanlık sıfatıyla yer almaktan mahrum kalacaklardır” (Mustafa Kemal Atatürk).

Çağdaş eğitimin temel işlevi (fonksiyonu), çağdaş yaşamın gerektirdiği çağdaş bireyler ve giderek onlardan oluşan çağdaş toplumlar yetiştirmektir. Çağdaş insan/ çağdaş birey/ çağdaş toplum, bilimsel, sanatsal ve teknik olmak üzere üç tür bilgi, beceri, görüş ve anlayışa gereksinim duyar. Gördüğü eğitimde bu alanların birinin yokluğu ya da eksikliği durumunda, bireyin, çağdaş yaşam koşullarına uyum sağlaması pek kolay olmaz. Bu yüzden ki, çağdaş eğitimde bilim, sanat ve teknik birbirlerini tamamlayan ya da bütünleyen ögeler olarak ele alınmaya, bireyin eğitimi bu üç genel konu alanına temellendirilmeye ve bu çerçevede gerçekleştirilmeye çalışılır. Bu bakımdan çağdaş eğitim, bilim eğitimi, sanat eğitimi ve teknik eğitiminin bir bileşkesi olarak da görülebilir (Uçan, 2005: 40).

1.2. Sanat ve Sanat Eğitimi

“Sanat; duygu düşünce, tasarım ve izlenimleri, belli durum, olgu ve olayları, belirli bir amaç ve yöntemle, belirli bir güzellik anlayışına göre işlenerek birleştirilmiş gerçeklerle anlatan özgün estetik bir bütün” dır (Uçan, 2005: 123, 124).

Sanatın temel ögelerinden biri de insandır. İnsanların varlığı sanatın estetik bir anlatımıdır. Eğitimin temelinde de insan olduğuna göre, sanat ve eğitimin ortak ve temel başlangıcını insan oluşturur. Sanat eğitimi bireylerde estetik bir bakış açısı kazandırmayı amaçlar.

Sanatın insan yaşamındaki işlevleri özü bakımından “estetik temelli” olup; sahip olduğu bu estetik temel de; bireysel, toplumsal, kültürel, ekonomik ve eğitimsel nitelikler taşır (Uçan, 2005:124).

Sanat eğitimi; bireylerin sanatsal davranışlarında kendi yaşantıları yoluyla kasıtlı- istendik olarak gerçekleşen kalıcı değişiklikler sürecidir. Sanat eğitiminin kendi içerisinde çeşitli dalları, kolları bulunmaktadır. Sanat eğitimi olarak estetik yönünü geliştiren birey, kendi yaratıcılığını da katarak sanatın çeşitli kol ve dallarında kendini ifade edebilir.

Sanat eğitiminin dallarında sınıflandırmalar şunlardır: fonetik, plastik ve dramatik sanatlar eğitimi; ses, söz, yüzey, hacim, mekân, devinim ve eylem sanatları eğitimi; işitsel, görsel, işitsel/ görsel veya görsel/ işitsel sanat eğitimi; ilköğretim öncesinde, ilköğretimde, ortaöğretimde ve yükseköğretimde sanat eğitimi vb. (Uçan, 2005: 125-126).

Eğitim kurumlarında verilmekte olan sanat eğitimi ile ilgili derslerin başında Müzik ve Resim/ Görsel Sanatlar dersleri gelmektedir. Müzik Eğitimi ve Resim Eğitimi Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından belirlenen programlar dâhilinde bakanlığa bağlı eğitim kurumları olan okullarda sunulmaktadır.

1.3. Müzik ve Müzik Eğitimi

Müzik, doğanın sunduğu ses malzemelerini seçmek, elde edilen müzik sesleri ile bileşimler yaratmak, belli bir düzen ve kurallar çerçevesinde belirli bir uyumu yakalamaktır.

Müzik insan yaşamının her evresinde onunla birlikte yaşayan, süren ve biriken bir olgudur.

Müzikte birbirine en iyi uyan seslerle anlatılanlar; kişinin kendi ya da başkalarının duygu, düşünce vb. hissettiği şeylerin tümünü taşımaktadır.

Müzik, duygu ve düşüncelerin ateşli bir dizilişidir ve bu diziliş duygu ve düşünceleri öyle bir ifade eder ki, insan yaşamında bir eşi daha yoktur (Lull, 2000: 11).

Müzik kısaca besteleme, icra etme ve dinleme çalışmalarından oluşan etkili bir konudur. (Mills,1991:3; Akt. Afacan, 2010: 35).

Müzik, tüm yönleriyle eğitsel bir kavramdır. Müzik, insanların her alanda gelişmesini, eğitilmesi ve öğrenmesini sağlayan; çok eski çağlardan beri kullanılan bir eğitim aracıdır.

Müzik eğitimi daha çok sessel ve işitsel nitelikli bir sanat eğitimi olarak güzel sanatlar eğitiminin en önemli dallarından birini oluşturur (Uçan,2005: 14).

Müzik eğitimi; çocukluk döneminde başlayarak bireylere belirli müzikal davranışlar kazandıran ve beceri geliştirmeyi sağlayan, müziği anlamalarına ve anlamlandırmalarına yarayan kasıtlı bir süreçtir.

Müzik Eğitimi, müzik sanatının ve eğitim bilimlerinin kuram ve uygulamaları ile bütünlük içeren, disiplinlerarası bir yöntem bilimidir (Okatan, 2004:2).

Say'a göre müzik eğitimi; bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müzikal davranışlar kazandırma ve onun müzikal davranışlarını değiştirme, geliştirme sürecidir (2005: 360-361).

Hebert'e göre müzik eğitiminde şunları yaptığımızda daha ilgili ve etkili olabileceği belirtilmiştir: Gelenek üzerine kurulan ve bu nedenle canlı biçimleri destekleyen müzikal yenilikleri benimseyen ilerleyici eğitim politikalarını ve uygulamalarını canlandırmak; kurumsallaşmış okul müziğini toplum müziğine doğrudan bağlayan, bu sayede de öğrencilerin müzikal kimlikleri ve tercihlerinin diğer yönleriyle onun arasındaki köprü kuran uygulama toplumlarını taklit etmek ve "yerleşmiş" anlayışın-geliştiği müzik ve uygulamalara hız veren sosyokültürel bağlamların kritik farkındalığı-yaratıcılığın zaruri bir ögesi olarak görüldüğü şekillendirilmiş uygulamalar olarak hem müzisyenliği hem müzikal anlamı kavramsallaştırmak (2010: 55).

Müzik eğitimi kol ve dalların içeriği, kullanılan araç ve gereç, izlenen yöntem ve teknik, gerçekleştirilen ortam ve düzey, öngörülen aşama ve süreç bakımından çeşitlilik gösterir. Bu kolları şu şekilde sıralayabiliriz: Genel müzik eğitimi, özengen (amatör) müzik eğitimi, mesleki (profesyonel) müzik eğitimi (Uçan, 1994: 4).

Uçan, müzik eğitiminin kollarını şu şekilde açıklamıştır;

Genel müzik eğitimi; herkese yöneliktir. Sağlıklı, dengeli, başarılı ve mutlu bir “insanca yaşam” ve “insanca gelişim” için gerekli müziksel davranış değişiklikleri oluşturmayı ve ‘ortak –genel müzik kültürü’ kazandırmayı amaçlar.

Özengen müzik eğitimi; genel müzik eğitimiyle yetinmeyip müziğin bir dalına içten ilgili, istekli, gönüllü ve yatkın olanlara yöneliktir. Müzik yaşamına daha etkin bir katılım ve bu yaşamdan daha etkili bir zevk ve doyum sağlamak için gerekli davranış değişiklikleri oluşturmayı ve ‘özengen müzik kültürü’ kazandırmayı amaçlar.

Mesleki müzik eğitimi; mesleki müzik eğitimi ise; müziğin bütünü, bir kolunu veya dalını bir iş veya mesleki uğraş alanı olarak seçen veya seçmek isteyenlere yöneliktir. Seçilen veya seçilmek istenen müziksel mesleğin gerektirdiği davranış değişiklikleri oluşturmayı ve ‘mesleki müzik kültürü’ kazandırmayı amaçlar (1994: 4).

Genel müzik eğitimi, tüm bireylerin bilmesi gereken temel müzik bilgilerinin genelini kapsar. Genel müzik eğitimi, öğrencilere müziksel davranışın ve algılamının kazandırıldığı, müzikle ilgili öğrenmelerinin temellerinin oluşturulmaya çalışıldığı bir süreçtir. Genel müzik eğitiminde müzik ile ilgili öğrenilmesi gereken temel bilgiler başta olmak üzere pek çok konu hakkında birey bilgilendirilir.

“Okul öncesi eğitim kurumlarından yüksekokul sonuna değin her derecedeki okullarda eğitim-öğretim amacıyla yapılan müzik ders ve etkinliklerine ‘Okul Müzik Eğitimi’” denir. Bu eğitimin amacı, toplumların müzik kültürü bakımından geliştirilip biçimlendirilmeleri ve çağdaş düzeyde ulusal müzik zevkinin yaygınlaştırılması olarak açıklanabilir” (Çiçek, 2000:5).

Bu araştırmaya başlandığında Türkiye’de zorunlu eğitim 8 yıl iken, araştırma için uygulanan anket çalışması sırasında 12 yıla çıkarılmıştır. İlk dört yıl ilköğretim, ikinci dört yıl ortaokul, üçüncü dört yıl lise eğitimi olarak adlandırılmıştır. Ancak yararlanılan kaynaklarda bulunan araştırmalar sekiz yıllık ilköğretim programına uygun olarak yapıldığından ilköğretim sözcüğü kullanılmaktadır. 12 yıllık eğitim süresince öğrencilere, diğer derslerin olduğu gibi müzik dersinin de Milli Eğitim Bakanlığı’na belirlenen müfredat doğrultusunda eğitimi verilmektedir.

25.06.2012 tarihinde yapılan ders saatlerindeki değişikliğe göre; müzik ders saatleri ilkokulda bir (1), ortaokulda bir (1) saat olmak üzere belirlenmiştir. Ortaokullara da liselerde olduğu gibi seçmeli ders olarak da verilebilecek; Sanat ve Spor, Görsel Sanatlar, Müzik, Spor ve Beden Eğitimi... gibi dersleri öğrencilerin tercihlerine bağlı olarak iki (2) ya da dört (4) ders saati olarak seçilebilecektir (www.egitimedair.net).

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı**

SAYI: 69	TARİH: 25.06.2012	KONU: İlköğretim Kurumları (İlkokul ve Ortaokul) Haftalık Ders Çizelgesi
ÖNCEKİ KARARIN		
SAYI: 75	TARİH: 20.07.2010	

Temel Eğitim Genel Müdürlüğünün 19.06.2012 tarihli ve 9596 sayılı yazısı eki “**İlköğretim Kurumları (İlkokul ve Ortaokul) Haftalık Ders Çizelgesi**”nin ekli örneğine göre kabulü ve 2012-2013 Eğitim ve Öğretim Yılından itibaren birinci ve beşinci sınıflardan başlanmak üzere kademeli olarak uygulanması.

Kurulumuzun 20.07.2010 tarihli ve 75 sayılı Kararı ile kabul edilen “**İlköğretim Okulları Haftalık Ders Çizelgesi**”nin 2012-2013 Eğitim ve Öğretim Yılından itibaren birinci ve beşinci sınıflardan başlanmak üzere kademeli olarak uygulamadan kaldırılması kararlaştırıldı.

İLKOKULLAR VE ORTAOKULLAR HAFTALIK DERS ÇİZELGESİ

DERSLER			SINIFLAR							
			İlkokul				Ortaokul			
			1	2	3	4	5	6	7	8
ZORUNLU DERSLER	Türkçe		10	10	8	8	6	6	5	5
	Matematik		5	5	5	5	5	5	5	5
	Hayat Bilgisi		4	4	3					
	Fen Bilimleri				3	3	4	4	4	4
	Sosyal Bilgiler				3	3	3	3		
	T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük									2
	Yabancı Dil			2	2	2	4	4	4	4
	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi				2	2	2	2	2	2
	Görsel Sanatlar	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Müzik	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Oyun ve Fizikî Etkinlikler	5	5	5	2					
	Beden Eğitimi ve Spor					2	2	2	2	2
	Teknoloji ve Tasarım							2	2	
	Trafik Güvenliği				1					
Rehberlik ve Kariyer Planlama									1	
İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi				2						
ZORUNLU DERS SAATİ TOPLAMI			26	28	28	30	28	28	29	29
SEÇMELİ DERSLER	Din, Ahlak ve Değerler	Kur'an-ı Kerim (4)					2	2	2	2
		Hz. Muhammed'in Hayatı (4)					2	2	2	2
		Temel Dini Bilgiler (2)					2	2	2	2
	Dil ve Anlatım	Okuma Becerileri (1)					2	2		
		Yazarlık ve Yazma Becerileri (4)					2	2	2	2
		Yaşayan Diller ve Lehçeler (4)					2	2	2	2
	Yabancı Dil	İletişim ve Sunum Becerileri (1)							2	2
		Yabancı Dil (Bakanlar Kurulu Kararı ile Kabul Edilen Diller) (4)					2	2	2	2
		Bilim Uygulamaları (4)					2	2	2	2
	Fen Bilimleri ve Matematik	Matematik Uygulamaları (4)					2	2	2	2
		Çevre ve Bilim (1)							2	2
		Bilişim Teknolojileri ve Yazılım (4)					2	2	2	2
	Sanat ve Spor	Görsel Sanatlar (Resim, Geleneksel Sanatlar, Plastik Sanatlar vb.) (4)					2/(4)	2/(4)	2/(4)	2/(4)
		Müzik (4)					2/(4)	2/(4)	2/(4)	2/(4)
		Spor ve Fizikî Etkinlikler (Alanlara Göre Modüller Oluşturulacaktır) (4)					2/(4)	2/(4)	2/(4)	2/(4)
		Drama (2)					2	2		
		Zekâ Oyunları (4)					2	2	2	2
	Sosyal Bilimler	Halk Kültürü (1)						2	2	
		Medya Okuryazarlığı (1)							2	2
Hukuk ve Adalet (1)							2	2		
Düşünme Eğitimi (2)								2	2	
Seçilebilecek Ders Saati Sayısı							8	8	8	8
SERBEST ETKİNLİKLER			4	2	2					
TOPLAM DERS SAATİ			30	30	30	30	36	36	37	37

İlkokulda müzik derslerine sınıf öğretmenleri rehberlik etmektedir. Sınıf öğretmenleri belirlenen müfredata göre kılavuz kitaplardan da destek alarak müzik derslerini sürdürmektedir. Gerekli görüldüğü ve de talebin olması durumunda, müzik alanında daha da bilgilenmek adına, zaman zaman çeşitli hizmet içi eğitim kursları açılarak ilkokul öğretmenlerimizin bu alanda eksik oldukları yönlerini geliştirme olanağı sağlanmaktadır. Müzik öğretmeni sayısı yeterli olan illerde, ortaokullar ve liselerde ise müzik öğretmenleri derslere girmektedir. Müzik öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğu öğretmen yetiştiren eğitim fakültelerinden mezun olduğu, bir kısmının pedagojik formasyon alarak bu görevi sürdürdükleri anlaşılmaktadır.

Genel müzik eğitiminde başlangıç anaokulu olmak üzere, ilkokul ve ortaokul düzeylerinde zorunlu olup; liselerde ve üniversitelerin eğitim fakültelerinde bulunan bazı bölümlerinde (sınıf öğretmenliği, okul öncesi öğretmenliği... gibi) seçmeli ders olarak müzik eğitim verilmektedir.

Özellikle ilköğretim öncesi eğitim ve ilköğretim evrelerindeki genel müzik eğitimi; çocuğa, öğrenciye ortak-temel müzik eğitimini kazandırırken, çeşitli müziksel araç-gereçlerle yüz yüze gelip çalışarak, müziksel terimlerle tanışarak, seslerle, sözlerle, vurmali çalgılar vb. araçlarla kendini ifade edebilme olanağı verir. İlköğretim öncesi eğitimde verilen genel müzik eğitimi bu dönemdeki çocuklar için oyunlaştırarak, devinişsel hareketlerin daha yoğun olduğu bir şekilde çocuğa aktarılır.

Erken müzik eğitimi, çocuklarda yaratıcılığı artırdığı ve problemlere değişik çözümler bulmada yardımcı olduğu gibi, müziğin hazırlanış ve sunuş aşamasında mükemmeliyetçiliği gerektirmektedir. Bu özelliğin alışkanlık haline getirilmesi ve eğitimi boyunca çocuklarımıza müzik aracılığı ile kazandırılması sonucunda, her konuda ve her alanda başarı kaçınılmaz bir sonuçtur (Karakelle, 2007: 35).

Anaokulu ve ilkokul yıllarını çocukların öğrenim hayatlarındaki ilk ve en önemli başlangıç noktası olduğu düşünüldüğünde, bu önemli başlangıca müzik eğitimi de dâhil olmaktadır. Çünkü bir toplumun müzik kültürünün gelişmesi için erken yaşlarda çocuklara müzik eğitimi verilmeye başlanmalıdır.

İlköğretim okullarında genel müzik eğitimi kapsamında müzik eğitimi verilmektedir. İlkokul öğrencilerine sınıf ve yaşa bağlı olarak daha çok somut bilgiler verilerek müzik eğitimi sürdürülmektedir.

Toplumdaki başarı, okuldaki başarıların uzun süreli yansımasıdır. Müzik eğitimi ile kazanılan beceriler (dinleme, yaratma, paylaşma, birlikte çalışma, deneme-yanılma yolu ile öğrenme, motivasyonu sağlama vb.) diğer alanlarda da başarının ön koşuludur. Okulda ve toplumda başarı birçok becerinin bir arada bulunması ile ilişkilidir. Zihinsel gelişim, bu becerilerin kazanılmasında ön koşuldur. Özellikle, nörolojik alanda yapılan araştırmalar, müzik eğitiminin çocukların zihinsel gelişime katkısı önemlidir (Karakelle, 2007: 35).

Ortaokulda verilen müzik öğretimi; ilkokulda verilen müzik öğretiminin devamı niteliğindedir. Ancak; ortaokulda öğrencilerin duygusal ve bilişsel zekâlarıyla birlikte gelişen müzikal zekâları ilkokuldan farklı bir öğretim gerektirmektedir.

Belirlenen müfredat dâhilinde; ilkokulda genel müzik eğitiminin bir kısmını almış öğrencilere, ortaokul düzeyine geldikleri dönem ve bu dönemin bitimine kadar gerekli diğer temel müzik bilgileri, alanında uzman olan ders öğretmenleri tarafından aktarılmaktadır. Ortaokul düzeyine gelmiş olan öğrenci somut işlem döneminden çıkıp, yavaş yavaş soyut işlem dönemine geçiş yapmaktadır.

Piaget bilişsel gelişimi dört evreye ayırmıştır. Bunlar; duyuşal-motor (0-2 yaş), işlem öncesi (2-7 yaş), somut işlemler (7-11 yaş) ve soyut işlemler (11 yaş+) dönemleridir. Her dönemin kendini belli eden özellikleri vardır.

Somut işlemler dönemindeki çocuk, okul öncesini içine alan işlem öncesi dönemden çıkmıştır. Bu dönemde çocuklar somut olduğu sürece karşılaşacağı tüm karmaşık problemleri çözebilir.

Soyut işlemler dönemindeki çocuğun problemi çözmesi somut yollarla sınırlı kalmayıp problemde bulunan değişkenler arasında ilişkileri, olası denenceleri vardır (Senemoğlu, 2011:49).

Müzik işitsel bir olgudur. Bu işitsel olguda duyduğumuzu anlamlandırmak için dinlememiz ve akıl süzgecinden geçirmemiz gerekmektedir. Çoklu zekâ kuramında yer alan müziksel zekâsı olan birey özellikle bu öğrenme alanında zorlanmayacaktır. Çoklu zekâ kuramının savunucusu Howerd Gardner bireyde zekâyı çeşitli boyutlara ayırmıştır.

Gardner'a göre zayıf ya da güçlü zekâ yoktur; fakat farklı tiplerde zekâ vardır (Gözütok, 2007: 90). Bu boyutlar sırasıyla: sözel/dilsel, mantıksal/matematiksel, görsel/uzamsal, bedensel/devinduyusal, içsel, sosyal, doğa ve müziksel zekâlardır.

Sözel/ dilsel zekâda birey; şiir, hikâye, anlatma, tartışma ve kelime kullanımının yoğunlukta olduğu konularda üst düzey başarı göstermektedirler.

Mantıksal/ matematiksel zekâda birey; bilimsel düşünme, problemleri analiz etme, problem çözme, sayısal işlemler, geometrik şekiller ve konularda başarılıdır.

Görsel/ uzamsal (mekânsal) zekâda birey; resim, grafik, heykel, harita, mimari, renklerin uyumu, yeni özgün nesnelerin tasarlanması gibi konularda başarı gösterir.

Bedensel/ devinduyusal zekâda birey; vücudunu kullanarak karşıya kendini anlatabilen bireylerdir. Bu anlatma yöntemleri oyun, tiyatro, pandomim, dans, spor vb. pek çok alanla karşımıza çıkmaktadır. İnsan ruhunu derinden etkilemek için vücudun kavrama, anlama ve iletişim kurmadaki sonsuz olanaklarını en iyi şekilde kullanan insanlardır (Tarman, 2002:112).

Sosyal zekâda birey; diğer insanlarla sözel ya da sözsüz iletişim kurma konusunda oldukça iyidir. Bu zekâ türü gelişmiş olan bireyler genellikle insanlarla sık iletişim kurulan meslekler yaparlar: öğretmenlik, danışmanlık...

Doğa zekâsında birey; daha çok doğa ortamlarını severler. Zooloji, jeoloji gibi bilimsel alanlarda ön plana çıkarlar.

Müziksel zekâda birey; seslerin oluşumu, ritim gibi konulara hassastırlar. İşittikleri şeyleri müziksel hafızalarına katabilme yeteneğine sahiptirler. Müziksel yaratıcılık, besteleme; bir müzik aleti çalma konusunda üst düzey yetenekleri gözlenebilir.

İçsel zekâda birey; kendi düşünce dünyasında kalmayı tercih eder. Başkalarının duygu ve düşüncelerini anlama, yoğunlaşma ve nesne ötesi düşünme konularında başarılıdır. Gardner’a göre bu zekâ çok özeldir ve dil, müzik, sanat, dans, semboller ve kişilerarası iletişim gibi tüm diğer zekâ türlerini kapsar (Tarman, 2002:113).

Müziksel zekâyâ sahip olan bireyler, bu alanda kendilerini gösterebilme imkânı bulurlar. Gardner’ın Çoklu Zekâ Kuramı’nda yer alan müziksel zekâ, Piaget’in Bilişsel gelişim kuramındaki soyut işlem dönemindeki bireyin müziksel zekâsını anlatır. Çünkü besteleme, seslendirme ve yorumlama zihinde olup biten, soyut olan ve müzik dili ile daha sonra somutlaştırılan konulardır. Temel müzik eğitimi bu zihinsel geçişleri yapabilecek soyut işlemler dönemindeki, ortaokul çağı çocuklarına bir bütün olarak aktarılmaya çalışılmaktadır. Ancak müzik eğitimi ile ilgili bilgileri aktarırken belirlenen hedef ve davranışlara dikkat edilmelidir.

Müzik eğitiminde belirlenen hedeflerin anlamlı hale gelebilmesi, aktarılan bilgilerin ulaşılabilirliği için öncelikle çocukların müzikal anlamda iyi analiz edilmesi şarttır. Analiz sonucu elde ettiğimiz veriler doğrultusunda hedefler belirlenip, gerçekleştirilmek üzere uygulamaya geçirilmelidir. Çocukların gelişimine bakıldığında oyun, dans, müzik, spor ve drama gibi daha çok harekete dayanan etkinliklere karşı ilgi ve ihtiyaçlarının olduğu görülmektedir. Bu ilgi ve ihtiyaçları da müzik eğitimi sayesinde büyük ölçüde tamamlanmaktadır. Çünkü müzik eğitimi çocuğun gelişimi için gereken tüm bilişsel, duyuşsal ve psikomotor davranışları kapsar ve doyuma ulaşmasını sağlar. Müzik eğitiminin çocukların gelişiminde önemli katkıları olduğu düşünüldüğünde; müziksel davranışlarının geliştirilebilmesi, öğrencilere bu süreçte istenen katkıyı sağlayabilmek için gerekenleri doğru ve etkili kullanabilmesi ile mümkündür.

Müzik; çocuğun doğal çevresinde etkileştiği bir boyuttur. Oyun içinde söylediği tekerleme, şarkı, türkü, televizyonda radyoda dinleyip duyduğu müzikler gibi ilköğretim okullarında müzik genellikle araç olarak kullanılır. Bu, müziğin değişik yönlerini, çocukların kendinin ve arkadaşlarının davranışlarını, yerel, ulusal ve uluslararası toplulukları, çocuğun anlamasını sağlayan bir araçtır ...araçtır. araçaraçtır” (Çilden, 2001:3).

1.3.1. Cumhuriyetten Günümüze Genel Müzik Eğitimi Süreci

Her alanda olduğu gibi Cumhuriyet'in başlangıcından itibaren sanatsal alanlarda da değişimler, gelişmeler ve yenileşmeler görülmektedir. Özellikle Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra hız kazanan müzik çalışmaları, müzik eğitimindeki yenilikler ekonomik, toplumsal ve kültürel açılardan Türk Toplumunu'nun kalkınmasında büyük rol oynamıştır. Bu hızlı ve köklü değişimler Türkiye Cumhuriyeti terminolojisinde inkılap olarak adlandırılmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti'nde müzikte yapılan inkılaplarda Ulu Önder Atatürk, Türk Müziği'ni de kapsayan tüm müzik çalışmalarında köklü değişimlerin olması gerektiğini her konuşmasında vurgulamıştır.

Bu bakımdan Uçan'ın belirttiği üzere; Türk Müzik İnkılabı'nın seyri, oluşumu ve gelişimi belli evrelere ayrılır. İlk evre 1923-1933; ikinci evre 1934-1944; üçüncü evre 1945-1960; dördüncü evre 1960- 1975; beşinci evre 1975-1990 yılları arasını ve altıncı evre ise 1990'dan günümüze olan yılları içine alır (Uçan, 2005: 103)

Belirtilen evrelere göre müzik alanında yapılan çalışmalardan ve açılan müzik kurumlarından bazıları şunlardır:

- İstanbul'da Darüelhan yeniden açıldı. Daha sonra okulun adı İstanbul Belediye Konservatuvarı'na çevrildi (1926).
- Padişahlığın kaldırılmasıyla "Makam-ı Hilafet Mızıkası" olarak adı değiştirilen saray müzik topluluğu, 1924 yılında Ankara'ya aktararak "Riyaset-i Cumhur Musiki Heyeti" olarak yeniden adlandırıldı. "Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası" olarak da halen Ankara'da çalışmalar sunmaktadır.
- 1924'te Ankara'da Musiki Muallim Mektebi (Müzik Öğretmen Okulu) kurulup açıldı. 1937' de Gazi Terbiye Enstitüsüne aktarılıp bağlandı.
- Halk evleri kurularak müzik işlerinin daha iyi düzenlenmesi için çağrılar yapıldı (1933).
- Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü kuruldu (1935).
- 1936'da çağdaş ve batılı anlamda besteci, seslendirici/ yorumcu sanatçılar yetiştirmek amacıyla, Ankara Devlet Konservatuvarı kuruldu (Uçan, 2005: 106)

- 1938’ de Askeri Mızık Okulu açıldı. 1949’ da Askeri Mızık Meslek Okulu’na dönüştürüldü.
- 1942-1943 yıllarında Hasanoğlu Yüksek Köy Enstitüsü’nde açılan Güzel Sanatlar Kolu’nda köy enstitülerine müzik öğretmeni yetiştirmeye başlandı (Uçan, 2005: 106).
- 1953’ te Ankara (Türkiye) Filarmoni Derneği kuruldu.
- 1965-1971 yılları arasında birçok orkestra, koro toplulukları kuruldu.
- 1975-1990 yıllarını kapsayan beşinci evre dediğimiz evrede ve 1990’dan günümüze; farklı illerde orkestra ve koroların kurulduğu; müziğe verilen önem arttıkça ülkemizin çeşitli illerinde kurulmuş olan yükseköğretim müzik bölümleri toplumumuzun müzik sanatı yönünde kaliteli eğitim alabilmesi için değerli müzik eğitimcileri yetiştirmek üzere müzik bölümlerinin açıldığı ve yetiştirilen müzik eğitimcileri ülkemizde dört bir yana dağılarak, daha iyiyi arayarak çalışmalarına devam ettikleri; festival, bilgi şöleni, kongre gibi bilimsel çalışmaların paylaşıldığı toplantılar yapıldığı; çeşitli kitap ve yazılı eserlerin çıkarıldığı; bestecilik, seslendirmecilik/yorumculuk alanlarında önemli kişiler yetiştirildiği; Güzel Sanatlar Liseleri’nin açıldığı görülmüştür.

Cumhuriyetimizin ilk yıllarında ilköğretmen okullarının ders programlarında müzik derslerine önemli bir yer verilmişti, Köy Enstitüleri’nin 1943 Öğretim Programında da Müzik Dersi, Kültür Dersleri grubunda yer alıyordu (Okatan,2004:5).

Türkiye’de Cumhuriyetin ilk altmış yılı içinde genel örgün müzik eğitimi temel eğitim öncesinde, temel eğitimde, orta eğitimde ve yüksek eğitimde olmak üzere dört kademedede yer almıştır. Cumhuriyetin ilk yıllarından başlayarak, genel müzik eğitimi tüm anaokulu eğitim etkinliklerinde, tüm temel eğitim (ilkokul-ortaokul) programlarında ve giderek ortaöğretim kurumlarının (liselerin) birçoğunun programlarında yer alacak biçimde genelleştirilip yaygınlaştırmaya çalışılmıştır (Uçan, 2005: 50).

Temel eğitimde, 1948 yılına kadar sadece kent ilkokul programlarında yer alan müzik dersi, 1948’den itibaren köy ilkokul programlarında da yer almaya başlamıştır. Müzik eğitimi açısından kent ile köy ilkokul programları arasındaki farklılık böylece, 1948 programı ile giderilmeye çalışılmıştır. Temel eğitimin ikinci kademesini oluşturan ortaokullarında müzik dersi

Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren zorunlu bir ders olarak yer almaktadır. 1974 yılından bu yana uygulanan ortaokul programında, zorunlu müzik dersine ek olarak, Koro, Çalgı ve Çalgı Toplulukları adıyla seçmeli derslere de yer verilmektedir (Uçan, 2005: 51).

Koro veya çalgı toplulukları ile toplu müzik yapmak, öğrencilerin birbirini daha iyi tanımasını, iletişim kurmasını, hoşgörülü olmasını kolaylaştırır ve güçlükler karşısında birbirlerine yardımcı olmayı öğretir. Toplu müzik yapmak, öğrenciye odaklanma ve düşünme yeteneğini geliştirme olanağı tanır. Onun tüm duygularını, vücudu, aklı ve ruhu ile birlikte harekete geçirir. Tüm bunların yanında serbest saatlerini değerlendirmeyi öğretir (Özgür, 1999: 236, 237).

İlköğretim kurumlarında yürütülmekte olan müzik dersleri, çocuğun ilk önce alacağı planlı, programlı ve hedefleri belli olan bir eğitim sürecidir ki, bu süreç hedeflerin gerçekleştirilmesi, çocuğun gelişimi ve müzikle ilgili temel davranışları kazanması açısından önemlidir (Afacan, 2010: 40).

1.4. İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı

İlköğretim müzik dersi öğretim programı, genel müzik eğitimi içerisinde yer alan ve farklı yöntem ve tekniklerle bireylerin her yönden dengeli, tutarlı ve sağlıklı olarak yetişmelerini sağlamaya yönelik bir anlayış ve içerikle düzenlenmiştir. Dolayısıyla program; 1968, 1984 ve 1994 yılı müzik dersi öğretim programı içerik ve yaklaşımları da göz önünde bulundurularak hazırlanmış ve MEB İlköğretim Genel Müdürlüğüne teşkil edilen Müzik Özel İhtisas Komisyonu tarafından geliştirilmiştir (MEB, 2006: 4).

Müzik Dersi Öğretim Programı; giriş, vizyon, temel yaklaşım ve yapı, öğrenme-öğretme süreçleri, kazanımlar, ölçme ve değerlendirme, sözlük ve kaynakça bölümlerinden oluşmaktadır. Programda, öğrenme-öğretme sürecine ilişkin olarak; etkinlik örnekleri ve ölçme değerlendirme süreçlerine yer verilmiştir. Bu etkinliklerin bire bir kullanımının yanı sıra, öğretmenler de programın yaklaşımına uygun olarak verilen örnek etkinliklerden yararlanarak yeni etkinlikler geliştirebilirler.

Müzik Dersi Öğretim Programı hazırlanırken, öncelikle aşağıda yer alan temel hususlar göz önünde tutulmuştur. Anayasa, yasa ve yönetmeliklerde ifadesini bulan Türk Milli Eğitimi'nin esasları;

- Atatürk ilke ve inkılâpları,
- Türk toplumsal- kültürel yaşamına ilişkin beklentiler,
- Sanatın / müziğin insan eğitimi ve yaşamındaki yeri ve önemi,
- Kalkınma planlarıyla bireylere kazandırılmak istenen davranışlar,
- Detaylı kaynak taramanın yanı sıra örneklem olarak seçilen sınıf ve alan öğretmenleriyle, akademisyenlere uygulanan anketlerden elde edilen bulgular,
- İlköğretim Genel Müdürlüğü Müzik Özel İhtisas Komisyonu'nca belirlenmiş öğrencilerden beklenen müzikle ilgili beceriler.

Yukarıda belirtilen hususlar çerçevesinde ise program çalışmasında şu ilkeler göz önünde bulundurulmuştur:

- Müzik Dersi Öğretim Programı öğrenci merkezli olmalıdır.
- Öğrenciler edilgen durumda değil, aksine dersin etkinlikler boyutuna aktif olarak katılabilmelidirler.
- Öğrenilecek her beceri ve bilgi, mutlaka yaşam içerisinde kullanılabilir niteliğe dönüştürülmelidir.
- Programın uygulanma sürecinde; bireylerin yetenek ve yaratıcılıklarının geliştirilmesine önem verilmelidir.
- Öğrenilen her bilgi, mutlaka pratiğe dönüştürülebilir nitelikte olmalıdır.
- Müziğin içselleştirilebilmesi, ancak müzik dersinin yaşanarak ve yaşatılarak işlenebilmesi ile mümkündür.
- Genel müzik eğitiminde uygulamalar yoluyla bilgiye ulaşılmalıdır.
- Müzik eğitimi; kavramlar ve kurallar yolu ile değil, müziğin tüm boyutlarının eyleme dönüştürülmesi ve hissettirilmesi ile gerçekleşmelidir.
- Nota öğretimi amaç değil, yalnızca araç olmalıdır.

1.4.1. Programın Vizyonu

İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı'nın vizyonu, öğrencilerin müziği etkinlikler aracılığıyla yaşayarak hayatlarının ayrılmaz bir parçası hâline getirmek ve müzik yoluyla;

- Kendisi ve çevresiyle barışık,
- Ulusal ve uluslararası kültürleri tanıyan,
- Vatan ve millet sevgisine sahip,
- Çevresindeki olaylara, değişim ve gelişmelere duyarlı,
- Güzel sanatların her türüne açık,
- Mutlu, kişilikli ve öz güveni olan bireyler olarak yetişmelerini sağlamaya yöneliktir (MEB, 2006: 5).

1.4.2. Programın Temel Yaklaşımı

Yapılandırmacı anlayış, öğrenci merkezli bir anlayışa dayanmakla birlikte, öğrencinin yeni bir bilgiyi ve beceriyi, daha önce edindiği bilgi ve beceriler ile birleştirmesi, yorumlaması ve yaşamına katması ilkesine dayanır.

Yapılandırmacı kurama göre;

- Her birey, daha önce sahip olduğu ön bilgi ve inançlarla öğrenme ortamına gelir.
- Öğrenme, toplumsal bir sürecin parçasıdır.
- Kalıcı izli esas öğrenme etkinlikler aracılığıyla olur.
- Öğrenme pasif bir süreç değil, öğrencinin içerisinde bizzat yer aldığı, sürekli ve dinamik bir işlemdir.
- Kazanılan bilgi, her birey tarafından hem kişisel hem de sosyal anlamda yeniden yapılandırılır.

Yukarıda ifade edilen temel prensiplere uygun bir öğretim sürecini gerçekleştirebilmek için, kısmen de olsa öğretmenin de kendi öğretim stratejisini oluşturmasına izin verilmelidir. Ancak; bu yaklaşımda öğrencinin düşüncesi, fikirleri

daha ön planda olduğundan öğretmen önce öğrencilerin yaşantılarını dikkate alarak onların nasıl düşünebileceğine ilişkin fikir edinir. Daha sonra edindiği fikirler doğrultusunda kendi öğretim stratejilerini eğitim sürecine dâhil edebilir. Etkin, özgün, amaçlı ve ortaklaşa bir eğitim ve öğretimin gerçekleştirilebilmesi için mutlaka teknolojiye yararlanılmalıdır. Çünkü çağımız teknoloji çağıdır. Özellikle müzik alanında her geçen gün yenileri de eklenerek teknoloji ilerlemektedir. Teknolojilerden yararlanırken öğrencilere bilgilerini sınayabilecekleri çeşitli öğrenme yaşantıları da sunulmalıdır.

Müzik eğitiminde yapılandırmacı anlayış ise;

- Öğretmeye değil, öğrenmeye önem verir,
- Bireylerin farklılığını kabul eder,
- Öğrencilerin araştırmacılığını destekler,
- Öğrenme sürecinde daha önceki yaşantılara önem verir,
- Öğrenmede performans ve etkinliklere ağırlık verir,
- Öğrencinin nasıl öğrendiğini dikkate alır,
- Öğrencinin sosyal bir çevre içerisinde öğrenmesi anlayışını benimser,
- Öğretimde gerçekçilik ve işlevselliği destekler,
- Öğrencilere bilgi oluşturma ve deneyimlerinden sonuç çıkarma fırsatı verir (MEB, 2006: 6).

Müzik eğitimi için belirtilmiş olan yapılandırmacı anlayışa göre öğretim programında yer alan kazanımlar düzenlenmektedir. Ancak; düzenlenen kazanımlarda sadece yapılandırmacı anlayışa bağlı öğrenme değil; öğrenci merkezli öğrenmeyi savunan çoklu zekâ kuramı, aktif öğrenme gibi çeşitli yöntemleri temel alan Orff, Dalcroze, Kodaly yöntemleri de kullanılarak müzik eğitimi gerçekleştirilmeye çalışılmaktadır. Bu yöntemlerde temel olan olgu “ oyun- dans- devinim” üçlüsüdür. Özellikle Orff, Dalcroze gibi öğrencinin aktif olduğu, bilgiyi yaparak-yaşayarak öğrenmesini sağlayan özel müzik yöntemlerinin müzik eğitimi öğrenme-öğretme sürecinde kullanılması öğrenci merkezli eğitim anlayışı ile paralellik göstermektedir (MEB, 2006: 8, 9, 22).

Carl Orff'un Elementer Müzik ve Hareket Eğitimi tasarımı ve Orff-Schulwerk materyali, bireyin devinme, konuşma ve müzik yapma davranışları açısından bütüncül olarak eğitilip müziğe giriş yolu bulmasını sağlamayı amaçlar. Ülkemize 1950'lerde gelmiş olmasına rağmen 21. yy'a kadar tam olarak eğitime katılamayan Orff'un Elementer Müzik Eğitimi; duyuşsal (sensomotor), bilişsel (kognitiv), duygusal (affektif), devinişsel (psychomotor) ve sosyal yönleriyle bir bütün olarak tanımlanan insanın niteliklerine uygun bir eğitim anlayışıdır. Öğretimde duyuların işe koşulması oldukça önemlidir. Sınıf içerisinde ne kadar çok görsel- işitsel araçlara yer verilirse, öğrencilerin öğrenme ve güdülenme düzeylerinin de o kadar çok arttığı belirtilir (Cemaloğlu, 2007: 272).

Orff yöntemi okullarda yoğunlukla, orff çalgıları diye adlandırdığımız ritim çalgıları kullanılarak müzik dersine katkı sağlamaktadır. Öğrencilerin derse karşı bakış açılarını oldukça etkilediği düşünülmektedir. Çünkü öğrenciler ders içerisinde aktif olarak yer almaktadır.

Yapılan araştırmalarda kişiler yapıp söylediklerinin %90'ını hatırlamaktadırlar. Öğrenciler derse aktif olarak katıldıkları için öğrenmelerindeki kalıcılık artmaktadır. Yapılan araştırmalardan hareketle; Orff yönteminde de bilişsel, duyuşsal zekâlara hitap ettiği kadar devinişsel olarak da öğretime katkı sağladığından, oldukça kalıcı izli öğrenmeler gözlenebilir. Günümüzde okullarda yaşanan araç-gereç, çalışma ortamı eksikliği gibi pek çok sebeplerden dolayı eğitime tam anlamıyla katılamamaktadır. Ancak öğrenmeyi kolaylaştırmada etkili bir öğretim yöntemi olduğu düşünülmektedir.

Dalcroze metodu, hareket yoluyla müzikal kavramları öğretme yöntemidir. Dalcroze yaklaşımının üç yönü vardır: "Eurhythmics" (müzikle hareket), kulak eğitimi (solfej ve ritmik solfej) ve doğaçlama (Özal, 2007: 2, 5).

Devinişsel hareketlerin derslere katıldığı anlar, öğrencilerin derslerde en çok sevdiği zaman aralıklarıdır. Öğrenciler derse aktif olarak katıldıklarında o ders onlar için günün en zevkli, güzel dersi olarak adlandırılır. Müzik eğitiminde en zor ve neredeyse soyut diyebileceğimiz eğitimi ise kulak eğitimidir. Kulak eğitimi her öğrenci için tam anlamıyla mümkün olmasa da, müzik öğretiminin temelini oluşturmaktadır.

Okul müzik eğitiminin önemli amaçlarından biride çocuğun kulağını eğitmek ve bu yolla müzik bilgisi ve kültürü ile donatmak; müzik alfabesini okuyup yazabilecek

düzeye getirmektir. Müziksel işitme eğitimi çocukta, sesleri birbirinden ayırma, müzik tümcesini tanıma, kavrama, anımsama ve belleme yeteneğini geliştirir (Yıldız, 2002: 28).

Doğaçlama ise öğrencilerin belirli bir müzik birikimi sonrası düşüncelerinde yer alan müzik fikirlerini özgürce sunabilecekleri bir ortam sağlar. Müzik öğretim programında “Kendi ritmini ve ezgisini oluşturur” kazanımı, her sınıf düzeyinde farklı konular içerisinde yer almaktadır. Benzer kazanımlar öğrencinin müzikte yaratıcılığını geliştirmesi konusunda destekleyici niteliktedir. Bu kazanıma göre öğretmen; önce “Ritim nasıl oluşturulur?”, “Ezgi nasıl oluşturulur?” sorularının yanıtlarını ayrı ayrı ve ayrıntılı olacak şekilde öğrenciye anlatır. Öğrenci kitaplarında bu konu ile ilgili bölümler, öğrencilerin yaratıcılığı ile doldurulacağı için boş bırakılır. Öğretmenin anlattığı bilgileri kullanarak öğrenciden kendine ait, özgün bir ritim veya ezgi yazması istenir, beklenir. Dalcroze metodunda da tam bu öğretim tarzı anlatılır. Öğretmen önce olması gereken nasılsa onu gösterir, öğrenci bilgilendirilir. Daha sonra öğrenciden bu gözlemlediğini kullanarak yeni fikirler üretmesi istenir. Ancak bu yöntemin kolay bir yöntem olmadığı söylenebilir. Çünkü iyi sonuçlar alabilmek için üst düzey çalışmalar yapılmalıdır. Bu da öğrencilerin müzik bilgilerinin yeterli düzeyde olmasına bağlıdır.

Kodaly metodu bir grup etkinliğidir. Çocuk, grup dinamiğinden cesaret alarak başarıya ulaşır. Müziği başarabildiğini görmek çocuğu mutlu eder. Grup çalışmaları sınıflarda birlikte şarkı söyleyerek ya da çalarak yapılmaktadır.

Müzik ve dans hem dramanın hem Kodaly yönteminin konusudur (Morgül, 2004: 1). Müzik öğretiminde dans, bireyi sadece zihinsel olarak değil, fiziksel olarak da müziğe dâhil eder. Birey müziği tüm yönleriyle öğrenir.

Güzel şarkı söylemenin temel davranışlarından biri olan şarkı sözlerinin doğru ve anlaşılır söylenmesi bireyin, ana dilini güzel konuşma becerisi ile toplum içinde olumlu bir yer edinme olanağı sağlar. Giderek sesini doğru kullanarak, etkili şarkı söyleme becerisi kazanan birey, bu özelliği ile toplum içinde ilgi görür, güvenli bir kişilik geliştirir (Bilen, 1995: 30).

Çalgı eğitimi yoluyla öğrencilerin, müzik bilgi ve beğenilerini, müzikalitelerini, birlikte müzik yapma yeteneklerini geliştirmeleri, düzenli ve disiplinli çalışma alışkanlıkları kazanmaları, ulusal ve evrensel müzik sanatını tanımaları amaçlanır. Çalgı

eğitimi müzik sevgisini güçlendirir. ğrencide bağımsızlık duygusu yaratarak, kendine olan güveni artırır (Biber z, 2001: 95)

Çoklu Zekâ türlerinden müzik ğretiminde yararlandığımız zekâ türleri daha çok sözel/dilsel, bedensel/devinduyusal, içsel ve müziksel zekâlardır. Öğrenciye bir arkıyı ğreteceğimizde öncelikle sözlerine sonra anlatılmak istenene dikkat çekilir; gerekli olduğu takdirde oyunlatırma, dans gibi bedensel çalışmalar yapılarak müziksel hafızasına arkı yerleştirilir. Belirtildiği üzere; müzik ve dans i içe olacak şekilde Gardner'ın oklu Zekâ Kuramı, Kodaly yöntemi ile bu bağlamda rtshmektedir.

1.4.3. Müzik Dersi ğretim Programının Temel Yapısı (1-8. Sınıflar)

Müzik Dersi ğretim Programı; genel amaçlar, temel beceriler, etkinlikler açıklamalar, öğrenme-öğretme süreçleri ve lme değerlendirme boyutlarından oluşmaktadır (MEB, 2007: 6).

1.4.3.1. Genel Amaçlar

Müzik dersi ğretim programının amacı; ğrenci merkezli bir anlayış doğrultusunda ilerleyip öğrenciye uygulayarak yaşayarak elde edeceği bilgileri kazandırmaktır. Kazandıkları bilgileri hayatlarına geçirerek kendilerini gerekletirmı bireyler yetiştirilmesini sağlamaktır. Müzik ğretim programı genel amaçlar ve müziksel amaçlar olarak ayırdığımızda genel amaçların hem kendi maddelerini hem de müziksel amaçları kapsadığı görülmektedir.

Müzik öğretim programının amacı, Türk Millî Eğitiminin genel amaçları ve temel ilkelerine uygun olarak (MEB, 2007: 6);

GENEL AMAÇLAR Öğrencinin;	MÜZİKSEL AMAÇLAR
Müzik yoluyla kendilerini geliştirmek,	Duygu, düşünce ve deneyimlerini müzik yoluyla ifade etme imkânı sağlamak,
Kişilik ve özgüven gelişimine katkı sağlamak,	Yaratıcılık ve yeteneğini müzik yoluyla geliştirmek,
Müzik aracılığıyla müziksel gelişimlerine katkıda bulunmak,	Yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası müzik kültürlerini tanımak,
Müzik yoluyla bireysel ve toplumsal ilişkilerini geliştirmek,	Değişik türlerde şarkı dinleme, söyleme ve çalma etkinliklerine katılımlarını sağlama,
Türkçeyi doğru ve etkili kullanmasını sağlamak,	Müziksel algı ve bilgilerini geliştirmek,
Müzik yoluyla sevgi, paylaşım ve sorumluluk duygularını geliştirmek,	İstiklal Marşı başta olmak üzere milli marşlarımızı özüne uygun olarak seslendirmelerini sağlamak,
Atatürk'ün Türk müziğinin gelişmesine ilişkin görüşlerini kavramak ve Atatürk ilke ve inkılaplarına gönülden bağlı, kültürlü bireyler olarak yetişmelerini sağlamak.	Müzik kültürü ve birikimine sahip olmalarını sağlamaktır.

1.4.3.2. Temel Beceriler ve Değerler

Müzik Dersi 1-8 Sınıflar Öğretim Programı, içerdiği öğrenme alanları ve kazanımlarla öğrencilerde aşağıdaki temel becerilerin ve değerlerin gelişmesini sağlayacaktır. Bu programla ulaşılması beklenen;

Temel Beceriler;

- Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, iletişim kurma, problem çözme, araştırma, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimcilik, müziksel algılama ve bilgilenme, kişisel ve sosyal değerlere önem verme, müzik okur-yazarlığı edinebilme, estetik duyarlığa sahip olma.

Değerler;

- Paylaşım, hoşgörü, sorumluluk olarak belirlenmiştir (MEB, 2007: 7).

1.4.3.3. Öğrenme Alanları

Öğrenme, bireyin çevresiyle belli bir düzeydeki etkileşimleri sonucunda meydana gelen nispeten kalıcı izli davranış değişmesidir (Senemoğlu, 2011: 4).

Öğrenme ile ilgili çeşitli tanımlar doğrultusunda öğretimi ortak paydalarda birleştirmek adına temel öğrenme alanları belirlenmiştir. Her ders için ayrı ayrı öğretim programları oluşturulmuştur.

Müzik öğretim programı, müzik öğretiminin önceden tasarlanan ayrıntılı planı ve bu planın uygulamadaki görünümüdür. Bu anlamda bir öğretim programı öğrenciden beklenen öğrenmeyi meydana getirebilmek için planlanmış etkinliklerin tümüdür (Uçan, 1997, s. 62).

Bir müzik öğretim programı; hedefler- hedef davranışlar (kazanımlar), öğretim durumu, ölçme ve değerlendirme gibi ana öğelerden oluşur. Hedef ve hedef davranışlar (kazanımlar) doğrultusunda plan ve programlar düzenlenir, uygulanır ve değerlendirilerek sonuca varılır.

Müzik Dersi Öğretim Programı; Dinleme- Söyleme- Çalma, Müziksel Algı ve Bilgilenme, Müziksel Yaratıcılık ve Müzik Kültürü başlıkları altında dört temel öğrenme alanı üzerine oluşturulmuştur. Bu öğrenme alanları, içerikleri birbiriyle tamamen kenetli olup sadece gerekli durumlarda ayrılabilirler (MEB, 2007: 7).

1.4.3.3.1. Dinleme- Söyleme Çalma

Dinleme- Söyleme- Çalma öğrenme alanında öğrenci müzik dersinde öğrendiği bilgileri karşıya aktarır.

Sun “dinleme-söyleme-çalma” öğrenme alanına ilişkin görüşlerini şu şekilde belirtmiştir: Müzik, şarkı söyleyerek çalgı çalarak öğrenilir. Müzik dinlemek de bunun içinde düşünülebilir. Bunun için müzik derslerini, müzik yapma (öğrencinin şarkı söyleyerek, çalgı çalarak müzik yapması, müziği bu yoldan yaşayışına katması) dersleri olarak düşünmek gerekir (Say, 2005: 97).

Müzik dersinde dinleme öğrenme alanında bireyin müzik hafızasına gereken bilgiyi yerleştirmek için çeşitli yöntemler kullanılabilir. Öğrenciye bu öğrenme alanında bilgi doğru aktarılmaz ise öğrenilen bilginin performans olarak sunulduğu söyleme ya da çalma alanlarında aksaklıklar gözlenecektir. Kulaktan şarkı öğretimi, dinleme öğrenme alanında müzik öğretmenlerinin kullandığı başlıca tekniklerden biridir. Bu yöntem anaokulu ve ilkokulda daha çok kullanılmasına rağmen, 4. sınıftan itibaren de nota öğretiminin yanında ortaokul süresince her sınıf düzeyinde mutlaka kullanılmalıdır. 4. sınıftan sonra da öğretilen kuramsal bilgiler nota, ses ve süreleri ile sınırlı kalmamalı, ortaokul süresince nota öğretiminin yanında kulaktan şarkı öğretimi yöntemi derslerde aktif olarak kullanılmalıdır.

Genel müzik eğitiminin boyutlarından olan ses eğitiminin temel etkinliklerinden biri şarkı söylemedir (öğretimidir). Müzik eğitiminde kullanılan şarkılar öğrencide müzik eğitiminin hedefleri doğrultusunda davranış değişiklikleri oluşturma sürecinde müzik öğretmenin en büyük yardımcısıdır (Bilgin, 2004: ?).

Bir kümeyi (bir sınıfı veya topluluğu) oluşturan ince sesli ve kalın sesli çocukların kolaylıkla çıkarabildikleri seslerden oluşan ses alanına, o kümelerin “ortak ses alanı” denir. Şarkı öğretimine geçmeden önce öğretmenin yapacağı ilk iş, şarkı öğreteceği çocukların ortak ses alanını saptamaktır (Sun ve Seyrek, 1993: 44). Daha sonra öğretim için uygun olacak yöntemler kullanılarak belirlenen şarkı öğretilmelidir.

Kulaktan şarkı öğretiminde eğitmen, öğretilcek olan şarkının tamamını öncelikle kendisi seslendirir. Daha sonra öğretmen seslendirmiş olduğu şarkıyı “tüm öğretim yöntemi” ile veya “bütün parça bütün yöntemi” ile öğrencilere öğretir. Belirtilen iki yöntemde de dinleme oldukça önemlidir. Dikkatli bir biçimde yapılan dinleme, öğrenme alanındaki söyleme kısmı ile birleşerek tam ve doğru bir şekilde tamamlanmış olur.

Tüm öğretme yöntemine göre, öğretmen bir ya da birkaç kez şarkıyı söyler. Öğretmen şarkının tam olarak kavrandığı kanısına vardığında çocuklarında kendisine katılarak veya sadece onların söylemesini ister. Şarkı dinletilip, tekrar edildiğinde öğrenemeyen öğrenciler olabilir. Şarkıyı kavrayamayan öğrenciler için şarkı öğretmen tarafından baştan sona tekrar seslendirilir. Bu yöntemde kesinlikle şarkıyı bölümleyerek öğretme bulunmamaktadır. Kısa şarkıların öğretiminde etkin olarak kullanılabilecek

olan bu yöntem, uzun şarkıların öğretiminde fazla kullanışlı olmayabilir. Çünkü uzun şarkılarda işin içine fazla söz sayısı, zorlu tartımsal ifadeler girdiği takdirde şarkıyı baştan sona akılda tutmak mümkün olmayabilir.

Bütün-parça-bütün yöntemine göre öğretmen ilk olarak parçanın tamamını öğrencilere söyler. Daha sonra parçayı öğrencilerle birlikte analiz eder. Parçanın sözleri önce öğretmen, sonra öğrenciler tarafından bölüm bölüm seslendirilerek çalışılır. Sözleri tam oturan parçanın ilk müzik cümlesi önce öğretmen, sonra öğrenciler olacak şekilde tekrar edilir. Hedef cümlenin öğrenildiği kanısına varılırsa yeni müzik cümlesi eklenir. Yeni eklenen müzik cümlesinin öğrenildiği tespit edilirse, bir önceki öğrenilen müzik cümlesi ile birleştirilerek tekrar edilir. Parçada yer alan diğer müzik cümleleri de bu yolla öğretildikten sonra, öğretmen şarkıyı baştan sona kesintisiz olarak seslendirir. Aynı şekilde şarkı öğrenciler tarafından da baştan sona tekrar edilip söylemeleri istenerek tam öğrenildiyse şarkının öğretimi tamamlanır. Herhangi bir bölümünde yanlışlık yapıldığı takdirde o bölüm tekrar parça parça çalışılır. Böylece öğrenciler hem şarkıyı bütün olarak öğrenirler hem de şarkının ayrıntıları parça parça çalışıldığı için kavramaları daha kolay olacaktır (Sun ve Seyrek, 1993: 53, 54).

Ortaokullarda kulaktan şarkı öğretiminin yanında ritimlerden ve notalardan yola çıkarak da şarkı öğretimi gerçekleştirilebilir. Böylece Milli Eğitim'in belirlediği genel amaçlarından ayırdığımız tabloda yer alan “değişik türlerde şarkı dinleme, söyleme ve çalma etkinliklerine katılımlarını sağlama” müziksel amacına ulaşılmış olunacaktır.

Müzik eğitiminde nota, müziksel okuma, ritim gibi müziksel işitme konularını içine alan noktaların önemli olduğu vurgulanabilir. Şarkı eğitiminde bunlar kullanıldığında etkili bir yöntem olacağı görülecektir. Şarkı öğretimi sırasında; nota okuma, ritim çalışmaları ve bunları devinsel olarak birleştirilerek yapılacak öğretim etkinlikleri çeşitli şekillerde uygulamaya konabilir.

Şarkı öğretimini destekleyecek etkinlikler şu şekilde gerçekleştirilebilir;

- Ritim algısını geliştirme: Tekerlemeler, farklı hızlarda tempo tutma, ritmik hareketlerle bir müziğe eşlik etme gibi çalışmalar yapılabilir.
- Ritim ve melodi algısını geliştirme: Vücudunu, çevreyi kullanarak sesler elde etme, orff çalgıları ile bir melodiye eşlik etme, oyun, dans, drama gibi çalışmalar yapılabilir.

- Melodi algısını geliştirme: Ses oyunları, ses grafiği çizme, farklı melodileri ayırt etme, basit melodilerin tekrarı, kulaktan şarkı öğretimi, solfej, flüt çalma gibi çalışmalar yapılabilir.
- Bilişsel algısını geliştirme: Müzik bilgisi, notaları kavrama, notayla şarkı öğretimi gibi çalışmalar yapılabilir (Güçlü, 2009: 24).

Müzikle uğraşmak daha çok bir performans işidir. Öğrenme alanında yer alan söyleme ve çalma bölümleri öğrencinin müzik dersinde öğrenmiş olduğu şarkıyı performansa dönüştürdüğü başlıca öğrenme alanıdır. Ancak; bu öğrenme alanında 7., 8. sınıflarda, öğrencilerin ergenlik dönemine ilişkin ses yapılarındaki değişim sebebiyle, bu dönem çocuklarında şarkı söyleme etkinliğinden çok, dinleme, çalma ve yaratıcılık eğitimlerine ağırlık verilmesi uygun olacaktır (MEB, 2006: 9).

Ergenlik dönemindeki erkek çocuklarında bu durum özellikle uygulanmalıdır. Çocukluktan ergenliğe geçerken özellikle kız çocuklarda “dolu nefes almama” eğilimi ve dolayısıyla göğsün üst kısmında hareketsizlik görülür. Bu nedenle diyafram çalıştırma ve nefes açma çalışmaları bu dönemde daha önem kazanır (Morgül, 2006: 40).

Kısacası her birey kendi içinde değerlendirilip, gelişimsel özellikleri de göz önünde bulundurularak, eğitimleri doğru bir şekilde verilmelidir.

Öğrenciyi öğrenmeye istekli hale getirmek (motive etmek güdülemek) öğretmenin sorumluluğundadır. Güdülemeyi sağlamak öğretmenin mesleksi başarısıdır (Morgül, 2006: 14).

Öğretmen çalabildiği çalgıları derste sıkça kullanmalıdır. Kendisine ait ancak çalamadığı çalgılar varsa, bu çalgıları sınıfa getirip en azından seslerini öğrencilere duyurmaya, görsel olarak görmelerini sağlamaya çalışmalıdır. Sesini duyuramadığı, sınıfa getirip gösteremediği çalgıları ise seslerini görüntülerini teknolojiyle yaralanarak sınıfa taşımaları, özelliklerini anlatarak müzik dersini daha keyifli hale getirmesi sağlanmalıdır. Çalgı öğretiminde de (vurmalı çalgılar ve blokflüt) kulaktan öğretilecek şarkıların notaları (öğrenci kitaplarında yer aldığı gibi) grafiklerle gösterilerek somutlaştırılmalıdır.

1.4.3.3.2. Müziksel Algı ve Bilgilenme

Dört temel öğrenme alanlarından “Müziksel Algı ve Bilgilenme” de ise daha çok müzik öğretiminin bilgi boyutuna dikkat çekilmektedir. Müzik dersine gösterilecek her olumlu tutum müziksel algıyı güçlendirecektir. Ders içerisinde verilen bilgilendirmeler öğrencinin müzik alanında genel bir görüşe ulaşmasını sağlayacaktır.

Öğrenciye tüm müzik türleri ve bu müzik türlerinin sanatsal değerleri öğretilmelidir. Birey böylece içinde bulunduğu ortam ve duygularına göre müzik dinlemek yerine daha seçici olmayı, beğeni duygularını geliştirmeyi öğrenecektir. Müzik derslerinde öğrencinin beğenisinin gelişmesi, sağlıklı toplumun oluşmasına katkıda bulunacaktır (Özgür, 1999:238).

1.4.3.3.3. Müziksel Yaratıcılık

“Müziksel Yaratıcılık” öğrencinin müzikteki özgün fikirlerinin gün yüzüne çıkarabileceği bir öğrenme alanıdır. Öğretim programında 4. sınıfta başlayan nota öğretiminden sonra her sınıf derecesinde “kendi oluşturduğu ezgiyi seslendirir” kazanımına yer verilmektedir. Bu kazanım öğrencilerin müziksel anlamdaki yaratıcı fikirlerini desteklemekte ve derste sunmalarına olanak sağlamaktadır.

1.4.3.3.4. Müzik Kültürü

“Müzik Kültürü” ise öğrencilerde ortak bir müziksel kültür oluşturmayı hedefleyen öğrenme alanıdır. Ancak öğrencilerde oluşturulmaya çalışılan müzik kültürü onun yaşadığı çevreye, aileye vb. etkenlere göre çeşitlilik göstermektedir. Bu çeşitlilikler göz önünde bulundurularak öğretmen; Müzik nedir?, Müziksel düşünme nedir?, Geçmişte yapılmış ve günümüzde yapılmakta olan müzik çalışmaları nelerdir? vb. pek çok sorunun cevabını bulmasında öğrenciye rehber olacaktır. Öğretmen bu sorulara kimi zaman şarkılarla, kimi zaman da çalgısıyla yanıt verecektir. Öğretmenin öğrencilere öğreteceği şarkılar, onları müzik kültürlerinin gelişmesinde bir adım daha öteye taşıyacaktır.

Sun bu konu hakkında şunları söylemiştir: Öğrencinin kendi çevresel müziğiyle hiç bağlantısı bulunmayan aktarma ve öykünme şarkıları öğretmeye çalışmak, öğrencileri yoz müziklere itmektedir. Müzik Kültürünü geliştirmek için öğretim çizelgelerini hazırlarken; çevre koşullarıyla birlikte, bu koşulları da göz önünde tutmak gerekir (Say, 2005: 90,91).

1.4.3.4. Kazanımlar

Kazanımlar, öğretim süresi boyunca alınan kısa, orta ve uzun vadeli hedeflerden oluşur. Hedef, genel anlamıyla varılmak istenen nokta olarak tanımlanabilir (Sönmez, 2007: 23). Varılmak istenen noktalara ulaşırsa başarı sağlanmış olur.

Kazanımlar, öğrenme-öğretme süreci içerisinde planlanmış ve düzenlenmiş yaşantılar aracılığı ile öğrencilerde görülmesi beklenen bilgi, beceri, tutum ve değerlerdir. Kazanımlar, öğrencilerin gelişim düzeyi göz önünde bulundurularak birinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar programda sunulmuştur (MEB, 2006: 7,8).

Öğretim programında yer alan kazanımların sıraları, içerik düzenleme yaklaşımlarından doğrusal programlama yaklaşımı olup (kısmen de serbest olup); bazı kazanımlar ise sarmal programlama yaklaşımlarını temel alarak yıl içerisinde yeri ve zamanı geldikçe konular tekrar ele alınıp işlenebilir. Kazanımları işlerken eğitimin ilkelerinden olan; basitten karmaşığa, yakından uzağa, bilgidен uygulamaya, parçadan bütüne... gibi kullanılırsa öğrenme daha kalıcı olacaktır. Müzik dersi ile diğer dersler arasında işbirliği sağlanıp, müziğin yaşamın bir parçası olduğu gerçeği öğrencilere kazanımlarla desteklenerek aktarılmalıdır. Programda örnek olarak verilen kazanımlar sadece araç olarak görülmemelidir. Çünkü kazanım dediğimiz kavram eğitim süresi için alınmış amaçlar bütünüdür. Bu amaçlar bütünü doğrultusunda öğrencilere tam bir eğitim verilmektedir.

1.4.3.5. Etkinlikler

Müzik Dersi Öğretim Programı'nda verilen etkinlikler sadece örnek niteliğinde olup; öğretmen bu etkinlikleri aynen kullanabilir veya değişiklikler yapabilir. Öğretim

programında bu konuda esneklik gözlenmektedir. Çünkü ülkemizde araç-gereçlerin yeterli olmadığı, teknolojinin ulaşmadığı kısacası; müzik derslerinin yapılabileceği uygun ortamlar okullarda bulunmamaktadır. Etkinliklerin öğrenme-öğretme sürecinde öğrencinin etkin rol almasını sağlayacak biçimde düzenlenmesine; çevresel özellikler ile öğrencilerin ilgi, ihtiyaçları ve var olan bilgileri de göz önünde bulundurularak öğrenci merkezli ve yapılandırmacı yaklaşıma uygun planlanmasına dikkat edilmelidir (MEB, 2006: 8).

1.4.3.6. Ölçme ve Değerlendirme

Ölçme, belirli bir özelliği ya da durumu gözleyip gözlem sonuçlarını sayı ya da simgelerle göstermedir (Turgut, 1977: 11; Tekin, 1978: 239).

Değerlendirme, ölçme sonuçlarını bir ölçüte vurup yargıya varma sürecidir (Özçelik, 1981: 160). Ölçüt, bir yargıya varmak ya da değer vermek için başvurulacak ilke, kıstas; karar vermede kullanılan temel özellikler olarak tanımlanabilir (Sönmez, 2007: 437).

Yapılandırmacı yaklaşımda öğrencinin bilgiyi hatırlaması değil, uygulaması, analiz etmesi ve değerlendirmesi beklenmekte (Adams, 1996) ve öğrencinin öğrenirken ölçülmesi, ölçülürken de öğrenmesi amaçlanmaktadır (Pilcher, 2001). Bu doğrultuda öğretim sonunda yapılan tanımlayıcı değerlendirmenin yanında, öğretim süresince yapılan ölçümlere dayanan yapılandırmacı değerlendirmeye ihtiyaç duyulmaktadır (Aktaran: MEB, 2006: 78).

Eğitimde ölçme ve değerlendirmenin çok önemli olduğu tartışılmaz bir gerçektir. Ancak yapılacak olan ölçme ve değerlendirmenin geçerli ve güvenilir, objektif ve saydam olması oldukça önemlidir. Özellikle müzik derslerinde bunu başarmak güç olsa da olanaklıdır. Çünkü müzik dersinde değerlendirilmesi gereken birçok boyut vardır.

Öğrenme alanında vurgulandığı üzere bilişsel, duyuşsal ve devinişsel özelliklerin tümünü içinde barındıran müzik dersi için değerlendirme ölçütleri olandan daha fazla itina gösterilerek hazırlanmalıdır. Bunun için yapılacak ölçme-değerlendirmeler farklı

ölçek-ölçütlerin kullanımına olanak sağlayacak biçimde düzenlenmelidir (MEB, 2006: 10).

Öğrencilerin yıl içerisinde ulaşmaları beklenen kazanımları gerek süreç içerisinde gerekse süreç bitiminde değerlendirmek gerekmektedir. Bunun için eğitimde kullanılan pek çok değerlendirme ölçütleri bulunmaktadır.

Öğrenci ürün dosyası, gösteri, sunum, poster, proje vb. performans görevlerinin değerlendirilmesinde kullanılan dereceli puanlama anahtarları, kontrol listeleri, gözlem formları, öz değerlendirme ve akran değerlendirme formları öğrenim süresi boyunca öğrencilerin gelişen ilgileri, becerileri, yetenekleri, gereksinimleri, bedensel özellikleri, duygu ve düşüncelerinin daha iyi tanınmasına imkân sağlamaktadır. Bu da öğrenmedeki eksikliklerin hızlı bir şekilde tespit edilmesini ve giderilmesini kolaylaştırmaktadır (Aktaran: MEB, 2006: 78).

Yapılan ölçme ve değerlendirmeler sonucunda öğrencilere dönütleri kısa sürede verilmelidir. Verilen dönütler doğrultusunda öğrenci bilgilerinde ölçme sonucu tespit edilen eksikliklerini görüp, giderebilecektir.

Alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarının yanı sıra geleneksel ölçme ve değerlendirme araçları (açık uçlu sorular, kısa yanıtlı maddeler, eşleştirme maddeleri, doğru/yanlış maddeleri vb.) da yeniden yapılandırılarak özellikle nota dayalı değerlendirmelerin yapılmasında kullanılmaktadır (MEB, 2007: 68).

Ancak müzik dersi performansa dayalı bir ders olduğundan bu değerlendirme araçları öğretmenler tarafından çok tercih edilmemektedir. Değerlendirmeler süresince dikkat edilmesi gereken en önemli hususlardan bir diğeri de bireysel farklılıklardır. Belki de bu aşamada en önemle durulması gereken bir konudur. Her öğrencinin farklı bir birey olduğu; her öğrencide müzik yeteneğinin olması gerektiği konusunda ısrarcı olunmaması vb. durumlar değerlendirmeler esnasında göz önünde bulundurulmalıdır.

Çağdaş müzik eğitimi yaklaşımları, öğrencinin aktif olduğu, yaparak ve yaşayarak öğrendiği; yaratıcı potansiyeli ortaya çıkaran etkinlikler ve oyunlardan oluşan bir öğrenme sürecidir. Bu eğitim yaklaşımları kemikleşmiş bazı kalıpları kırarak bireyin kimi nedenlerden dolayı içinde sakladığı yaratıcı yetenekleri keşfetmesini

sağlamaktadır. Birey yarattıkça kendisine güven artmakta ve böylelikle dış dünya ile daha sağlıklı ve dengeli iletişim kurmaktadır (Gürgen, 2006: 83).

1.5. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, ortaokul müzik öğretmenlerinin müzik dersine ilişkin görüşlerini tespit etmek, bu konudaki sorunları ortaya koymaktır.

Araştırmada şu alt problemlere yer verilmektedir;

1. Ortaokul müzik öğretmenlerinin müzik öğretim programı hakkındaki görüşleri nelerdir?
2. Ortaokul müzik öğretmenlerinin okulun fiziki şartları konusundaki görüşleri nelerdir?
3. Ortaokul müzik öğretmenlerinin yöneticilerin müzik dersinden beklentilerine ilişkin görüşleri nelerdir?
4. Ortaokul müzik öğretmenlerinin öğrencilerin müzik dersine karşı tutumları hakkındaki görüşleri nelerdir?
5. Ortaokul görev yapan müzik öğretmenlerinin müzik derslerinin hedefine ulaşabilmesi konusundaki görüşleri nelerdir?

1.6. Araştırmanın Önemi

Bu araştırmada; müzik eğitimi alanında dört yıllık üniversite eğitimi almış alan öğretmenlerinin ortaokullarda verilmekte olan müzik eğitimi ve öğretimine ilişkin görüşleri ve konu hakkındaki önerileri araştırılmıştır.

Ortaokullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin derse ilişkin görüşlerini ortaya koyması ve bu alanda yapılacak bilimsel araştırmalara ışık tutması açısından önem taşımaktadır.

1.7. Varsayımlar

1. Araştırmada kullanılan veri toplama aracı araştırma problemi ve alt problemlerin çözümüne uygundur.
2. Seçilen ölçme aracı araştırma için geçerli ve güvenilirlerdir.
3. Veri toplama araçlarındaki verilen yanıtlar doğru ve samimidir.
4. Dersin belli bir öğretim programına uygun olarak yapıldığı varsayılmaktadır.
5. Araştırma için oluşturulan örneklemin, evrenin tamamını temsil ettiği varsayılmaktadır.
6. Belirlenen yöntem, araştırma için uygun bir yöntemdir.
7. Ulaşılan kaynaklar yeterlidir.

1.8. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1. Ankara ili merkez ilçelere bağlı okullarda görev yapan öğretmenlerle,
2. Örnekleme dâhil olan öğretmenlerle,
3. Araştırmacının maddi olanaklarıyla,
4. Uygulanan ankette bulunan sorularla,
5. Araştırmanın sonunda ulaşılan sonuçlar, araştırma anketinde yer alan ifadeler,
6. Literatür taraması sonucu ulaşılabilen kaynak ve dokümanlar ile,
7. Araştırma Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü tez yönetmeliğinde belirtilen süreyle sınırlıdır.

1.9. Tanımlar

DARÜLELHAN: Nağmelerin Evi. Osmanlı Devleti'nin ilk resmi müzik okulu olarak İstanbul'da 1917-1927 arasında faaliyet gösteren dört yıllık eğitim kurumu. Günümüzde İstanbul Devlet Konservatuvarı olarak geçmektedir (<http://tr.m.wikipedia.org>).

2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Afacan (2010) yapmış olduğu araştırmada; ilköğretim ikinci kademede yer alan 6 ve 7.sınıf öğrencilerinin müzik dersine yönelik öz yeterlilik algı ve tutumlarını değerlendirmeyi amaçlamıştır. Araştırma betimsel yöntem içerisinde yer alan tarama modeli kullanılarak, Kırşehir’deki ilköğretim okullarında öğrenim gören 6 ve 7. sınıf öğrencilerinden 316 öğrenciye anket uygulanarak sonuçlandırılmıştır. Araştırmanın verilerden: İlköğretim 6 ve 7. sınıf öğrencilerinin genel olarak müzik dersine yönelik öz yeterlilikleri yüksek düzeydedir; öz yeterlilikleri ile okulun içinde bulunduğu sosyoekonomik çevre arasında anlamlı bir ilişki yoktur; müzik dersine ilişkin tutumları olumludur; öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumları ile sınıf değişkeni arasında anlamlı bir farklılık vardır ve bu anlamlı farklılık 6. sınıf öğrencilerinin lehinedir; kız ve erkek öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur ve bu anlamlı farklılık kız öğrencilerin lehinedir... gibi sonuçlar elde edilmiştir.

Gülbahar (2010) yapmış olduğu doktora tezinde; ilköğretim programlarının uygulanmasında öğretmenlerin okul yöneticilerinden bekledikleri rollere ilişkin görüşleri belirlenmeye çalışmıştır. Çalışma grubuna, kişisel bilgi formu ve araştırmacının geliştirdiği ilköğretim programlarının uygulanmasında öğretmenlerin okul yöneticilerinden bekledikleri rolleri içeren 35 maddelik anket uygulanmıştır. Her bir maddenin karşısında ölçölmek istenen davranışın gösterilme sıklığını belirlemek üzere beşli likert tipi seçenekler verilmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçlardan bazıları şunlardır: Okul yöneticileri; “rehberlik ve bilgi kaynağı olma, fiziksel ortam yaratma ve gerekli kaynakları temin etme, program uygulamalarını ve öğretimi yönetme, kendi mesleki gelişiminin yanı sıra öğretmenlerin mesleki gelişimlerinin sağlama, denetleme ve ölçme değerlendirme, eğitim faaliyetleri tasarlama ve düzenleme” öğretimsel liderlik rollerinin tamamını çoğu zaman gerçekleştirmek; “fiziksel ortam yaratma ve gerekli kaynakları temin etme”; “kendi mesleki gelişiminin yanı sıra öğretmenlerin mesleki gelişimlerini sağlama” boyutlarındaki rolleri çoğu zaman yerine getirmektedir.

Kulah'ın (2007) yapmış olduğu araştırmada, ikinci kademedeki müzik öğretmenlerinin müzik dersine yaklaşımların tespit edilmesi, müzik dersi ile ilgili temel konulardaki anlayış ve yaklaşımlarının tespit edilmesi, müzik dersine gösterdikleri ilgi ve tutumlar, müzik ile ilgili ders içi ve ders dışı etkinliklere ilişkin görüşlerinin saptanması amaçlanmıştır. İlköğretim ikinci kademedeki görev yapan müzik öğretmenlerinin ilgi, tutum ve yaklaşımlarında olumlu bir bakış içinde oldukları tespit edilmiştir. Müzik derslerinin daha verimli işlenebilmesi için ayrı bir dersliğe, piyanoya ihtiyaç duyulduğu; ilköğretim birinci kademedeki müzik dersine alan öğretmenlerinin girmesi gerektiği; öğrencilerin müzik dersindeki kaydettikleri başarılarının diğer derslere katkılar sağladığı sonucuna varılmıştır.

Gün'ün (2009) "8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu'nda sunmuş olduğu bildiride araştırmacı; ilköğretim okulu müdürlerinin müzik dersine ilişkin yaklaşımlarını müzik öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın evrenini Burdur ve Isparta illerindeki Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilköğretim okullarında çalışan 38 müzik öğretmeni oluşturmaktadır. Müzik öğretmenlerinin görüşlerinde görev yaptıkları il, cinsiyet ve kıdem değişkeninin etkili olmadığı görülmüştür. Çalışmada elde edilen bulgulara göre müzik öğretmenleri; teknik araç gereç ve müzik aletleri sağlama, eksikliklerin giderilmesinde önceliği müzik dersine verme, derste ders dışı konuların işlenmesine karşı olma davranışlarını okul müdürünün yerine getirmediği görüşünde birleştikleri tespit edilmiştir. Araştırmanın sonuçları tespit edilmiş, araştırmacı tarafından konu ile ilgili önermelerde bulunulmuştur.

Türkmen'in (2009) "8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu'nda sunmuş olduğu bildiride araştırmacı; yeni öğretim programlarına uyum sürecinde müzik öğretmenlerinin yaşadığı sorunların tespit edilmesini amaçlamıştır. Betimsel tarama yöntemi esas alınarak günümüz teknolojisinden yararlanıp, görüşme yoluyla elde edilen veriler analiz edilmiştir. Elde edilen veriler yorumlanarak gereken çözüm önerileri ile araştırma tamamlanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; öğretmenlerin kılavuz kitaplardaki bilgi ve etkinliklerin müzik eğitiminin amaç ve ilkelerine uygun bulmamalarından dolayı kitaplarda yazılanları gerçek anlamda uygulamak için çaba sarf etmediklerini; okullarda yeni programı uygulayabilecek yeterli donanım ve fiziki ortamın bulunmadığını; öğrencilerin yeni müzik programı çerçevesinde işlenen derslere karşı ilgi ve katılım gösterdiklerini; toplumumuzun müzik eğitimini önemini yeterince

kavramadıklarını; öğretmenlerin birden fazla okula giderek ders saatlerini doldurma gereğinin genel olarak öğretmenleri zor duruma soktuğu belirtilmiştir. Araştırmacı tarafından; okullarda müzikal ortamlar iyileştirilmeli; müzik odalarında çalgı desteği arttırılmalı; 1.,2.,3. sınıflarda da müzik derslerine alan öğretmenleri girmeli; uygulamalı çalıştay, seminer vb. düzenlenmeli ve öğretmenlerin fikir alışverişinde bulunabilecekleri ortamlar oluşturulmalı; müzik eğitiminin öneminin anlatılması için çaba saf edilmeli şeklinde bazı önerilerde bulunulmuştur.

Demirci'nin (2009) yapmış olduğu doktora tezinde araştırma; 2006 ilköğretim müzik dersi 6. sınıf öğretim programının öğrenme alanlarına ilişkin kazanımlarının, bu kazanımlara bağlı etkinliklerin, etkinlik örneklerine ilişkin öğretim yöntem ve tekniklerinin başarı düzeyini tespit etmek, öğretim programına dayalı öğretmen kılavuz kitabı ve öğrenci çalışma kitaplarının birbirleri arasındaki ilişkiyi durumunu belirleyerek, bu üç durumun eğitim öğretim süreci içerisinde daha etkili kullanımına yönelik değerlendirmek ve önerilerde bulunmak amacıyla yapılmıştır. Gözleme dayalı verilerin çözümlenmesinde tek yönlü varyans analizi (Anova) testi, görüşmeye dayalı verilerin çözümlenmesinde ise kısmi içerik analizi yöntemi uygulanmıştır. Araştırma sonucuna dayanarak; “Müzik Öğretim Programı, Öğretmen Kılavuz Kitabı ve Öğrenci Çalışma Kitabı'nın örneklem dâhilinde başarı düzeylerine ilişkin olumlu ve olumsuz yönleri ayrı ayrı ortaya koyulmuş, aksayan yönlerine dair gerekli görülen önermelerde bulunulmuştur.

Güçlü'nün (2009) yapmış olduğu yüksek lisans tezi; müzik öğretmenlerinin çocuk şarkılarına yönelik görüşlerinin, ilköğretim 6.sınıf müzik öğretim programı kapsamında değerlendirilmesi ve elde edilen sonuçlara göre önerilerde bulunmak amacı ile yapılmıştır. Müzik öğretmenlerinin konuyla ilgili görüşlerini almak üzere uygulanan anket, likert tipi beş seçenekli maddeler kullanılarak hazırlanmıştır. Çalışmada yer alan analizler SPSS 16,0 ve MINITAB 15,0 istatistik paket programları kullanılarak elde edilmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçlardan bazıları şunlardır: Çalışmaya katılan müzik öğretmenleri, “yardımcı kaynak kitaplardaki çocuk şarkılarının her yaş düzeyine ve özelliklerine göre sistemli bir şekilde sınıflandırılmadığı”; “yardımcı kaynak kitaplarda ilköğretim 6.sınıf öğrencilerinin bilişsel, psiko-motor ve duyuşsal gelişimlerini destekleyecek yeterli sayıda şarkının olmadığı”; “ilköğretim 6.sınıf müzik ders kitabında, öğrencilerin oyun ve dans figürlerini kullanarak söyleyebileceği

şarkıların yetersiz sayıda olduğu”; “müzik derslerinde işlenen çocuk şarkılarının, öğrencilerin müzik beğenisi üzerinde bir etki unsuru olmadığı ve bu şarkıların öğrencilere duygusal açıdan hitap etmediği” görüşündelerdir. Araştırmacı tarafından araştırma sonuçlarına göre sunulan önerilerden bazıları ise şu şekilde olmuştur: Yardımcı kaynak kitaplardaki çocuk şarkılarını, her yaş düzeyi ve özelliklerine göre sınıflandıran kapsamlı bir araştırma yapılabilir. Talim ve Terbiye Kurulu ve çocuk şarkıları bestecilerinin ortak çalışması ile 6.sınıf düzeyine yönelik bilişsel, psiko-motor ve duyuşsal kazanımları destekleyecek özellikteki çocuk şarkılarının sayısı yeterli ölçüde artırılabilir. 6.Sınıf müzik ders kitabına öğrenci merkezli öğretim yaklaşımına uygun çeşitli etkinliklerin gerçekleştirilmesini sağlayacak özellikteki çocuk şarkıları eklenerek şarkıların sayısı yeterli ölçüde artırılabilir.

Kılıç’ın (2009) “8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu’nda sunmuş olduğu bildirideki araştırmada, ilköğretim okullarındaki müzik derslerinde araç gereçle ilgili sorunları derinlemesine belirlemek ve konu ile ilgili çözüm önerileri sunmak amaçlanmıştır. Araştırmada ülkemizde çeşitli illerde görev yapan 25 müzik öğretmeni ile öğretmenlerin izni dâhilinde kayıt cihazı kullanılarak, 10-15 dakikalık görüşmeler yapıp; bu görüşmelerden elde edilen veriler yazılı ortama aktarılarak içerik analizi yapıldıktan sonra bulgular ve sonuçlara ulaşılmıştır. Tespit edilen sonuçlara göre konuya ilişkin çözüm önerileri geliştirilmiştir. Araştırmada; müzik odasının olmamasının getirdiği olumsuzluklar, öğrencilerin sınırlı olan ders saatini etkin kullanmayı önlemeleri ve derse karşı tutumları, ders için gerekli olacak teknolojik donanım ve müzik araç gereçlerinin eksikliğinden kaynaklanan olumsuzluklar, eksiklerin giderilmesi için okul yönetimi ve velilerin desteklerinin olmayışı, sınıfların çok kalabalık olması gibi sonuçlara varılmıştır. Okul yöneticileri tarafından gerekli araç gereçlerin temin edilmesi ve bunların muhafaza edilebilmesi için bir müzik odası kurulması; araç gereçlerin müzik dersinde etkin kullanılabilmesi için ders saatinin haftada en az 2 saat olması; sınıflardaki öğrenci sayılarının etkinlikleri gerçekleştirebilecek oranda olması, merkezi otorite Milli Eğitim Bakanlığı’na ait bütçeden müzik eğitime yönelik araç gereçlerin alımı için pay ayrılması gibi öneriler araştırmacı tarafından sunulmuştur.

Badıllı’nın (2008) yapmış olduğu araştırmada, ilköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin müzikal yaşantılarını ve müzik dersinden beklentilerini incelemek

amaçlanmıştır. Genel olarak öğrencilerin müzikal yaşantıları ile ilgili anket yapılmıştır. Anket sonuçlarını değerlendirildiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin “edilgen” bir müzikal yaşantılarının olduğunu tespit edilmiştir. Öğrencilerin müzik dersinden beklentilerine ilişkin yapmış olduğu çalışmada da seslerini yeterince kullanmak istedikleri, okul çalgılarıyla bir şarkıya eşlik edebilecek düzeye gelmek istedikleri, müzik dersinde genel müzik kültürü konularını öğrenmek istedikleri, kendilerini ifade edebilecekleri çalışmalara yeterince yer verilmediğini düşündükleri gibi çeşitli konular araştırılmıştır.

Sağlam’ın (2004) yapmış olduğu araştırmada; ilköğretim kurumlarında görev yapan müzik öğretmenlerinin ilköğretim kurumları müzik dersi ikinci devre öğretim programına ilişkin görüşlerini belirlemek ve bu görüşlere göre öğrencilere kazandırdıklarını ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Betimsel bir çalışma olup, araştırmada; müzik öğretmenlerinin derslerinde çalgı kullanmadıkları, yıllık plana bağlı kaldıkları ancak günlük planlara uymadıkları, okulların büyük bir bölümünde müzik odası ve araç gereç eksikliklerinin olduğu, müzik ders saatlerinin yetersiz olduğu, programın öğrenci ihtiyaçlarına tam olarak yanıt vermediği, müzik dersinin öğrencilerin bilişsel-duyuşsal- devinışsel gelişmelerine kısmen katkı sağladığı, öğretmenlerin lisans döneminde almış oldukları üst düzey eğitimin sonucu değişik yaş ve seviye gruplarında işledikleri müzik dersi uygulamalarında kısmen zorluklar çektiği gibi sonuçlara varılmıştır. Analizler sonucunda; okullarda mutlaka müzik dersinin işlenebileceği yeterli araç gereç donanımlı derslikler oluşturulmalı, ders saati haftada en az iki saat olacak şekilde düzenlenmeli, öğretmenlerin görüşleri alınarak öğrencilerin dinleme-söyleme ihtiyacına yanıt verebilecek programlar düzenlenmeli gibi önerilerde bulunulmuştur.

Gürşen’in (2002) yapmış olduğu yüksek lisans tezinde; Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında görev yapmakta olan müzik öğretmenlerinin müzik dersi ile ilgili karşılaştıkları sorunlar araştırılmış, bu sorunların ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Müzik öğretmenlerine anket tekniği uygulanarak elde edilen sonuçlara göre; müzik öğretmenlerinin müzik dersinde kendilerini yetersiz buldukları; müzik dersinin verimliliğini artırmak için gerekli ortamın olmaması; okul yönetiminin destekleyici konumda bulunmadıkları; öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun müzik dersine hazır gelme, müzik bilgisi ve becerileri konusunda

başarısız oldukları saptanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre; eğitimde program birliği sağlanarak içerik ve yöntem bakımından müzik öğretmenlerinin geliştirilmesi gerekliliği; öğrencilerin derse karşı olan isteksizlikleri ve okul yönetiminin yetersiz desteğinden kaynaklı sorunları ortadan kaldırmak için müzik dersinin önemseneceği bir eğitim yönteminin uygulamaya konulması öneriler arasındadır.

Süalp'in (2002) yapmış olduğu araştırmada; ilköğretim okulları 3. devrede müzik programının uygulanmasında karşılaşılan sorunların tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırmada; İstanbul ilinde görev yapan 81 öğretmene konu ile ilgili yapılan anketler sonucunda gerekli bulgular, yorumlar ve öneriler yapılmıştır. Anket sonuçlarından elde edilen bulgulara göre; öğretmenlerin programları uygulamakta güçlük yaşadıkları, ders saatlerinin dersin amaçlarını gerçekleştirmek için yeterli olmadığı, dersin işlendiği ortamların müzik dersi için uygun olmadığı, okullardaki araç gerecin dersin işlenişinde yeterli olmadığı, sınıfların kalabalık olmasından dolayı uygulamaya dayalı etkinliklerin yapılmasının zorlaştığı, öğretim programında yer alan konuların sayısından ve içeriğinden şikayet edildiği tespit edilmiştir. Araştırmada; mutlaka alan öğretmenlerinin müzik derslerine girmeleri gerektiği, sınıf öğretmenlerinin müzik dersi ile ilgili gerekli hizmet içi eğitim kurslarına gönderilmesi konusu, okullarda ders için gerekli araç gereçlerin eksikliğinin giderilmesi, dersin hedeflerine ulaşılabilirliği için müzik ders saatinin haftada en az 2 (iki) ders saati olması gerekliliği gibi önermelerde bulunulmuştur.

Nurikadiroğlu (2000) yapmış olduğu araştırmada, ilköğretim kurumlarında müzik dersinde karşılaşılan sorunların saptanmasını amaçlamıştır. Araştırma, Trabzon ili Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı ilköğretim okullarında müzik dersine giren 52 sınıf öğretmeni ve 13 müzik öğretmeni olmak üzere toplan 65 öğretmenin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmada öğretmenlere uygulanan anketten elde edilen sonuçlara göre; sınıf öğretmenlerinin yaklaşık tümünün müzik dersi ile ilgili hizmet içi eğitime katılmadıkları; yarısının üniversitede eğitim görürken öğrendikleri herhangi bir müzik aletini eşlik düzeyinde çalabildikleri; kendilerini bu konuda yetkin ve yeterli görmedikleri belirlenmiştir. Sonuçlara göre araştırmacı, çeşitli önermelerde bulunmuştur.

Töreyin'in (1995) yapmış olduğu yüksek lisans tezinde; ilköğretim kurumlarındaki müzik eğitimciliği sorunun tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırma

sonucunda belli başlı sorunlardan birinin müzik eğitimcisi gereksinimi olduğu ve bu konuda müzik eğitimi bölümlerinin ileriye dönük sorun odaklı çalışmalar yaptığı ortaya çıkarılmıştır. Araştırmacı; ilköğretim kurumlarında müzik derslerini müzik öğretmenleri vermelidir, müzik öğretmenleri müzik eğitimi bölümlerinden yetiştirilmelidir, ülkemiz için en iyi ve en uygun müzik eğitimi politikası oluşturulmalıdır, planlı- programlı düzenli sistemli bir şekilde eğitim verecek ilköğretim müzik okulları açılması için MEB ile işbirliği yapılmalıdır gibi önerilerde bulunmuştur.

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma; ortaokullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin derse ilişkin görüşlerini saptamak için belirlenen alt amaçlarına uygun olarak hazırlanmış anket formunun kullanıldığı betimsel bir araştırmadır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2012-2013 eğitim öğretim yılı içerisinde Ankara ilinin merkez ilçeleri olan Akyurt, Altındağ, Ayaş, Bala, Çankaya, Çubuk, Elmadağ, Etimesgut, Gölbaşı, Kalecik, Kazan, Keçiören, Mamak, Pirsaklar, Sincan ve Yenimahalle ortaokullarında görev yapan müzik öğretmenleri; örneklemini ise bu merkez ilçeler arasından küme örnekleme yöntemi ile belirlenen Altındağ, Keçiören, Çankaya, Mamak, Yenimahalle, Etimesgut ve Sincan ilçelerinden seçilmiş 65 okulda görev yapan 67 müzik öğretmeni oluşturmaktadır.

3.3. Verilerin Toplaması

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak anket tekniğinden yararlanılmıştır.

Araştırma için hazırlanan ölçek; iki alan, iki alan eğitimcisi, bir eğitim bilimleri ve bir Türk dili uzmanı tarafından incelenerek, maddelerin anlatım eksiklikleri, yanlış anlamalara sebep olabilecek ifadelerin varlığı ve müzik öğretmenlerinin müzik dersi ile ilgili görüşlerinin tespit edilip edilmediğine bakılmış, gerekli yerlerde düzeltmeler yapılmıştır. 42 maddelik taslak ölçek ön uygulamaya hazır hâle getirilmiştir.

Geliştirilen taslak ölçeğin ön uygulaması için araştırmanın örneklemiyle aynı özelliği gösteren, Ankara'nın merkez ilçelerindeki 5 farklı ilköğretim okulunda görev

yapan müzik öğretmeni seçilmiş ve taslak ölçek seçilen müzik öğretmenlerine uygulanmıştır. Ön uygulaması yapılan anket, daha sonra örnekleme belirlenen okullarda görev yapan öğretmenlere uygulamaya hazır hale gelmiştir.

42 sorudan oluşan anket, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ortaokullarda müzik dersine giren öğretmen görüşlerini belirlemeye yönelik hazırlanmıştır. Anket sorularının 6'sı "Kişisel Bilgileri"; 5'i okulun fiziki şartları; 28'i öğretmenlerin okul idarecilerinden beklentileri ve öğrencilerin müzik dersine karşı tutumları ile ilgilidir. Açık uçlu olarak hazırlanan son 2 soruda ise araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinden görüşlerini kısa ve özlü biçimde yazmaları istenmiştir. Her bir maddenin karşısında ölçülmek istenen davranışın gösterilme sıklığını belirlemek üzere beşli Likert tipi seçenekler verilmiştir. Anket içerisinde bazı soruların altlarına mevcut seçeneklere ek olarak; "Diğer (Lütfen Belirtiniz)....." seçeneği eklenmiştir. Anketler müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları okullara gidilerek uygulanmıştır. Açık uçlu olarak hazırlanan sorularda öğretmenlerin fikirleri istatistiksel olarak değerlendirilip, bulgular bölümünde veriler işlenmiş ve yorumlanmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilecek verilerin analizinde SPSS 15,0 istatistik paket programı kullanılmıştır. Anket sonucu ile elde edilen verilerin frekans (f) ve yüzde (%) değerleri tablosu gösterilmiştir. Betimsel yöntemle elde edilen bulgular doğrultusunda anketler sonucunda çeşitli öneriler getirilmiştir.

4. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde ortaokullarda görev yapan müzik öğretmenlerine uygulanan anket sonuçlarının analizi ortaya konulmuş ve elde edilen bulguların yorumlarına yer verilmiştir.

Tablo 1

Müzik öğretmenlerinin meslekte çalışma sürelerinin dağılımı

Yıl	f	%
1-5	12	17,9
6-11	14	20,9
12-17	15	22,4
18-22	7	10,4
23 ve üzeri	19	28,4
TOPLAM	67	100

Tablo 1 incelendiğinde ankete katılan müzik öğretmenlerinin % 28,4'ü 23 ve daha fazla; % 22,4'ü 12 ile 17; % 20,9'u 6 ile 11; % 17,9'u 1 ile 5; % 10,4'ü 18 ile 22 yıl bu meslekte çalıştıkları anlaşılmaktadır.

Ankete katılan müzik öğretmenlerinin %82 gibi büyük bir oranla (55 müzik öğretmeni) mesleklerinde deneyimli oldukları, beş yıldan daha uzun süredir müzik öğretmenliği yaptıkları anlaşılmaktadır.

Tablo 2

Müzik öğretmenlerinin bulunduğu okuldaki görev süresi dağılımı

Yıl	f	%
1-5	43	64,2
6-11	12	17,9
12-17	11	16,4
18-23	1	1,5
TOPLAM	67	100

Tablo 2’de ankete katılan müzik öğretmenlerinin bulunduğu okullarda 1 ile 5 yıl arasında görev süresi bulunanlar % 64,2’sini; 6 ile 11 yıl arasında görev süresi bulunanlar % 17,9’unu; 12 ile 17 yıl arasında görev süresi bulunanlar % 16,4’ünü; 18 ile 23 yıl arası görev yapanlar % 1,5’ini, oluşturmaktadır.

Ankete katılan müzik öğretmenlerinin % 64,2’sinin (43 müzik öğretmeninin) aynı okulda 1 ile 5 yıl arası görev yapmakta oldukları görülmektedir. Bir okulda öğretmenin görev süresinin fazla olmasında, öğretmen ve okul idaresi arasındaki işbirliğini, öğretmen veli arasındaki iletişimi ve okul için gerekli olan araç gereç ediniminde okulun desteğinin alınması gibi pek çok konuda yarar sağlayabilir. Sağlanan işbirliğinin öğrencilerin bu derse karşı tutumlarına dolayısıyla müzik dersine olumlu katkı getireceği düşünülmektedir.

Tablo 3

Müzik öğretmenlerinin birden fazla okulda görevlendirilme durumunu gösteren dağılım

	f	%
Evet	8	11,9
Hayır	59	88,1
TOPLAM	67	100

Tablo 3’e göre ankete katılan müzik öğretmenlerinin % 88,1’i birden fazla okulda görevlendirilme durumlarının belirlenmesi ile ilgili soruyu “ Hayır” olarak yanıtlamıştır. Araştırmaya katılan % 11,9’luk dilimde yer alan müzik öğretmenleri ise “Evet” yanıtını vermişlerdir.

Ankete katılan müzik öğretmenlerinin % 88,1’i (59 müzik öğretmeni) birden fazla okulda görev yapmadıkları tespit edilmiştir. Öğretmenlerin birden fazla okulda görevlendirilmemesi, öğretmenlerin ders içi ve ders dışı etkinliklerde performanslarını arttıracakı düşünülmektedir.

Tablo 4

Müzik öğretmenlerinin mezun oldukları okulların dağılımı

Okullar	f	%
Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Bölümü	57	85,0
Devlet Konservatuvarı	4	6,0
Türk Müziği Konservatuvarı	4	6,0
Diğer	2	3,0
TOPLAM	67	100

Tablo 4'e göre ankete katılan müzik öğretmenlerinin % 85' i eğitim fakültesi müzik öğretmenliği bölümlerinden; % 6'sı devlet konservatuvarından; % 6'sı Türk müziği konservatuvarından mezun oldukları tespit edilmiştir. Müzik öğretmenlerinin % 3'ü ise ankette yer alan diğer seçeneğini işaretlemişlerdir.

Ankete katılan müzik öğretmenlerinin % 85 gibi büyük bir çoğunluğun (57 müzik öğretmenin) eğitim fakültelerinin müzik öğretmenliği programından mezun olmaları, bu derslerin alanlarında uzman kişiler tarafından yapıldığını göstermektedir.

Tablo 5

Müzik öğretmenlerinin eğitim durumlarına göre dağılımı

	f	%
Lisans	54	85,1
Yüksek lisans	10	14,9
TOPLAM	67	100

Tablo 5' göre ankete katılan müzik öğretmenlerinin % 85,1'i lisans; % 14,9'u yüksek lisans düzeyinde eğitim görmüşlerdir.

Ankete katılan müzik öğretmenlerinin sadece % 14,9'unun (10 müzik öğretmenin) yüksek lisans yapmış oldukları tespit edilmiştir. Müzik öğretmenliği yapabilmek için üniversitelerin müzik öğretmenliği bölümlerinden mezun olmak yeterlidir. Ancak öğretmenler için yüksek lisans yapmış olmak, onlara büyük oranda katkı sağlayacak bir öğrenim düzeyidir. Çağımız bilgi çağı olup her alan hızla gelişmektedir. Bu alanlar içinde gerçekleşen gelişmelerde müzik eğitimi de yer almaktadır. Öğretmenler gelişmeleri hayatlarına katarlarsa; müzik eğitiminde daha farklı öğretim yöntemleri ve bakış açısı kazanmaları açısından faydalı olacağı düşünülmektedir.

Tablo 6

Müzik öğretmenlerinin ana çalgıların dağılımı

	F	%
Keman	25	37,3
Bağlama	8	11,9
Viyola	4	6,0
Yan flüt	6	9,0
Piyano	9	13,4
Şan	5	7,5
Gitar	2	3,0
Çello	2	3,0
Ud	1	1,5
Tar	1	1,5
Kanun	3	4,5
Blok Flüt	1	1,5
TOPLAM	67	100

Tablo 6’da ankete katılan müzik öğretmenlerinin ana çalgılarının neler olduğunun belirtildiği sayısal verilere göre; % 37, 3’ünün keman, % 13,4’ü piyano, % 11,9’u bağlama, % 9’u flüt, % 7,5’i şan, % 6’sı viyola, % 4,5’i kanun, % 3’ü gitar ve çello, % 1,5’i ud, tar ve blokflüt olarak tespit edilmiştir.

Yukarıdaki verilerden % 37,3 (25 müzik öğretmeni) ile keman çalgısının en yüksek oranda ana çalgı olarak belirtildiği görülmektedir. Eğitim fakültelerinin müzik bölümlerinde 2006 yılından itibaren uygulanan programa göre; piyano eğitimi altı yarıyıl zorunlu olup, öğrencilerin bireysel çalgı eğitimi dersi adı altında herhangi bir çalgıda daha uzmanlaşmaları hedeflendiği anlaşılmaktadır. Ankette yer alan sonuca bakıldığında müzik öğretmenlerinin yarısından fazlasının eğitim fakülteleri müzik bölümlerinden mezun olduğu sonucundan hareketle, her öğretmenin piyano çalabildiği okul şarkılarına eşlik edebildiği düşünülebilir.

Tablo 7a

Müzik öğretmenlerinin “Okulunuzda müzik dersliği var mı?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

	F	%
Evet	24	35,8
Hayır	43	64,2
TOPLAM	67	100

Tablo 7a’da ankete katılan müzik öğretmenlerinin % 64,2’si okullarında derslik olup olmadığını tespit etmek için sorulan soruyu “Hayır”; % 35,8’i “Evet” olarak yanıtlamışlardır.

Yukarıdaki verilerden % 64 gibi oldukça yüksek bir oranda (43 müzik öğretmeni) okullarının kullanılabilir bir müzik dersliğinin olmadığı anlaşılmaktadır. Kılıç tarafından yapılan araştırmada da bu gereklilik belirtilmiştir. Verimli bir müzik dersinin işlenebilmesi ve başta çalgı olmak üzere ders araç gereçlerinin korunabilmesi için öncelikle uygun çalışma ortamının olmasının gerektiği düşünülmektedir. Çocuğun gelişiminde müzik eğitiminin ne denli önemli ise, uygun bir çalışma ortamının olmaması bu gelişimi olumsuz yönde etkileyeceği düşünülmektedir.

Ankette yer alan bu soruda yanıtı hayır olan müzik öğretmenlerinin gerekçelerini belirtmeleri için açık uçlu bölüm bırakılmıştır. Bu açık uçlu bölüme göre yapılan dağılım Tablo 7 b’ de gösterilmektedir.

Tablo 7b

Müzik dersliği olmamasının nedenlerine ilişkin müzik öğretmenlerinin okullarında verdikleri yanıtla ilişkin verdikleri yanıtların üzerinden yapılan dağılım

	F	%
Fiziki Koşulların Yetersiz Olması	34	86,6
Fiziki Koşullar Elverişli Ancak İdari Engeller Var	2	3,0
Hayır Seçeneğini İşaretleyip Açık Uçlu Bölümü Yanıtlamayanlar	7	10,4
TOPLAM	43	100

Tablo 7b’ ye göre ankete katılan müzik öğretmenlerinin % 86,6’sı okullarında fiziki koşulların yeterli olmadığını; %3,0’ı fiziki koşullar elverişli ancak; idari engellerin olduğu sonuçlarına varılmıştır. Öğretmenlerin %10,4’ü ise “Hayır” seçeneğini işaretleyip, açık uçlu bölümü yanıtlamamışlardır.

Tablo 7a’ da % 64,2 “Hayır” yanıtını veren müzik öğretmenlerinin verdikleri yanıtların sonuçları üzerinden yapılan ayrıntılı incelemeye göre; tablo 7b’de müzik öğretmenlerinin % 89,6’sı (34 müzik öğretmeni) derslik konusunda sıkıntı yaşandığı için, yani okulun fiziki yapısının ayrıca bir derslik açmaya elverişsiz olmasından dolayı

müzik dersliğinin olmadığını ve okullarında kullanılabilecek bir müzik sınıflarının bulunduğunu ancak; ders yapılabilen bir ortam olmadığı için, derslerini sınıflarda işlediklerini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin bir kaçı da dersliklerinin olduğunu, ders işlemek için uygun bir ortamının bulunduğu ancak; okul idaresi tarafından gerekli ihtiyaçlar karşılanmadığından dersliklerde ders işlenemediği açık uçlu ayrılan bu bölümde belirtilmiştir.

Tablo 8

Müzik öğretmenlerinin “Derste kullandığınız yazı tahtası aşağıdakilerden hangisi?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

	f	%
Tebeşirli Dizekli Yazı Tahtası	8	11,9
Tebeşirli Dizeksiz Yazı Tahtası	8	11,9
Beyaz Dizekli Yazı Tahtası	3	4,5
Beyaz Dizeksiz Yazı Tahtası	41	61,2
Akıllı Tahta	4	6,0
Diğer	3	4,5
TOPLAM	67	100

Tablo 8’e göre ankete katılan müzik öğretmenlerinin % 61,2’si derslerde beyaz dizeksiz yazı tahtası; % 11,9’u tebeşirli dizekli yazı tahtası, % 11,9’u tebeşirli dizeksiz yazı tahtası; %6,0’sı akıllı tahta yazı tahtaları kullanılmaktadır. %4,5’i ise diğer seçeneğini işaretlemiştir.

Yukarıdaki tablodaki verilere göre; anket uygulanan okulların %73,1 gibi oldukça büyük bir bölümünün (49 müzik öğretmenin) dizekli yazı tahtasının bulunmadığı anlaşılmaktadır. Bu oldukça yüksek bir orandır. Toplu derslerin yapıldığı sınıf çalışmalarında yazı tahtası ne denli önemli ise müzik dersi içinde dizekli yazı tahtası aynı derecede önem taşımaktadır. Müzik dersine ayrılan sürenin haftada bir ders saati olduğu düşünüldüğünde, öğretmenlerin ayrıca dizek çizmek zorunda olmaları dersin işlenişini olumsuz yönde etkilediğini düşündürmektedir.

Tablo 9

Müzik öğretmenlerinin “ Okulunuzda aşağıdaki derslerin hangileri için çalışma alanı (atölye, spor salonu vb.) bulunmaktadır?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

	f	%
Teknoloji Tasarım	54	35,5
Görsel Sanatlar	20	13,2
İngilizce	6	3,9
Matematik	3	2,0
Türkçe	3	2,0
Beden Eğitimi	44	28,9
Diğer	22	14,5
TOPLAM	152	100,0

Tablo 9’a göre ankete katılan müzik öğretmenlerinin % 35,5’i okullarında Teknoloji Tasarım dersinin; % 28,9’i Beden Eğitimi dersinin; % 13,2’si Görsel Sanatlar dersinin; % 3,9’u İngilizce dersinin; % 2’si Matematik dersinin; % 2’si Türkçe dersinin çalışma odaları olduğunu belirtmişlerdir. % 14,5’i görüşlerini diğer seçeneğini işaretleyerek belirtilmiş. Diğer seçeneğine verilen yanıtlarda ise Fen ve Teknoloji, Bilgisayar, Sosyal Bilgiler dersliğinin bulunduğunu belirtmişlerdir. Bunların dışında bazı okullarda çeşitli çalışmaların yapılabileceği çok amaçlı salon bulunduğu belirtilmiştir. Bir kısım öğretmen de ankette belirtilen seçenekler de dâhil olmak üzere, diğer dersler için ayrıca bir derslik olmadığını belirtmişlerdir.

MEB’de bir ortaokul binasında Fen ve Teknoloji ile Bilgisayar laboratuvarlarının olması zorunlu olan derslikler olarak belirtilmektedir. Yukarıdaki tablo incelendiğinde milli eğitimde derslik zorunluluğu olan dersler dışında Beden Eğitimi, Teknoloji Tasarım, Görsel Sanatlar gibi dersler için, çalışma yerlerinin okullardaki fiziksel koşulların yetersizliğinden olduğu varsayılarak, oranların çok da az olmadığı düşünülmektedir.

Tablo 10

Müzik öğretmenlerinin “Müzik dersinde yararlandığınız araçlar nelerdir?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

	f	%
Bilgisayar	44	33,8
CD Çalar	38	29,2
TV	2	1,5
Kaset Çalar	10	7,7
Projeksiyon Cihazı/ Yansıtıcı	21	16,2
DVD Oynatıcı	3	2,3
Diğer	12	9,2
TOPLAM	130	100,0

Tablo 10’a göre derslerinde yararlandıkları teknolojik araç gereçle ilgili soruya ankete katılan müzik öğretmenlerinin % 33,8’i bilgisayardan; % 29,2’si CD çalardan; % 16,2’si projeksiyon cihazından/yansıtıcıdan; % 7,7’si kasetçalardan; % 2,3’ü DVD oynatıcıdan ve % 1,5’i TV’den yararlandıklarını belirtmişlerdir. Diğer şeklinde belirtilmiş ve açık uçlu olan soruya, herhangi bir teknolojik cihazının kullanılmadığı yanıtı verilmiştir.

Müzik öğretmenlerinin derslerde işitsel araçlardan % 36,9’u; hem görsel hem de işitsel araçlardan %53,8’i yararlandığı anlaşılmaktadır. Öğretim sırasında ne kadar fazla duyu organına hitap edilirse, öğrenmenin daha etkili olacağı, öğrencilerin yaşanmışlıklarının da bir o kadar artacağı düşünülmektedir. Kılıç tarafından yapılan araştırmada; okulların neredeyse tümünde teknolojik imkânlarla sahip olunmadığı, günümüz koşullarında bu durumun ders işleme sürecini olumsuz etkilediği sonucuna varılmıştır.

Tablo 11

Müzik öğretmenlerinin “Müzik dersinde kullandığınız çalgılar nelerdir?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

	f	%
Piyano	13	5,8
Org	39	17,5
Gitar	21	9,4
Bağlama	17	7,6
Melodika	39	17,5
Blok Flüt	62	27,8
Keman	16	7,2
Diğer	16	7,2
TOPLAM	223	100,0

Tablo 11’e göre ankete katılan müzik öğretmenlerinin derslerinde hangi çalgıları kullandıklarını tespit etmek için hazırlanan ve birden fazla yanıtlama imkanı bulunan anket sorusuna % 27,8’i blokflüt; %17,5’i melodika; %17,5’i org; %9,4’ü gitar; %7,6’sı bağlama; % 7,2’ si keman; %5,8’i ise piyano olarak tespit edilmiştir. Öğretmenlerin %7,2’sinin diğer şeklinde belirtilmiş ve açık uçlu olan bu bölüme yazılmış olan yanıtları ise şunlar olmuştur: Mandolin, flüt, Orff çalgıları, akordeon, ney, sipsi, zurna, kaval.

Tablo 6’da müzik öğretmenlerinin başta piyano olmak üzere çeşitli çalgıları öğrendiği anlaşılmaktadır. Ancak tablo 11’de analiz edilen bu anket sorusunda, müzik öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğu derslerde daha çok öğrencilerin okul çalgısı olarak kullandıkları blokflüt ve melodikayı seçmişlerdir. Bu sonuçlar bize öğretmenlerin müzik öğretmenliği eğitiminde öğrendikleri birçok çalgıyı kullanmadıkları/ kullanamadıklarını göstermektedir. Müzik dersleri için uygun sınıfların olmaması öğretmenlerin derste çalgı kullanımlarını olumsuz yönde etkilediğini düşündürmektedir.

Tablo 12

Müzik öğretmenlerinin “Okul idarecileri il ve ilçedeki zümre toplantıları için sizi bilgilendiriyor mu?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

	f	%
Tamamen	33	49,3
Büyük ölçüde	22	32,8
Kısmen	7	10,4
Çok az	4	6,0
Hiç	1	1,5
Toplam	67	100,0

Tablo 12 incelendiğinde okul idarecileri il ve ilçedeki zümre toplantıları için bilgilendirme durumlarına ankete katılan müzik öğretmenlerinin % 49,3’ü “Tamamen”; % 32,8’i “Büyük Ölçüde”; % 10,4’ü “Kısmen”; % 6’sı “Çok Az” bilgilendirme yapıldığını; %1,5’i ise “Hiç” bilgilendirme yapılmadığını ifade etmişlerdir.

Yapılan analiz sonucu kısmen yanıtı da eklendiğinde müzik öğretmenlerinin % 82,1 (62 müzik öğretmeni) gibi büyük bir çoğunluğun; ortak eğitim öğretim oluşturmak, fikir alışverişinde bulunmak; görev paylaşımı yapmak için toplanılan, eğitim öğretim için oldukça önemli olan zümre toplantılarını idarecilerin bilgilendirmeleri durumunda katılabilmektedirler. Müzik öğretmenlerinin sadece % 7,5’i (5 müzik öğretmeni) zümre toplantılarına katılamadıklarını belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre okul idarecileri öğretmenleri toplantılara katılımları konusunda büyük oranda bilgilendirdikleri anlaşılmaktadır.

Tablo 13

Müzik öğretmenlerinin “İl ve ilçe genelinde yaptığınız etkinliklerde okul idarecilerden destek/ teşvik görüyor musunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

	f	%
Tamamen	23	34,3
Büyük ölçüde	22	32,8
Kısmen	16	23,9
Çok az	3	4,5
Hiç	3	4,5
Toplam	67	100,0

Tablo 13'te il ve ilçe genelinde yapılan etkinliklerde ankete katılan müzik öğretmenlerinin % 34,3'ü "Tamamen"; % 32,8'i "Büyük Ölçüde" okul idarecilerden destek/ teşvik destek gördüklerini belirtmişlerdir. %23,9'u "Kısmen"; %4,5'i "Çok Az" ve %4,5'i ise "Hiç" olarak yanıtlamışlardır.

Tablo 13 incelendiğinde okul idarelerinin % 67,1 gibi bir oranda (45 müzik öğretmeni) öğretmenleri il ve ilçe genelinde yaptığınız etkinliklere teşvik ettikleri ve bu konuda destekledikleri anlaşılmaktadır.

İl ve ilçe genelinde yapılacak etkinlikler-istekli herhangi bir okul olmadığı takdirde- okullara sıra ile dağıtılarak düzenlenmektedir. Yapılan etkinlikler okulların olanakları ile sınırlı olsa da, okul idaresi tarafından oldukça fazla önemsenmekte ve müzik öğretmenlerini teşvik ettikleri anlaşılmaktadır.

Tablo 14

Müzik öğretmenlerinin "Velileri müzik dersinin önemi ve gereği konusunda bilgilendirmede okul idarecilerinden destek görüyor musunuz?" sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

	f	%
Tamamen	13	19,4
Büyük ölçüde	10	14,9
Kısmen	22	32,8
Çok az	10	14,9
Hiç	11	16,4
Yanıt Vermeyen	1	1,5
Toplam	67	100,0

Tablo 14'te velileri müzik dersinin önemi ve gereği konusunda bilgilendirmede ankete katılan müzik öğretmenlerinin % 32,8'i "Kısmen"; % 19,4'ü "Tamamen" okul idarecilerinden destek görmekte-dirler. % 16,4'ü "Hiç" destek görmediklerini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin % 14,9'u "Büyük Ölçüde"; % 14,9'u "Çok Az" destek gördükleri yanıtını seçerken; %1,5'i (1 müzik öğretmeni) de bu soruyu yanıtlamamıştır.

Okul idaresinin öğretmenin yanında olması; sadece öğrencilerin değil, velilerin de bilinçlendirilmeleri konusunda özverili davranması müzik dersinin öneminin ve gereğinin bilinmesi açısından oldukça önemlidir. Ancak anket sonuçlarına bakıldığında müzik öğretmenlerinin kısmen seçeneği de katıldığında % 64,1'i (43 müzik öğretmeni) okul idaresi tarafından çok da desteklenmediklerini belirtmişlerdir. Tablo 12 ve 13'te

okul idaresi il ve ilçe genelinde yapılan çalışmaların tümünde öğretmeni destekliyor görünürken, okul içi idarede bu desteği sadece %34,3 (23 müzik öğretmeni) oranın da vermektedir. Tablolar arasında karşılaştırma yapıldığında; okul idaresinin resmiyette yapılan tüm çalışmalarda öğretmenini desteklerken; resmi olmayan ancak öğretmenin daha çok desteğe ihtiyacı olduğu velilerin bilgilendirmeleri konusunda gereken desteği vermediği anlaşılmaktadır.

Tablo 15

Müzik öğretmenlerinin “Belirli gün ve haftalarda sizden bir etkinlik isteniyor mu?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

	f	%
Tamamen	43	64,2
Büyük ölçüde	21	31,3
Kısmen	2	3,0
Çok az	1	1,5
Hiç	0	0
Toplam	67	100,0

Tablo 15’te ankete katılan müzik öğretmenleri belirli gün ve haftalarda okul idaresinin % 64,2’si “Tamamen” müzik öğretmeninden etkinlik yapmasını istemektedir. Müzik öğretmenlerinin % 31,3’ü “Büyük Ölçüde”, % 3,0’ü “Kısmen”, % 1,5’i ise “Çok Az” olarak yanıt vermişlerdir.

Müzik öğretmenlerinin % 95,5’inden (64 müzik öğretmeni) belirli gün ve haftalarla etkinlik beklendiği anlaşılmaktadır. Belirli gün ve haftalar kurul toplantısında alınan karara göre öğretmenlere ders dışındaki görevler olarak paylaştırılır. Paylaşılan görevlendirmelere göre öğretmen hazırlığını yapar. Bu çalışmalar dışında öğretmenler herhangi bir görev kabul etmek zorunda değildir. Ancak müzik öğretmeni (görev paylaşımı dışında) okullarda kurulan tören komitesinde bulunuyorsa, toplu olarak kutlanan 18 Mart Çanakkale Şehitlerini Anma, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı... gibi, tüm törenlerde, görev almak durumundadır. Bu çalışmaların müzik öğretmenlerine ayrıca yük getirdiği düşünülmektedir.

Tablo 16

Müzik öğretmenlerinin “ Yaptığınız ders dışı etkinlikler için başarı (takdir ve teşekkür) belgesi veriliyor mu?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

	f	%
Tamamen	5	7,5
Büyük ölçüde	9	13,4
Kısmen	14	20,9
Çok az	7	10,4
Hiç	31	46,3
Yanıt Vermeyen	1	1,5
Toplam	67	100,0

Tablo 16’da “yaptığınız ders dışı etkinlikler için başarı (takdir ve teşekkür) belgesi veriliyor mu?” sorusuna müzik öğretmenlerinin % 7,5’i “Tamamen; % 13,4’ü “Büyük Ölçüde”; % 20,9’u “Kısmen”; % 10,4’ü “Çok Az”; % 46,3’ü “Hiç” yanıtını vermişlerdir. %1,5’i ise soruyu yanıtlamamıştır.

657 sayılı kanunda madde 123’te (Değişik: 29/11/1984 KHK - 243/24 md.) yapılan (Torba yasa ile 6111 sayılı yasa olan) Takdirname ile ilgili 2011 Şubat ayında yapılan değişikliğe göre (Madde 122’de değişik: 13/2/2011-6111/110 md.); takdirnamenin yerini başarı belgesi almıştır. Başarı belgesini alabilmek için somut verilere dayandırılacak olup; üç defa başarı belgesi alanlara üstün başarı belgesi verilecektir. . Bu yasaya göre eğer görev yapan kimse üstün başarı belgesi almaya hak kazandıysa “...merkezde bağlı veya ilgili bakan ve illerde valiler tarafından uygun görülmesi hâlinde en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dâhil) % 200’üne kadar ödül verilebilir (<http://www.memurlar.net/haber/192958/>).” ibaresi yer almaktadır. Tablo 13 ve 15’de okul müdürleri ya da yetkililerin herhangi bir törende % 95,5 okul içi; % 67,1 oranında il ve ilçe genelinde müzik öğretmenlerinden etkinlik beklediği anlaşılmaktadır. Buna karşın öğretmenlerin sadece % 20,9’una (14 müzik öğretmenine) başarı belgesi verilmiştir. Müzik öğretmenleri sözlü ya da yazılı olarak amirlerinden, olumlu ya da olumsuz herhangi bir dönüt alamadıklarını belirtmişlerdir. Ders dışı yapılan çalışmaların takdir edilmesi, yeterince önemsenmesi, öğretmenlerin çalışma isteğini olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir. Ayrıca yapılan çalışmalar sonucu başarı belgesi alınması tüm öğretmenlerin yasal hakkı olduğu düşünülmektedir.

Tablo 17

Müzik öğretmenlerinin “İl ve ilçe genelindeki alanınızla ilgili seminer, konferans vb. katılımınız için sizi teşvik ediyor mu?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

	f	%
Tamamen	8	11,9
Büyük ölçüde	14	20,9
Kısmen	19	28,4
Çok az	16	23,9
Hiç	9	13,4
Yanıt Vermeyen	1	1,5
Toplam	67	100,0

Tablo 17’de okul idaresinin “seminer, konferans vb. etkinliklere katılımınız için okul idaresi sizi teşvik ediyor mu?” sorusuna müzik öğretmenlerinin % 28,4’ü “Kısmen”; % 23,9’u “Çok Az”; % 20,9’u ise “Büyük Ölçüde”; % 11,9’u “Tamamen”, % 13,4’ü “Hiç” yanıtını vermiş, %1,5’i bu soruyu yanıtsız bırakmıştır.

Ankete katılan müzik öğretmenlerinin üçte biri tamamen ve büyük ölçüde (22 müzik öğretmeni), % 37’si çok az ve kısmen seçeneğini (35 müzik öğretmeni) işaretlemişlerdir. Seminer ve konferanslar öğretmenlerin mesleki ya da kişisel yönlerden gelişmelerini sağlayan çalışmalardır. Bu tür ortamlara katılım için öğretmenlerin okul idaresi tarafından desteklemesi ve teşvik edilmelerinin gerektiği düşünülmektedir.

Tablo 18

Müzik öğretmenlerinin “Okul idarecileri dersin araç gereçlerini sağlamanız konusunda size destek oluyor mu?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

	f	%
Tamamen	7	10,4
Büyük ölçüde	18	26,9
Kısmen	21	31,4
Çok az	10	14,9
Hiç	11	16,4
Toplam	67	100,0

Tablo 18’de okul idarecilerinin ders araç gereçlerinin temini edilmesindeki hassasiyetleri ile ilgili soruya ankete katılan müzik öğretmenlerinin; % 31,3’ü “Kısmen”; % 26,9’u “Büyük Ölçüde”; % 14,9’u “Çok Az”; % 10,4’ü “Tamamen”

yanıtlarını vermişlerdir. Öğretmenlerin %16,4'ü ise “Hiç” destek olunmadığını belirtmiştir.

Kısmen seçeneği de eklendiğinde ankete katılan müzik öğretmenlerinin % 68,7'si (42 müzik öğretmeni); okul idaresi tarafından ders araç gereçlerinin büyük oranda temin edilmediğini belirtmişlerdir. Ders araçlarının sağlanması dersin verimli işlenişini kolaylaştıracak ayrıca dersleri öğrenciler için daha keyifli hale getirecektir. Bu nedenle sorunun çözümü için okul idarecilerinin desteği gerekmektedir. Kılıç'ın yaptığı araştırmada da öğretmenlerin çoğunluğu okul idaresinin müzik dersine gereken önemi göstermediklerini, yapılan zümre toplantılarında ihtiyaç olan araç- gereçleri bildirmelerine karşın idare tarafından herhangi bir girişimde bulunulmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu yanıtlar bize Kılıç'ın yaptığı araştırma sonuçları ile benzerlik taşıdığını göstermektedir.

Tablo 19

Müzik öğretmenlerinin “ Yüksek lisans ve doktora çalışmalarını yapabilmeniz için idareciniz kolaylık göstermekte midir? (Bu soruyu akademik kariyer yapanlar yanıtlandırmalı)” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

	f	%
Tamamen	2	10,0
Büyük ölçüde	6	30,0
Kısmen	5	25,0
Çok az	5	25,0
Hiç	2	10,0
Toplam	20	100,0

Tablo 19'da okul idarecilerinin yüksek lisans ve doktora eğitimi almakta olan müzik öğretmenlerine destek olup olmadığı sorusuna ankete katılan müzik öğretmenlerinin % 30'u “Büyük Ölçüde”; % 25'i “Kısmen”; % 25'i “Çok Az”; % 10'u “Tamamen” ,% 10'u ise “Hiç” yanıtlarını vermişlerdir.

Milli Eğitim Mevzuatı'nda MEB Personeli İzin Yönergesinin yedinci bölüm-diğer izinler-öğrenim izni bölümü Madde 41'e göre; öğretmenlere yüksek lisans ya da doktora çalışmaları boyunca görevini aksatmamak kaydıyla haftada iki yarım gün izin verilebilir. Akademik kariyer yapan müzik öğretmenlerine kolaylık sağlanması yasalarca da belirtilmiştir. Böyle olmasına karşılık bu öğretmenlerin %40'ı (20 müzik öğretmeninden 8'i) bu haklarını kolaylıkla kullanırken, % 50'si (20 müzik

öğretmeninden 10'u) kısmen ve çok az, diğerleri ise hiç kullanamadıklarını belirtmişlerdir. Milli Eğitim Mevzuatından yararlanabilmeleri için ders saatleri, öğretimi aksatmayacak şekilde düzenlenerek bu öğretmenlere kolaylık sağlanabilir.

Tablo 20

Katılımcıların “ Öğrencileriniz derse istediğiniz araç gereçle eksiksiz olarak (müzik defteri, ders kitabı, okul çalgısı...) katılıyorlar mı?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

	f	%
Tamamen	3	4,5
Büyük ölçüde	44	65,6
Kısmen	14	20,9
Çok az	5	7,5
Hiç	1	1,5
Toplam	67	100,0

Tablo 20’de ankete katılan müzik öğretmenlerinin öğrencilerinin derslere istenilen araç gereçlerle katılıp katılmadığı sorusu incelendiğinde; öğrencilerin % 65,7’ si “Büyük Ölçüde”; % 20,9’u “Kısmen”; %7,5 “ Çok Az”; % 4,5 “Tamamen”; %1,5’ i ise “Hiç” yanıtını vermişlerdir.

Okul araç ve gereçleri; öğrencinin derse karşı hazırlanması, dersi dinlemesi ve anlaması açısından yardımcı olan materyallerdir. Müzik öğretmenlerinin % 70,1 (47 müzik öğretmeni) gibi çarpıcı bir çoğunluğu öğrencilerinin derse araç- gereçleriyle geldiğini belirtmişlerdir. Bu yanıtlar, dersi öğrenmek için öğrencinin hazır bulunuşluğunun bir göstergesi olduğu düşünülmektedir.

Tablo 21

Müzik öğretmenlerinin “Öğrenciler performans ödevlerini yapmaya istekli mi?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

	f	%
Tamamen	5	7,5
Büyük ölçüde	44	65,6
Kısmen	12	17,9
Çok az	4	6,0
Hiç	2	3,0
Toplam	67	100,0

Tablo 21’ de öğrencilerin performans ödevlerini getirmeye istekli olup olmadıkları ile ilgili soruya, ankete katılan müzik öğretmenlerinin % 7,5’i “Tamamen”; % 65,6’sı “Büyük Ölçüde”; % 17,9’u “Kısmen”; % 6’sı “Çok Az”; % 3’ü ise Hiç yanıtlarını vermişlerdir.

Bu ankette verilen yanıtlardan müzik öğretmenlerinin % 73,1 (49 müzik öğretmeni) gibi oldukça yüksek bir oranda öğrencilerinin performans ödevlerini almakta istekli oldukları; % 9 gibi çok az bir oranın ise istekli olmadıkları tespit edilmiştir. Performans ödevleri; öğrencilerin derslerde öğrendikleri bilgileri pekiştirmek, psikomotor becerilerini artırmak, yaratıcı düşüncelerini sağlamak, bilişsel becerilerini geliştirmek vb. açılardan öğrenciye katkı sağlayan bir ödevdir.

Tablo 22

Müzik öğretmenlerinin “Öğrenciler proje ödevi almak için istekli mi?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

	f	%
Tamamen	2	3,0
Büyük ölçüde	19	28,4
Kısmen	20	29,9
Çok az	21	31,3
Hiç	5	7,5
Toplam	67	100,0

Tablo 22’ de öğrencilerin proje ödevlerini almak için istekli mi sorusuna ankete katılan müzik öğretmenlerinin % 3’ü “Tamamen”; % 28,4’ü “Büyük Ölçüde”; % 29,9’u “Kısmen”; % 31,3’ü “Çok Az”; % 7,5’i ise Hiç yanıtını vermişlerdir.

Müzik öğretmenlerinin verdiği yanıtlardan % 31,4 (21 müzik öğretmeni) öğrencilerin proje ödevi almaya istekli, % 38,8’inin (26 müzik öğretmeni) istekli olmadıkları, %29,9’unun (20 müzik öğretmeni) kısmen istekli oldukları tespit edilmiştir. Proje ödevleri öğrencilerin bilişsel ve psikomotor becerilerini geliştirmelerine katkı sağladığı gibi, sosyal becerilerini artırmaları, yaratıcı fikirlerini ortaya koymaları açısından oldukça önem taşımaktadır. Tablo 21’deki yanıtlarda öğrencilerin performans ödevlerini almaya istekli oldukları görülmektedir. Performans ödevleri her ders için, proje ödevleri ise seçilen ders için zorunlu ödevlerdir. Ödevler doğrudan başarı notunu etkilediğinden öğrencilerin başarısız oldukları dersler için proje ödevlerini istedikleri düşünülmektedir.

Tablo 23

Müzik öğretmenlerinin “ Öğrenciler ders dışındaki çalgı çalma, koro, orkestra vb. etkinliklere katılmada istekli mi?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

	F	%
Tamamen	10	14,9
Büyük ölçüde	36	53,7
Kısmen	15	22,4
Çok az	6	9,0
Hiç	0	0
Toplam	67	100,0

Tablo 23’te öğrenciler ders dışındaki çalgı çalma, koro, orkestra vb. etkinliklere katılmada isteklilikleri incelendiğinde, ankete katılan müzik öğretmenlerinin %14, 9 ‘unun “Tamamen”; % 53,7’sinin “Büyük Ölçüde”; % 22,4’ünün “Kısmen”; % 9’unun ise “Çok Az” yanıtını vermişlerdir.

Müzik öğretmenlerinin verdiği yanıtlardan % 70’e yakınının (46 müzik öğretmeni) öğrencilerin ders dışı müzik etkinliklerine katılmada istekli oldukları anlaşılmaktadır. Ders dışında yapılan koro, orkestra, çalgı çalma gibi çalışmalar öğrencilere birlikte (grupla) hareket etme, müzikal anlamda kendilerini geliştirme, çalgı çalabilme, müzik kültürlerini geliştirme, öz güvenlerini artırma ve benzeri yararlar sağlayacağından oldukça önemli çalışmalardır. Uygun çalışma alanlarının bulunması, gösterilerini sunabilecekleri bir ortamın sağlanması, öğrencilerin bu tür etkinliklere katılımlarını olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir.

Tablo 24

Müzik öğretmenlerinin “Öğrenciler konser, müzikal, opera vb. etkinliklere katılımda istekli mi?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

	F	%
Tamamen	5	7,5
Büyük ölçüde	28	41,8
Kısmen	18	26,9
Çok az	13	19,4
Hiç	3	4,5
Toplam	67	100,0

Tablo 24’te konser, müzikal, opera vb. etkinliklere öğrencilerin katılmaya isteklilikleri incelendiğinde; ankete katılan müzik öğretmenlerinin % 7,5’i “Tamamen”;

% 41,8'i “Büyük Ölçüde”; % 26,9'u “Kısmen”; % 19,4'ü “Çok Az”; % 4,5'i ise “Hiç” yanıtını vermişlerdir.

Verilen yanıtlar, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun bu etkinliklere katılmaya istekli olduklarını göstermektedir. Bu tür etkinlikler öğrencilerin müzik kültürlerini geliştirmelerine, onların müziğin işlevini, çok yönlülüğünü keşfetmelerine katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

Tablo 25

Müzik öğretmenlerinin “Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri yeterli mi?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

	f	%
Tamamen	3	4,5
Büyük ölçüde	15	22,4
Kısmen	23	34,3
Çok az	18	26,9
Hiç	8	11,9
Toplam	67	100,0

Tablo 25'te hazır bulunuşluk düzeyleri hakkında ankete katılan müzik öğretmenleri % 4,5 “Tamamen”; % 22,4 “Büyük Ölçüde”; % 34,3 “Kısmen”; % 26,9 “Çok Az”; %11,9 ise “Hiç” yanıtını vermişlerdir.

Verilen yanıtlardan %40'a yakını (26 müzik öğretmeni) öğrencinin derse hazır bulunuşluğunun çok az ya da hiç olduğu anlaşılmaktadır. Bu durumun dersin işlenişini, öğrenmeyi olumsuz yönde etkileyeceği düşünülebilir.

Tablo 26

Müzik öğretmenlerinin “Müzik dersleri öğrencilerin estetik yönünü geliştirdi.” önermesine verdikleri yanıtların dağılımı

	f	%
Tamamen	8	11,9
Büyük ölçüde	33	49,3
Kısmen	21	31,3
Çok az	4	6,0
Hiç	1	1,5
Toplam	67	100,0

Tablo 26’da müzik derslerinin öğrencilerin estetik yönlerini geliştirdikleri ile ilgili soruya göre ankete katılan müzik öğretmenlerinin % 11,9’u “Tamamen”; % 49,3’ü “Büyük Ölçüde”; % 31,3’ü “Kısmen”; % 6’sı ise “Çok Az”; %1,5’i ise “Hiç” yanıtını vermişlerdir.

Müzik öğretmenlerinin oldukça büyük bir bölümü verdikleri müzik dersi ile öğrencilerin estetik yönlerini geliştirme olanağı bulduklarını belirtmişlerdir. Müzikte estetik yönü geliştirmek oldukça zor ve uzun bir süreçtir. Ancak yapılan anket sonucunda, müzik öğretmenleri verdikleri eğitimle öğrencilerin estetik yönlerini büyük ölçüde geliştirebildiklerini düşünmektedirler.

Tablo 27

Müzik öğretmenlerinin “Müzik dersleri öğrencilerin kişilik ve özgüven gelişimine katkı sağladı.” önermesine verdikleri yanıtların dağılımı

	f	%
Tamamen	11	16,4
Büyük ölçüde	40	59,7
Kısmen	16	23,9
Çok Az	0	0
Hiç	0	0
Toplam	67	100,0

Tablo 27’de müzik derslerinin öğrencilerin kişilik ve özgüven gelişimine katkısı incelediğinde ankete katılan müzik öğretmenlerinin % 59,7’si “Büyük Ölçüde”; %16,4’ü “Tamamen”; %23,9’u “Kısmen” yanıtını verirken; ankette yer alan diğer seçeneklerden “Çok Az” ve “Hiç” öğretmenler tarafından işaretlenmemiştir.

Müzik öğretmenlerinin % 76,1’i (51 müzik öğretmeni) müzik derslerinin öğrencilerin kişilik ve özgüven gelişimine katkı sağladığını düşünmektedirler. Okul koroları veya okul orkestralarında öğrencilerin yaptıkları çalışmaları belirli gün ve haftalarda sunmalarına olanak verilirken; aynı zamanda bu çalışmalarını dönem sonu, yılsonu gibi etkinliklerle de sunabilmektedirler. Bu yaptıkları gösterilerin, öğrencilerin kişilik ve özgüven gelişimlerine oldukça fazla katkı sağladığı ve analiz sonucuna göre müzik öğretmenlerinin, büyük ölçüde amacına ulaştığı düşünülmektedir.

Tablo 28

Müzik öğretmenlerinin “ Müzik dersleri öğrencilerin müziksel gelişimlerine katkıda bulundu.” önermesine verdikleri yanıtların dağılımı

	f	%
Tamamen	13	19,4
Büyük ölçüde	40	59,7
Kısmen	12	17,9
Çok az	1	1,5
Hiç	1	1,5
Toplam	67	100,0

Tablo 28’de müzik dersinin öğrencilerinde müziksel gelişimlerine katkısı incelendiğinde ankete katılan müzik öğretmenlerinin % 19,4’ü “Tamamen”; % 59,7’i “Büyük Ölçüde”; % 17,9’u “Kısmen”; %1,5’i “Çok Az”; %1,5’i “Hiç” yanıtını vermişlerdir.

Müzik öğretmenlerinin % 79,1’i (53 müzik öğretmeni) verilen derslerde öğrencilerin müziksel gelişimlerine belirlenen amaçlar doğrultusunda katkı sağladıklarını düşündükleri anlaşılmaktadır. Elde edilen sonuç oldukça önemli bir oranda olup, müzikçe düşünmenin genelleşmesi ve böylece toplumun müziksel anlamda belirli bir seviyeye gelmesi açısından oldukça önemlidir.

Tablo 29

Müzik öğretmenlerinin “Müzik dersleri öğrencilerin bireysel ve toplumsal ilişkilerini geliştirdi.” önermesine verdikleri yanıtların dağılımı

	f	%
Tamamen	12	17,9
Büyük ölçüde	27	40,3
Kısmen	26	38,8
Çok az	2	3,0
Hiç	0	0
Toplam	67	100,0

Tablo 29’da müzik derslerinin öğrencilerin bireysel ve toplumsal ilişkilerini geliştirmesi incelediğinde, ankete katılan müzik öğretmenlerinin % 17,9’u “Tamamen”; % 40,3’ü “Büyük Ölçüde”; % 38,8’i “Kısmen”; % 3’ü “Çok Az” yanıtını vermişlerdir. “Hiç” seçeneği ise müzik öğretmenleri tarafından işaretlenmemiştir.

Müzik öğretmenlerinin % 58,2'si (39 müzik öğretmeni) müzik derslerinin öğrencilerin bireysel ve toplumsal ilişkilerinin gelişmesinde önemli bir yere sahip olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmenlerin görüşleri ile müziğin bireye katkıları konusunda yapılan inceleme ve araştırmaların paralellik gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 30

Müzik öğretmenlerinin “Müzik dersleri öğrencilerin Türkçeyi doğru ve etkili kullanmasını sağladı.” önermesine verdikleri yanıtların dağılımı

	f	%
Tamamen	4	6,0
Büyük ölçüde	27	40,3
Kısmen	30	44,8
Çok az	6	9,0
Hiç	0	0
Toplam	67	100,0

Tablo 30 müzik dersi ile öğrencilerin Türkçeyi doğru ve etkili kullanmaları ile ilgili soru incelendiğinde; ankete katılan müzik öğretmenlerinin % 6'sı “Tamamen”; % 40,3'ü “Büyük Ölçüde”; % 44,8'i “Kısmen”; % 9'u ise “Çok Az” yanıtını vermişlerdir. “Hiç” seçeneği ise müzik öğretmenleri tarafından işaretlenmemiştir.

Müzik öğretmenlerinin % 46,3'ünün (31 müzik öğretmeni) müzik derslerinde Türkçe'nin doğru ve etkili kullanılmasını sağlamaya çalıştıkları anlaşılmaktadır. Müzik dersinin diğer derslerde olduğu gibi Türkçe dersi ile de işbirliği içinde olması gerekir. Türkçe dersinde kelimeleri anlama, ifade etme vb. pek çok konuya değinilmektedir. Müzikte öğretilecek şarkılarda yer alan sözlerin öğrenciler tarafından ilk önce tam olarak algılanması ve anlamlandırılmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Kelimelerin doğru telaffuzu müziğin ritminin tam ve doğru bir şekilde çözümlenmesine, öğretilmesi planlanan müziğin öğrencilere ne demek istediğini anlamalarına yarar sağlayabileceği için; Müzik dersinin de Türkçe dersi kadar Türkçeyi doğru ve etkili kullanmada yardımcı bir alan olduğu düşünülmektedir.

Tablo 31

Müzik öğretmenlerinin “Müzik dersleri öğrencilerin sevgi, paylaşım ve sorumluluk duygusunu geliştirdi.” önermesine verdikleri yanıtların dağılımı

	f	%
Tamamen	8	11,9
Büyük ölçüde	31	46,3
Kısmen	21	31,3
Çok az	5	7,5
Hiç	1	1,5
Yanıt Vermeyen	1	1,5
Toplam	67	100,0

Tablo 31’de müzik dersi ile öğrencilerde sevgi, paylaşım ve sorumluluğun sağlanıp sağlanmadığı sorusu incelendiğinde, ankete katılan müzik öğretmenlerinin % 11,9’u “Tamamen”; % 46,3’ü “Büyük Ölçüde”; % 31,3’ü “Kısmen”; % 7,5’i “Çok Az”; % 1,5’i “Hiç” yanıtını verirken; %1,5’i soruyu yanıtlandırmamıştır.

Müzik öğretmenlerinin % 58,2’si (39 müzik öğretmeni) soruyu olumlu denilebilecek seçeneklerle yanıtlamışlardır. Öğretmenlerin okullarında verdikleri müzik eğitimi ile öğrencilerde sevgi, paylaşım ve sorumluluğun olumlu düzeyde sağlandığı anlaşılmaktadır. Okullarda kurulan okul koroları ya da orkestraları yanında; müzik derslerinde öğretmenin öğreteceği bir şarkıda yer alan sözlerde, yapılan etkinlikler ve sunumlarda, çaldıkları şarkılarda öğrencinin sevgi, paylaşım, sorumluluk bilincini geliştirdiği; müzik aracılığı ile öğrencilerin bu duygularını ifade edebildikleri düşünülmektedir.

Tablo 32

Müzik öğretmenlerinin “Müzik dersleri ile öğrenciler Atatürk’ün Türk müziğinin gelişmesine ilişkin görüşlerini kavradı.” önermesine verdikleri yanıtların dağılımı

	f	%
Tamamen	20	29,9
Büyük ölçüde	31	46,3
Kısmen	13	19,4
Çok az	2	3,0
Hiç	1	1,5
Toplam	67	100,0

Tablo 32’de öğrencilerin Atatürk’ün Türk Müziği’nin gelişmesine ilişkin görüşlerini kavrayıp kavramadığı sorusuna verdikleri yanıtlara göre; ankete katılan

müzik öğretmenlerinin % 29,9'u "Tamamen"; % 46,3'ü "Büyük ölçüde"; % 19,4'ü "Kısmen"; % 3'ü "Çok Az"; % 1,5'i "Hiç" yanıtını vermişlerdir.

Müzik öğretmenlerinin % 66,2'si (51 müzik öğretmeni) Atatürk'ün Türk Müziği'nin gelişmesine ilişkin görüşlerini kavratmaya çalıştıkları anlaşılmaktadır. Yapılan çalışmalarla Atatürk'ün müziğe verdiği önemin öğrencilere açıklandığı; böylece Atatürk'ü çok yönlü tanınmalarına katkıda bulunulduğu görülmektedir.

Tablo 33

Müzik öğretmenlerinin " Müzik dersleri öğrencilerin Atatürk ilke ve inkılaplarına gönülden bağlı, kültürlü bireyler olarak yetişmelerini sağladı." önermesine verdikleri yanıtların dağılımı

	f	%
Tamamen	15	22,4
Büyük ölçüde	31	46,3
Kısmen	18	26,9
Çok az	2	3,0
Hiç	1	1,5
Toplam	67	100,0

Tablo 33'te analizi yapılmış olan "Atatürk ilke ve inkılaplarına gönülden bağlı, kültürlü bireyler olarak yetişmelerini sağladı" önermesine ankete katılan müzik öğretmenlerinin vermiş oldukları yanıtlar sırasıyla şunlar olmuştur: % 22,4 "Tamamen"; % 46,3 "Büyük Ölçüde"; % 26,9 "Kısmen"; % 3 "Çok Az"; %1,5 "Hiç".

Müzik öğretmenleri % 68,7 oranında (46 müzik öğretmeni), derslerinde öğrencilerinin Atatürk ilke ve inkılaplarına gönülden bağlı, kültürlü bireyler olarak yetiştirdiklerini belirtmişleridir. Atatürk ilke ve inkılaplarının öğretimi Müzik dersinin amaçlarından biridir. Müzik öğretmenlerinin bu görevi yerine getirdiklerini düşündükleri anlaşılmaktadır.

Tablo 34

Müzik öğretmenlerinin “Müzik dersleri öğrencilerin duygu, düşünce ve deneyimlerini müzik yoluyla ifade etme imkânı sağladı.” önermesine verdikleri yanıtların dağılımı

	f	%
Tamamen	11	16,4
Büyük ölçüde	23	34,3
Kısmen	29	43,3
Çok az	4	6,0
Toplam	67	100,0

Tablo 34’te öğrencilerin duygu, düşünce ve deneyimlerini müzik yoluyla ifade etme imkânının sağlanıp sağlanmadığını tespit etmek için sorulan soruya ankete katılan müzik öğretmenlerinin % 16,4’ü “Tamamen”; % 34,3’ü “Büyük Ölçüde”; % 43,4’ü “Kısmen”; % 6’sı ise “Çok Az” yanıtını vermişlerdir. “Hiç” seçeneği ise müzik öğretmenleri tarafından işaretlenmemiştir.

Müzik öğretmenlerinin % 50,7’si (34 müzik öğretmeni) derslerde öğrencilerin müzik yoluyla duygu ve düşünce ve deneyimlerini ifade etme imkânlarını sağladığını belirtmişlerdir. Müzik derslerinde verilen eğitimle bireyde; bilişsel, duyuşsal ve devinışsel tüm yönleriyle müziği araç olarak kullanıp, kendini ifade edebilmesi amaçlanmak, öğretmenlerin çoğunun bu amaca ulaştıkları görülmektedir.

Tablo 35

Müzik öğretmenlerinin “Müzik dersleri öğrencilerin yaratıcılık ve yeteneğini geliştirdi.” önermesine verdikleri yanıtların dağılımı

	F	%
Tamamen	10	14,9
Büyük ölçüde	32	47,8
Kısmen	21	31,3
Çok az	3	4,5
Hiç	1	1,5
Toplam	67	100,0

Tablo 35’e göre öğrencilerde müziksel yaratıcılık ve yeteneklerinin gelişip gelişmediğinin analizinin yapıldığı soruya; ankete katılan müzik öğretmenlerinin % 14,9’u “Tamamen”; % 47,8’i “Büyük Ölçüde”; % 31,3 ‘ü “Kısmen”; % 4,5’i “Çok Az”; % 1,5’i ise “Hiç” yanıtını vermişlerdir.

Müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun; derslerde öğrencilerin müzik yeteneğinin ortaya çıkarıldığını, müziksel yaratıcılıklarının geliştirildiğini belirtmişlerdir. Müzik, Resim gibi derslerin öğrencilerin yaratıcılık ve yeteneğini geliştirmede önemli bir yere sahip olduğundan, dersin bu amacına uygun işlenmesinin öğrenciye katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Tablo 36

Müzik öğretmenlerinin “Müzik dersleri öğrencilerin yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası müzik kültürlerini tanımalarını sağladı.” önermesine verdikleri yanıtların dağılımı

	F	%
Tamamen	12	17,9
Büyük ölçüde	29	43,3
Kısmen	23	34,3
Çok az	3	4,5
Hiç	0	0
Toplam	67	100,0

Tablo 36’da müzik derslerinin öğrencilerin yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası müzik kültürlerini tanımalarını sağlayıp sağlamadığı incelendiğinde; ankete katılan müzik öğretmenlerinin % 17,9’u “Tamamen”; % 43,3’ü “Büyük Ölçüde”; % 34,3’ü “Kısmen”; % 4,5’i “Çok Az” yanıtını vermişlerdir. “Hiç” seçeneği ise öğretmenler tarafından işaretlenmemiştir.

Müzik öğretmenlerinin çoğunluğu öğrencilerinin müzik derslerinde yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası müzik kültürlerini tanıdıklarını belirtmişlerdir. Verilen yanıtlardan müzik dersinin müzik öğretim programında belirtilen konularla bağlantılı olarak işlendiği, böylece ulusal ve uluslararası müzik kültürlerini tanımalarına katkıda bulunduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 37

Müzik öğretmenlerinin “ Müzik dersleri öğrencilerin değişik türlerde şarkı dinleme, söyleme ve çalma etkinliklerine katılımlarını sağladı.” önermesine verdikleri yanıtların dağılımı

	F	%
Tamamen	10	14,9
Büyük ölçüde	37	55,2
Kısmen	15	22,4
Çok az	4	6,0
Hiç	1	1,5
Toplam	67	100,0

Tablo 37’de değişik türlerde şarkıları dinleme, söyleme ve çalma gibi etkinliklere öğrencilerin katılımları hakkında ankete katılan müzik öğretmenlerinin verdikleri yanıtlara göre yapılan analizde; müzik öğretmenlerinin % 14,9’u “Tamamen”; % 55,2’si “Büyük Ölçüde”; % 22,4’ü “Kısmen”; % 6’sı “Çok Az”; % 1,5’i “Hiç” yanıtını vermişlerdir.

Müzik öğretmenlerinin % 70,1 gibi oldukça yüksek bir bölümü (47 müzik öğretmeni), öğrencilerinin değişik türlerde şarkı dinleme, söyleme ve çalma etkinliklerine katılımlarını sağladıklarını belirtmişlerdir. Kişilerde şarkı dinleme, söyleme ve çalma alışkanlıkları bulunduğu çevreden etkilenmesine göre şekillenmektedir. Bu nedenle, müzik türlerinin tanıtımı öğrencilerin müzik kültürünün gelişmesine katkıda bulunduğu düşünülmektedir.

Tablo 38

Müzik öğretmenlerinin “Müzik dersleri öğrencilerin müziksel algı ve bilgilerini geliştirdi.” önermesine verdikleri yanıtların dağılımı

	f	%
Tamamen	9	13,4
Büyük ölçüde	39	58,2
Kısmen	16	23,9
Çok az	1	1,5
Hiç	2	3,0
Toplam	67	100,0

Tablo 38’de müzik derslerinin öğrencilerin müziksel algı ve bilgilerini geliştirip geliştirmediği incelendiğinde; ankete katılan müzik öğretmenlerinin %13,4’ü

“Tamamen” ; % 58,2’si “Büyük Ölçüde”; % 23,9’u “Kısmen”; %1,5’i “Çok Az”; % 3’ü “Hiç” yanıtını vermişlerdir.

Ankete katılan müzik öğretmenlerinin % 71,6 oranında (48 müzik öğretmeni), öğrencilerin müziksel algı ve bilgilenmelerini sağlandıklarını belirtmişlerdir. Müziksel algı ve bilgilenme verilen eğitim ile gelişeceğinden müzik öğretmenlerinin bu konuda sorumluluklarını yerine getirdiklerini düşündükleri anlaşılmaktadır.

Tablo 39

Müzik öğretmenlerinin “Müzik dersleri öğrencilerin İstiklal Marşı başta olmak üzere marşlarımızı özüne uygun olarak seslendirmelerini sağladı.” önermesine verdikleri yanıtların dağılımı

	f	%
Tamamen	18	26,9
Büyük ölçüde	40	59,7
Kısmen	7	10,4
Çok az	1	1,5
Hiç	1	1,5
Toplam	67	100,0

Tablo 39’da müzik derslerinde öğrencilerin İstiklal Marşı başta olmak üzere marşlarımızı özüne uygun olarak seslendirmelerini sağlanıp sağlanmadığına ilişkin ankete katılan müzik öğretmenlerinin vermiş oldukları yanıtlar sırasıyla şunlar olmuştur: % 29,9 “Tamamen”; % 59,7 “Büyük Ölçüde”; % 10,4 “Kısmen”; % 1,5 “Çok Az”; % 1,5 “Hiç”.

Müzik öğretmenlerinin % 86,6’sı oldukça yüksek bir oranla (58 müzik öğretmeni) İstiklal Marşı başta olmak üzere marşlarımızı özüne uygun olarak öğrencilerine seslendirilmesini sağladıklarını belirtmişlerdir. Marşlarımızın ve özellikle ses genişliği, prozodisi bakımından seslendirilmesi güç olan İstiklal Marşı’mızın öğrenilmesi müzik dersinin amaçlarından biridir. Yapılan bu çalışmalar milli birlik ve beraberliğimizin güçlenmesine katkıda bulunmaktadır.

Tablo 40

Müzik öğretmenlerinin “Müzik dersleri öğrencilerin müzik kültürü ve birikimine sahip olmalarını sağladı.” önermesine verdikleri yanıtların dağılımı

	f	%
Tamamen	12	17,9
Büyük ölçüde	31	46,3
Kısmen	21	31,3
Çok az	2	3,0
Yanıt Vermeyen	1	1,5
Toplam	67	100,0

Tablo 40’ da müzik derslerinde öğrencilerin müzik kültürü ve birikimine sahip olmalarının sağlanıp sağlanmadığı incelendiğinde; ankete katılan müzik öğretmenlerinin % 17,9’u “Tamamen”; % 46,3’ü “Büyük Ölçüde”; % 31,3 ‘ü “Kısmen”; % 3’ü “Çok Az” yanıtını verirken; % 1,5’i soruya yanıt vermemişlerdir.

Tablo 40’de müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğu, müzik derslerinin katkısıyla öğrencilerinde müzik kültürlerinin ve birikimlerinin oluştuğu düşüncesinde olduklarını belirtmişlerdir. Müzik derslerinde öğrencinin müzik kültürünü geliştirmek amaçlanmıştır. Müzik kültürü gelişen öğrencinin doğru orantılı olarak müziksel bir birikimi de olmuş olur. Verilen yanıtlardan öğrencilerin müzik kültürü ve birikimine sahip oldukları anlaşılmaktadır.

Anket sonunda bulunan açık uçlu sorulara müzik öğretmenlerinin vermiş oldukları yazılı kişisel görüşler ilgili konu başlıkları aşağıda sunulmuştur. Açık uçlu sorular şunlardır:

“ Öğrencileriniz derse karşı yeterince ilgi göstermiyorsa nedenleri sizce neler olabilir? Kısaca maddeler halinde belirtiniz.”

“ Öğrencilerin derse ilgisini artırmak için neler yapılabilir? Kısaca belirtiniz.”

Birinci soruya toplam 67 müzik öğretmeninden 56’sı; ikinci açık uçlu soruya ise müzik öğretmenlerinin 58’i yanıt vermiştir. Verilen yanıtlar anket numaraları ile kaydedilmiştir. Yanıtlar incelendiğinde müzik öğretmenlerinin belirttiği bazı temel konular üzerinde yoğunlaştığı görülmüştür. Bu konular aşağıdaki tablolarda analiz edilmek üzere sunulmuştur.

Tablo 41

Müzik öğretmenlerinin “ Öğrencileriniz derse karşı yeterince ilgi göstermiyorsa nedenleri sizce neler olabilir? Kısaca maddeler halinde belirtiniz.” önermesine verdikleri yanıtların dağılımı

	f	%
Yerleştirme sınavlarında müzik dersi ile ilgili soru olmaması	19	13
Ailelerde müzik dersine karşı ilgisiz tutum	20	13,7
Öğrencilerin müziği gereksiz bir uğraş olarak görmesi	18	12,3
Müzik dersi ile ilgili gerekli yönlendirmelerin olmayışı	1	0,7
Müzik dersinin haftada bir saat olması	14	9,6
Blokflüt eğitiminin öğrencilere zor gelmesi	2	1,4
Öğrencilerin okula karşı ilgisiz olması	1	0,7
Müfredatta yer alan şarkıların yaşlarına ve yaşam tarzlarına uygun olmaması	4	2,7
Müzik odasının olmaması	7	4,8
Sınıfların çok kalabalık olması	4	2,7
Müfredatta sıkıntıların olması	6	4,1
Öğrencilerin müzik dersinde kendilerine güvenmemesi	11	7,5
Okullarda gerekli donanım, araç-gereç vb. bulunmaması	8	5,5
Dersin notla ilişkilendirilmesi	4	2,7
Öğrencinin öğretmenini sevmemesi	2	1,4
Diğer ders yüklerinin müzik dersinden fazla olması	6	4,1
İlgi ve yeteneğe göre ders seçiminin olmaması	2	1,4
Eğitim sisteminde yapılan sık değişimler	1	0,7
Okul yönetiminin derse karşı tutumu	2	1,4
Öğrencilerin alan öğretmeni ile geç tanışması	3	2,1
Öğrencilerin sosyo-ekonomik ve kültürel durumları	6	4,1
Öğrencilerin müzik dersini tekrar etmemeleri	4	2,7
Bazı öğrenciler derse ilgiliyken, bazılarının derse ilgisiz olması	1	0,7
Toplam	147	100,0

Tablo 41’de öğrencilerinin derse karşı yeterince ilgi göstermemelerinin nedenleri incelendiğinde ankete katılan müzik öğretmenlerinin % 13’ü ortaokul son sınıfta yapılan liselere yerleştirme sınavlarında müzik dersi ile ilgili herhangi bir soru çıkmamasından; % 13,7’ si ailelerin müzik dersine karşı olan ilgisiz tutumlarından; % 12,3’ü öğrencilerin müziği gereksiz bir uğraş ve müzik dersini gereksiz bir ders olarak görmesinden; % 0,7’si müzik dersi ile ilgili gerekli yönlendirmelerin olmayışından; % 9,6’sı müzik dersinin bir saat olmasından; % 1,4’ü blokflüt eğitiminin öğrencilere zor gelmesinden; % 0,7’si okula karşı öğrencilerin ilgisiz olmasından; % 2,7’si müfredatta yer alan şarkıların yaşlarına ve yaşam tarzlarına uygun olmamasından; % 4,8’i müzik odası olmamasından; % 2,7’si sınıfların çok kalabalık olmasından; % 4,1’i müfredatta

sıkıntılarının olmasından; % 7,5'i öğrencilerin müzik dersinde kendilerine güvenmemesinden; % 5,5'i okullarda müzik dersi için gerekli donanım, araç gereçlerin vb. bulunmamasından; % 2,7'si müzik dersinin notla ilişkilendiriliyor olmasından; % 1,4'ü öğrencilerin öğretmenlerini sevmemesinden; % 4,1'i diğer ders yüklerinin müzik dersinden fazla olmasından; % 1,4'ü ilgi ve yeteneğe göre ders seçimi olmamasından; % 0,7'si eğitim sisteminde sıkça yapılan değişmelerden; % 1,4'ü okul yönetiminin müzik dersine karşı tutumlarından; % 2,1'i öğrencilerin alan öğretmeni ile geç tanışmalarından; % 4,1'i öğrencilerin sosyo-ekonomik, kültürel durumlarından; % 2,7'si öğrencilerin müzik dersini tekrar etmemelerinden; % 0,7'si bazı öğrencilerin derse ilgilirken bazılarının ilgisiz olmasından dolayı ders işlemekte güçlük çektiğinden yanıtları verilmiştir.

Tabloya göre sonuçlar incelendiğinde; müzik öğretmenlerinin % 13 oranında büyük bir çoğunluğunun öğrencilerin liselere yerleştirilmeleri için yapılan merkezi sınavlarda müzik dersi ile ilgili soru çıkmamasından dolayı, öğrencilerin derse karşı bakış açılarının, tutumlarının farklılaştığı; % 13,7 oranında yine çarpıcı sonuçlardan bir diğeri, velilerin müzik dersine karşı göstermiş oldukları ilgisiz tutumlarından; bu iki belirtilen yanıtlara bağlı olarak da, % 12,3 oranında ise öğrencilerin müziği ve müzik dersini gereksiz bir uğraş olarak görmelerinden kaynaklı temel konulara değinildiği görülmüştür. Belirtilen durumlarda gerekli değişmeler, düzeltmeler vs. yapıldığı takdirde derse karşı öğrencilerin, velilerin, okul idarelerinin bakış açılarında mutlaka iyileşmeler olacağı düşünülmektedir.

Tablo 42

Müzik öğretmenlerinin “Öğrencilerin derse ilgisini artırmak için neler yapılabilir? Kısaca belirtiniz.” önermesine verdikleri yanıtların dağılımı

	f	%
Okullarda müzik odası kurulmalı	19	10,5
Müzik odasının fiziki durumu ve araç gereç eksikleri giderilmeli	29	16,1
Öğrencilerin ilgilerini çekecek yöntemlerle müzik dersi işlenmeli	23	12,8
Müzik dersi ile ilgili öğrencilere gerekli ve yeterli yönlendirmeler yapılmalı	6	3,3
Öğrencilerin yetenek açığa çıkarılmalı, kendilerine olan özgüvenleri sağlanmalı	11	6,1
Müzik dersinin saati artırılmalı	12	6,7
Derste öğretmen model olmalı	2	1,1
Müzik dinletileri yapılmalı	19	10,5
Müzik yarışmaları düzenlenmeli	4	2,2
Veliler müzik dersi ile ilgili bilinçlendirilmeli	5	2,8
Müfredata göre öğrenci aktif olmalı	13	7,2
Okullarda koro, orkestra, çalgı gibi müzik grupları oluşturulmalı	10	5,5
Dersler müfredata uygun işlenmeli	7	3,9
Öğretmenler için seminerler verilmeli	1	0,6
Müzik ders kitapları düzenlenmeli	4	2,2
Müzik dersleri seçmeli olmalı	5	2,8
Okul yöneticileri müzik dersi ile ilgili öğretmeni desteklemeli, öğrencileri teşvik etmeli	3	1,7
Öğrenciler arasındaki bireysel farklılıklar kabul edilmeli	1	0,6
Müzik dersinde not verilmemeli	2	1,1
Müzik alanında çalışmalarını yapan kurumlara geziler düzenlenmeli	3	1,7
Ödevlendirmelerle öğrenciler derse karşı soğutulmamalı	1	0,6
Toplam	180	100,0

Tablo 42’de öğrencilerin müzik dersine karşı ilgilerini artırmak için yapılması gerekenler incelendiğinde ankete katılan müzik öğretmenlerinin % 10,5’i okullarda müzik odası kurulmalı; % 16,1’i müzik odasının fiziki durumu ve araç gereç eksikleri giderilmeli; % 12,8’i öğrencilerin ilgilerini çekecek yöntemlerle müzik dersi işlenmeli; % 3,3’ü müzik dersi ile ilgili öğrencilere gerekli ve yeterli yönlendirmeler yapılmalı; % 6,1’i öğrencilerin yetenek açığa çıkarılmalı, kendilerine olan özgüvenleri sağlanmalı; % 6,7’si müzik dersinin saati artırılmalı; % 1,1’i derste öğretmen model olmalı; % 10,5’i müzik derslerinde ya da yapılan aktivitelerinde müzik dinletileri yapılmalı; % 2,2’si müzik yarışmaları düzenlenmeli; % 2,8’i veliler müzik dersi ile ilgili bilinçlendirilmeli; % 7,2’si müfredata göre öğrenci aktif olmalı; % 5,5’i okullarda koro, orkestra, çalgı gibi müzik grupları oluşturulmalı; % 3,9’u dersler müfredata uygun işlenmeli; % 0,6’sı

öğretmenler için seminerler verilmeli; % 2,2'si müzik ders kitapları düzenlenmeli; % 2,8'i müzik dersleri seçmeli olmalı; % 1,7'si okul yöneticileri müzik dersi ile ilgili öğretmeni desteklemeli, öğrencileri teşvik etmeli; % 0,6'sı öğrenciler arasındaki bireysel farklılıklar kabul edilmeli; % 1,1'i müzik dersinde not verilmemeli; % 1,7'si müzik alanında çalışmaları olan kurumlara geziler düzenlenmeli; % 0,6'sı ödevlendirmelerle öğrenciler derse karşı soğutulmamalı yanıtlarını vermişlerdir.

Tablo 42' de müzik öğretmenlerinin % 16,1'i müzik odalarının fiziki şartlarında iyileştirmeler yapıldığı takdirde ve ders için gerekli teknolojik donanım ile müzik araç-gereç eksiklerinin giderilmesi; % 10,5'i müzik odası olmayan okullarda gerekli donanıma sahip müzik odalarının kurulması; % 12,8'i müzik derslerinde öğrencilerin ilgilerini çekecek yöntemlerle müzik dersi işlenmesi; % 10,5'i ise müzik derslerinde ya da yapılan aktivitelerinde müzik dinletileri yapılması konularında uygulanacak her yenilikçi adımın, öğrencilerin müzik dersine ilgilerini artıracak başlıca çalışmalar olduğunu vurguladıkları tespit edilmiştir. Müzik derslerinde müzik odasının önemi ve iyi bir fiziksel donanıma sahip olmasının gerekliliği tablo 7 a/b, 8 ve 10'da belirtilmiştir. Açık uçlu bölümde de öğretmenlerimiz bu konulara tekrar değinerek, konunun önemliliğini vurgulamışlardır.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde ortaokul müzik öğretmenlerinin müzik dersine ilişkin görüşlerini tespit etmek üzere, müzik öğretmenlerine uygulanmış olan anketin analizinden elde edilen sonuçlar ve bu sonuçlar doğrultusunda yapılan öneriler yer almaktadır.

5.1. Sonuçlar

Araştırmada elde edilen bulgulara dayalı olarak aşağıdaki sonuçlara varılmıştır.

5.1.1. Kişisel Bilgilere İlişkin Sonuçlar

Ankete katılan müzik öğretmenler hakkında bilgi edinmek amacıyla; anket içerisinde yer alan ilk altı sorudan elde edilen bulgulara dayalı olarak şu sonuçlara varılmıştır.

- Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin büyük bir bölümünün mesleklerinde deneyimli oldukları yani beş yıldan daha uzun süredir müzik öğretmenliği yaptıkları görülmüştür.
- Müzik öğretmenlerinin yarısından fazlasının aynı okullarında 1 ile 5 yıl arası görev yapmakta oldukları sonucuna varılmıştır.
- Müzik öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun sadece kendi okullarında görev yaptıkları ve öğretmeni bulunmayan herhangi bir okula görevlendirmelerinin bulunmadığı tespit edilmiştir.
- Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun, eğitim fakültelerinin müzik öğretmenliği programından mezun oldukları ve böylece okullarda alanlarında uzman kişiler tarafından müzik eğitimi verildiği görülmektedir.

- Ankete katılan müzik öğretmenlerinin yarısından fazlasının, lisans mezunu oldukları görülmektedir. Yüksek lisans yapmış olan öğretmenlerimizin oranının oldukça az olduğu tespit edilmiştir.
- Ana çalgıları ile ilgili müzik öğretmenlerine yöneltilen soruya; müzik öğretmenlerinin dörtte biri gibi büyük bir çoğunluğu ana çalgılarının keman olduğunu belirtmişlerdir. Ancak Eğitim Fakülteleri müzik bölümünde üç yıl zorunlu piyano eğitimi aldıkları düşünüldüğünde tüm öğretmenlerin piyano çaldığı düşünülebilir.

5.1.2. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

“Ortaokul müzik öğretmenlerinin müzik öğretim programı hakkındaki görüşleri nelerdir?” alt problemine ilişkin anket sorularından elde edilen bulgulara dayalı olarak şu sonuçlara varılmıştır.

- Müzik öğretmenlerinin açık uçlu anket sorusuna verdiği yanıtlara göre; % 7,5’i (11 müzik öğretmeni) öğretim programı dâhilinde düzenlenmiş olan müfredatta eğitim sisteminde yaşanan sık değişimlerden dolayı sıkıntı yaşandığı, müfredat içerisinde yer alan şarkıların öğrencilerin yaşlarına ve yaşam tarzlarına uygun olmadığı sonuçlarına varılmıştır.
- Müzik öğretmenlerinin açık uçlu anket sorusuna verdiği yanıtlara göre; % 13,3’ü (24 müzik öğretmeni) müzik ders kitaplarının düzenlenmesi, derslerin müfredata göre işlenmesi, müfredata göre öğrencilerin aktif olmaları gerektiği sonuçlarına varılmıştır.

5.1.3. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

“Ortaokul müzik öğretmenlerinin okulun fiziki şartları konusundaki görüşleri nelerdir?” alt problemine ilişkin anket sorularından elde edilen bulgulara dayalı olarak şu sonuçlara varılmıştır.

- Derslerin daha verimli geçmesi bakımından oldukça önemli olan müzik dersliği ile ilgili anket sorusuna müzik öğretmenlerinin verdiği yanıtlara

göre; oldukça yüksek bir oranı okullarında kullanılabilir bir müzik dersliğinin olmadığı tespit edilmiştir.

Aynı sorunun devamı olarak analizi yapılmış bulguda “Niçin müzik dersliği yok?” sorusuna yanıt aranmıştır. Elde edilen analize göre ise; okulların çoğunda derslik sıkıntısı yaşandığı için müzik odalarının olmadığı sonucuna varılmıştır.

- Müzik öğretmenlerinin müzik dersi işlerken ona zaman kazandıracak ve daha birçok yarar sağlayacak dizekli yazı tahtalarının çoğu okulda bulunmadığı sonucuna varılmıştır. Genel olarak okullarda dizeksiz yazı tahtası bulunduğu tespit edilmiştir.
- Müzik dersliği dışında okullarda bulunan bazı derslere özel dersliklerin olup olmadığı incelenmiştir. İncelemede, ankete katılan müzik öğretmenlerinin yarısı okullarında Teknoloji Tasarım dersliği bulunduğunu belirtmişleridir. Onun dışında oranları fazla olan derslikler ise Beden Eğitimi başta olmak üzere, Görsel sanatlar dersliği bulunduğu sonucuna varılmıştır.
- Ankete katılan müzik öğretmenlerinin yarıya yakın kısmının; hem görsel hem de işitsel teknolojik araçları kullandığı sonucuna varılmıştır.
- Ankete katılan müzik öğretmenlerinin; derslerinde ana çalgılarını, piyano, org gibi tuşeli çalgıları yeterince kullanmadıkları sonucuna varılmıştır.

5.1.4. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

“Ortaokul müzik öğretmenlerinin yöneticilerin müzik dersinden beklentilerine ilişkin görüşleri nelerdir?” alt problemine ilişkin anket sorularından elde edilen bulgulara dayalı olarak şu sonuçlara varılmıştır.

- Ankete katılan müzik öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğu; ortak eğitim öğretim oluşturmak, fikir alışverişinde bulunmak, görev paylaşımı yapmak için toplanılan, eğitim öğretim için oldukça önemli olan zümre toplantılarına okul idarecilerinin bilgilendirmeleri durumunda katılabildikleri sonucuna varılmıştır.

- Okul idarelerinin yaklaşık yarısı kadar olan bir oranı, öğretmenleri il ve ilçe genelinde yaptıkları etkinliklere katılmaya teşvik ettikleri ve bu konuda öğretmenleri destekledikleri sonucuna varılmıştır.
- Anket sonuçları incelendiğinde okul idarecilerinin yarısından fazlasının, velileri müzik dersi ve dersin gerekliliği, önemi konusunda bilgilendirmek, bilinçlendirmek için müzik öğretmenlerine destekte bulunmadıkları sonucuna varılmıştır.
- Ankete katılan müzik öğretmenlerinin çok büyük bir bölümünden, belirli gün ve haftalarla ilgili düzenlenen programlarda mutlaka yer almalarının istendiği sonucuna varılmıştır.
- Ankete katılan müzik öğretmenlerinin yaptığı çalışmalar karşılığında, sadece dörtte birinin başarı belgesi aldıkları sonucuna varılmıştır.
- Ankete katılan müzik öğretmenlerinin yarısından fazlasının, bilgi alışverişinin olduğu seminer, konferans vb. gibi bilim etkinliklerine katılımında zorluk yaşadıkları tespit edilmiştir.
- Ankete katılan müzik öğretmenlerinin verdikleri yanıtlara göre elde edilen analizde; yarısından fazlasının dersin işlenişini kolaylaştıracak, dersleri öğrenciler için daha keyifli hale getirilecek müzik dersi araç gereçlerinin büyük oranda okul idaresi tarafından temin edilmediği sonucuna varılmıştır.
- Yalnızca akademik kariyer yapanların yanıtladığı anket sorusunda; akademik kariyer yapan öğretmenlerimizin yaklaşık yarıya yakın bir bölümü yüksek lisans ve doktora çalışmalarında okul idarecileri tarafından kolaylık sağlandığı sonucuna varılmıştır.

5.1.5. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

“Ortaokul müzik öğretmenlerinin öğrencilerin müzik dersine karşı tutumları hakkındaki görüşleri nelerdir?” alt problemine ilişkin anket sorularından elde edilen bulgulara dayalı olarak şu sonuçlara varılmıştır.

- Ankete katılan müzik öğretmenlerinin verdikleri yanıtlar doğrultusunda; öğrencilerinin çoğunluğunun müzik dersi için gerekli araç- gereçleri tam olarak getirmeye çalıştıkları sonucuna varılmıştır.
- Ankete katılan müzik öğretmenlerinin verdikleri yanıtlara göre; öğrencilerinin performans ödevlerini almakta istekli oldukları sonucuna varılmıştır.
- Proje ödevleri ile ilgili anket sorusuna göre; öğrencilerinin müzik dersi için hazırlayacakları proje ödevlerini almaya istekli olmadıkları sonucuna varılmıştır.
- Öğrencilerin müzik kültürlerini geliştirecek, öz güvenlerini artıracak vb. ders dışında onlara çeşitli müziksel konularda gelişmelerini sağlayacak ders dışı müzik etkinliklerine katılmada öğrencilerin istekli olduğu sonucuna varılmıştır.
- Konserler, opera ya da müzikle iç içe olup devinışsel öğrenmelerine katkı sağlayacak bale gibi gösterilere katılmada anket sonuçlarına göre; öğrencilerin yeterince istekli olmadığı sonucuna varılmıştır.
- Derslerin işlenişini hızlandırmada, kişinin derse karşı isteklendirmesini artırmada, sahip olduğu bilgiyi(hazır bulunuşluğu) bir noktadan yeni bilgileri de ekleyerek bir sonraki sınıflarda üst düzey başka bir noktaya taşınmasında bireyi destekleyen öğrencilerdeki hazır bulunuşluğun; müzik öğretmenlerinin ankette verdiği yanıtlara bakıldığında oldukça önemli bir oranda eksik olduğu sonucuna varılmıştır.

5.1.6. Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

“Ortaokul görev yapan müzik öğretmenlerinin müzik derslerinin hedefine ulaşabilmesi konusundaki görüşleri nelerdir?” alt problemine ilişkin anket sorularından elde edilen bulgulara dayalı olarak şu sonuçlara varılmıştır.

- Ankete katılan müzik öğretmenlerinin müzik dersi ile öğrencilerde estetik düşünme, bu yönlerini geliştirme olanağı buldukları sonucuna varılmıştır.

- Ankete katılan müzik öğretmenlerinin verdikleri yanıtlara göre; müzik derslerinin öğrencilerinin büyük bir çoğunluğunun kişilik ve özgüven gelişimine katkı sağladığı sonucuna varılmaktadır.
- Ankete katılan müzik öğretmenlerinin verdikleri yanıtlara göre; müzik eğitimi ile öğrencilerinin müziksel gelişimlerine belirlenen amaçlar doğrultusunda katkı sağlamaya çalıştıkları sonucuna varılmıştır.
- Ankete katılan müzik öğretmenlerinin verdiği yanıtlara göre; müzik dersleri sayesinde öğrencilerinin bireysel ve toplumsal ilişkilerinin gelişmesi anlamında önemli bir yere sahip oldukları sonucuna varılmıştır.
- Ankete katılan müzik öğretmenlerinin, müzik derslerinde Türkçe'nin doğru ve etkili kullanılması sağlanmaya çalıştıkları sonucuna varılmıştır.
- Elde edilen sonuçlar doğrultusunda, ankete katılan müzik öğretmenlerinin okullarında verdikleri müzik eğitimi ile öğrencilerde sevgi, paylaşım ve sorumluluğun olumlu düzeyde sağlandığını belirtilmiştir.
- Ankete katılan müzik öğretmenlerinin verdiği yanıtlar doğrultusunda; Atatürk'ün Türk Müziği'nin gelişmesine ilişkin görüşlerini olumlu olabilecek düzeyde kavratılmaya çalıştıkları sonucuna varılmıştır.
- Analiz edilen verilerde ankete katılan müzik öğretmenlerinin, öğrencilerin Atatürk ilke ve inkılaplarına gönülden bağlı, kültürlü bireyler olarak öğrencilerini yetiştirmeye çalıştıkları sonucuna varılmıştır.
- Elde edilen sonuçlara göre ankete katılan müzik öğretmenlerinin, öğrencilerinin müzik yoluyla duygu ve düşünce ve deneyimlerini ifade etme imkânlarının sağlandığı sonucuna varılmıştır.
- Elde edilen sonuçlara göre; ankete katılan müzik öğretmenlerinin öğrencilerindeki müzik yeteneğini ortaya çıkararak, müziksel yaratıcılıklarının geliştirildiği sonucuna varılmıştır.
- Elde edilen sonuçlara göre; müzik öğretmenlerinin öğrencilerinin müzik derslerinde yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası müzik kültürlerini tanımaları sağlandığı sonucuna varılmıştır.

- Ankete katılan müzik öğretmenlerinin verdikleri yanıtlara göre; öğrencilerinin değişik türlerde şarkı dinleme, söyleme ve çalma etkinliklerine katılımlarını sağladığı sonucuna varılmaktadır.
- Ankete katılan müzik öğretmenlerinin öğrencilerinin müziksel algı ve bilgilenmelerinin sağlandığı sonucuna varılmaktadır.
- Ankete katılan müzik öğretmenlerinin İstiklal Marşı başta olmak üzere marşlarımızı özüne uygun olarak öğrencilerine seslendirttikleri sonucuna varılmıştır.
- Ankete katılan müzik öğretmenlerinin öğrencilerinde müzik derslerinin katkısı sayesinde müzik kültürleri ve birikimlerinin oluştuğu sonucuna varılmıştır.

5.1.7. Ankette Yer Alan Açık Uçlu Sorulara İlişkin Sonuçlar

- Açık uçlu bölümde öğrencilerinin derse karşı yeterince ilgi göstermemelerinin nedenlerinin analizinin yapıldığı önermeye göre; ankete katılan müzik öğretmenlerinin çoğunluğunun özellikle üzerinde durdukları konular şunlar olmuştur: öğrencilerin liselere yerleştirilmeleri için yapılan merkezi sınavlarda müzik dersi ile ilgili soru çıkmamasından dolayı, öğrencilerin derse karşı bakış açılarının, tutumlarının farklılaştığı; velilerin müzik dersine karşı göstermiş oldukları ilgisiz tutumlarından ve öğrencilerin müziği, müzik dersini gereksiz bir uğraş olarak görmelerinden kaynaklı konular.
- Açık uçlu olan bir diğer bölümde öğrencilerin müzik dersine karşı ilgilerini artırmak için yapılması gerekenler hakkında ankete katılan müzik öğretmenlerinin çoğunluğunun verdiği yanıtlar şunlardır: müzik odalarının fiziki şartlarında iyileştirmeler yapıldığı takdirde ve ders için gerekli teknolojik donanım ile müzik araç-gereç eksiklerinin giderilmesi; müzik odası olmayan okullarda gerekli donanıma sahip müzik odalarının kurulması; müzik derslerinde öğrencilerin ilgilerini çekecek yöntemlerle müzik dersi işlenmesi; müzik derslerinde ya da yapılan aktivitelerinde müzik dinletileri yapılması konularında uygulanacak her yenilikçi adımın, öğrencilerin müzik dersine ilgilerini artıracak başlıca çalışmalar olduğunu vurguladıkları sonuçlarına varılmıştır.

5.2. Öneriler

Araştırmanın sonuçlarına dayanarak aşağıdaki öneriler getirilmiştir:

1. Ortaokullarda verilen müzik dersinin uygulanan bir ders saatinden en az 2 ders saati olacak şekilde ders saati artırılabilir.
2. Müzik derslerinin daha verimli geçmesi için müzik derslikleri oluşturulabilir. Oluşturulan müzik dersliklerinin dizekli yazı tahtası, teknolojik araç- gereçler, öğrencilerin derslere aktif katılımlarında etkili ve yardımcı olan Orff çalgıları, şarkılara eşliklemeye ve öğrencilere şarkıların öğretiminde kolaylık sağlayacak tuşeli çalgılardan olan org ya da piyanodan en az biri vb. pek çok donanıma sahip olmaları sağlanabilir. Eğer okulların fiziki imkanları yetersiz ise müzik dersinde öğretmenin kullanabileceği portatif dizekli yazı tahtası, sınıflara götürebileceği çeşitli teknolojik araç- gereçler, çalgılarının zarar görmesini engelleyecek büyük bir dolap vb. sınıflara taşınabilecek türde ders araç gereçleri temin edilebilir.
3. Diğer alan derslerinden uygun ortamı bulunan derslerin dersliğinin müzik dersi ile ortak kullanımı okul idarecileri tarafından koordine edilebilir.
4. Zümre toplantılarına okul idarecileri tarafından destek verildiği gibi, bilimsel konuların görüşüldüğü, bilgi alışverişinin olduğu seminer, kongre, sempozyum vb. etkinliklere de öğretmenlerin katılımları desteklenebilir.
5. Öğrencilere derslerde müzik kültürlerine katkı sağlayacak çeşitli çalışmalar yaptırılabilir; müziksel anlamda katkı sağlayacak geziler düzenlenebilir; konser, orkestra, opera, bale vb. etkinliklere katılımı sağlanabilir; dersler müzik ile ilgili görsel materyallerden destek alınarak işlenebilir.
6. Okullarda çalgı grupları, okul koroları, eğer okulun olanakları iyi ise okul orkestraları kurulabilir.
7. Öğrencilerin velilerine, sanat ve özellikle müzik eğitiminin çocuklarına sağlayacağı yararlar konusunda bilgilendirilebilir. Okul idarecileri bu konuda öğretmenlerini destekleyebilir ve gerekli zamanlarda onlar bu konuda öncülük edebilir.

8. Müzik öğretmenlerinin ders dışı etkinlikleri başarı belgesi ile ödüllendirilebilir.
9. Öğrencilerin ilgisini çekecek, onlarda merak uyandıracak, içinde aktif olarak görev yapacakları çalışmalar verilebilir.
10. Müzik derslerine okul yaşamının başlangıcı olan anaokullarından itibaren tüm sınıf düzeylerine müzik alanında köklü bir eğitim dönemi başlaması için anaokulu ve ilkokulda da müzik öğretmenlerinin alan derslerine girmeleri MEB tarafından gerekli düzenlemeler yapılarak sağlanabilir.

KAYNAKÇA

- Afacan, Ş. (2010). *İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Müzik Dersine Yönelik Öz Yeterlilik Algı ve Tutumlarının Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ataman, A., Efil, İ., Çalık, T. Güçlü, N., Akyol, H., Aytekin, H., Demirbolat, A., Yüksel, G., Korkmaz, A., Öncü, H., Tertemiz, N., Topses, G., Cemaloğlu, N., Yüksel. S. (2007). *Sınıf Yönetimi*. Editör: Küçükahmet, L. (9. Basım) Ankara: Nobel Yayınları.
- Badıllı, H. (2008). *İlköğretim Öğrencilerinin Müzikal Yaşantılarının ve Müzik Derslerinden Beklentilerinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Barış A. D.- Özata E. (2009). Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalında Alınan Müzik- Müzik Öğretimi Derslerinin Öğretmenlik Uygulamalarındaki Yansımaları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(18), 27- 42.
- Biber Öz, N. (2001). Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda orkestra-oda müziği eğitiminde yaylı çalgıların yeri ve önemi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14 (1), 93-99.
- Bilen, S. (1995). *İşbirlikli Öğrenmenin Müzik Öğretimi ve Güdüsel Süreçler Üzerindeki Etkileri*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Bilgin S. (2004, 7-10 Nisan). *Eğitim Müziğinde Prozodi*. 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumunda sunuldu, Isparta.
- Bilgin, S., Şaktanlı, S. C. (2005). İlköğretim Okulları 1. Devre Müzik Dersinde Şarkı Seçimi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(5), 70-80.
- Çiçek, S. (2000) . *İlköğretimde Müzik*. Bursa: Ezgi Yayınevi
- Çilden, Ş. (2001). Müzik, Çocuk Gelişimi ve Öğrenme. *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1), 1-8.

- Demirci, B. (2009). *2006 İlköğretim Müzik Dersi 6. Sınıf Öğretim Programı, Öğretmen Kılavuz Kitabı Ve Öğrenci Çalışma Kitaplarının Uygulamadaki Görünümüne Yönelik Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ertürk, S. (1997). *Eğitimde Program Geliştirme*. (9. Baskı). Ankara: Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi A.Ş.
- Fenmen, M. (1997). *Müzikçinin el kitabı*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Fidan, N., Erden, M. (1998). *Eğitime Giriş*. Ankara: Alkım Yayınları.
- From character to personality. (2007). Psikomotor, Web: <http://www.uludagsozluk.com/k/psikomotor/> 25 Haziran 2012’de alınmıştır.
- From character to personality. (2008). Okulöncesi, İlkokul ve Ortaokul Haftalık Ders Dağılımı, Web: http://talimterbiye.mebnet.net/Ogretim%20Programlari/dersdaglimcizelgeleri/temelegitimhafders07_08.pdf 17 Nisan 2012’de alınmıştır.
- From character to personality. (2011). İlköğretim Okulları Haftalık Ders Çizelgesi, Web:<http://www.muallimce.com/index.php/duyurular/103-duyurularimiz/905-ilkogretim-okullari-haftalik-ders-cizelgesi.html> adresinden 17 Nisan 2012 ’de alınmıştır.
- From character to personality. (2012). Müzikal, Web: <http://tdkterim.gov.tr/bts/> 25 Haziran 2012’de alınmıştır.
- From character to personality. (2013). Darüelhan, Web: <http://tr.m.wikipedia.org/wiki/D%C3%A2r%C3%BClelhan> 10 Şubat 2014’te alınmıştır.
- Gözütok, D. F. (2007). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. (2. Basım) Ankara: Ekinoks Kitapevi
- Güçlü, N. (2009). *Müzik öğretmenlerinin çocuk şarkılarına ilişkin görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Gülbahar, B. (2010). *ğretmenlerin İlköğretim Programlarının Uygulanmasında İlköğretim Okulu Yöneticilerinden Bekledikleri Rollere İlişkin Görüşleri*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Gün, E. (2009, 23-25 Eylül). *İlköğretim Okulu Müdürlerinin Müzik Dersine İlişkin Yaklaşımları: Burdur ve Isparta İlleri rneği*. 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumunda sunuldu, Samsun.
- Gręen, E. T. (2006). Müzik eğitiminde yaratıcılığı geliştiren yöntem ve yaklaşımlar. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(12), 81-93.
- Gürşen, S. (2002). *Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumlarında Görev Yapmakta Olan Müzik ğretmenlerinin Müzik Dersi İle İlgili Karşılaştıkları Sorunlar*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Hebert, D. G. (2010). Musicianship, Musical Identity, and Meaning as Embodie Practice. *Music Educations For Changing Times*. Springer Netherlands. (page: 39-55)
- İlyasoğlu, E. (2012). Müzik, Web: <http://www.evinilyasoglu.com/muzik-terimleri-sozlugu/> adresinden 10 Nisan 2012’de alınmıştır.
- Karakelle, S. (2007). Neden müzik eğitimi. *İlköğretmen Dergisi*, Mayıs, 34-36.
- Kılıç, I. (2009, 23-25 Eylül). *İlköğretim Okullarındaki Müzik Derslerinde Karşılaşılan Araç-Gereç Sorunları*. 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumunda sunuldu, Samsun.
- Kutluk, . (2010). Sınıf ğretmeni Adaylarının İlköğretim Müzik Eğitimi Hakkındaki Görüşleri ve Müzik Dersleri Verme Konusunda Kendilerine Güvenleri. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(17), 289 -302.
- Külah, İ. K. (2007). *İlköğretim İkinci Kademedede Müzik Dersi Yaklaşımlarının Analizi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

- Külahoğlu, Ş., Aydın, B., Can, G., Kılıç, M., Ersanlı, K., Bilgin, M., Küçükkaragöz, H., Korkmaz, İ., Bilge, F., Kısaç, İ., Uçar, E. (2006). Eğitim Psikolojisi. Editör: Yeşilyaprak, B. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Lull, J. (2000). *Popüler müzik ve iletişim (Popular music and communication)*. Çev.: Turgut İbلاغ, Çıviyazıları (1.Basım), İstanbul.
- Morgül, M. (2004). *Kodaly Metodu İle Yeniden Besteleme Teknikleri / Ana Tema Üzerine Varyasyonlar*. ISME 2004 Dünya Konferansı'nda sunuldu. Kanarya Adaları/İspanya (www.muzikegitimcileri.net 10.01.2014 tarihinde alınmıştır.)
- Morgül, M. (2006). *İlk Çocuklukta Müzik nasıl öğrenilir?*. Ankara: Kök Yay.
- Nurikadiroğlu, R. H. (2000). *İlköğretim Kurumlarında Müzik derslerinde Karşılaşılan*
- Okatan, İ. (2004). *Müzik Eğitimi Yöntemi ve Değerlendirme İlişkileri 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu Bildirisi*. SDÜ, Isparta
- Özal, K. (2007). *Dalcroze Metodu*. Samsun: Müzik Eğitimi Yayınları. (www.muzikegitimcileri.net 10.01.2014 tarihinde alınmıştır.)
- Özçelik, D.A. (1981). *Okullarda Ölçme ve Değerlendirme*. Ankara.
- Özmenteş, S. (2012). İlköğretim Öğrencilerinin Evdeki Müziksel Ortamları, Müzik Dersine Yönelik Tutumları ve Kişisel Değişkenleri Arasındaki İlişkiler. *Eğitim ve Bilim* 2012, 37(163), 53-66.
- Sağlam, H. (2004). *İlköğretim Kurumlarında Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin İlköğretim Kurumları Müzik Dersi İkinci Devre Öğretim Programına İlişkin Görüşleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Say, A. (2005). *Müzik Öğretimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Say, A. (2005). *Müzik sözlüğü*. (2. Basım) Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Senemoğlu, N. (2011). *Gelişim Öğrenme ve Öğretim Kuramdan Uygulamaya*. (19. Basım) Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

- Sönmez, V. (2007). Program Geliştirmede Öğretmenin El Kitabı. (13. Basım) Ankara: Anı Yayınları.
- Sun, M., Seyrek H., (1993). *Okulöncesi Eğitiminde Müzik*. İzmir: Mey- Müzik Eserleri Yayınları
- Süalp, B.G. (2002). *İlköğretim Okulları Üçüncü Devre Müzik Programının Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlar*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Talim Terbiye Kurulu (2011). *Okulöncesi, İlkokul ve Ortaokul Haftalık Ders Dağılımı (2010-2011)*. Ankara: Talim Terbiye Kurulu.
- Tarman, S. (2002, 08-09 Haziran). *Çoklu Zeka Kuramı'nın Lise Programlarında Uygulanabilirliği*. 2000'li Yıllarda Lise Eğitimine Çağdaş Yaklaşımlar Sempozyumunda sunuldu, Ankara.
- Tekin, H. (1977). *Eğitimde Ölçme Değerlendirme*. Ankara
- Töreyin, M. (1995). İlköğretim Kurumlarında Müzik Eğitimi Sorunu. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Turgut, F. (1977). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Metotları*. Ankara
- Türkmen, E. F. (2009, 23-25 Eylül). *Yeni Öğretim Programlarına Uyum Sürecinde Müzik Öğretmenlerinin Yaşadığı Sorunlar*. 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumunda sunuldu, Samsun.
- Uçan, A. (1994) . *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar – İlkeler- Yaklaşımlar* . Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (2005). *İnsan ve Müzik, İnsan ve Sanat Eğitimi*. (3. basım). Ankara: Evrensel Müzikeyi.
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye'deki durum*. (3. Basım). Ankara: Önder Matbaacılık Ltd. Şti.
- Yıldız, G. (2002). *İlköğretimde müzik öğretimi*. Ankara: Anı Yayıncılık <http://www.memurlar.net/haber/192958/> MEB'de, teşekkür- takdir devri bitti. tarihinde 08 Nisan 2011 23:23

EKLER

EK 1: ANKET SORULARI**AÇIKLAMA**

Değerli Meslektaşım;

Bu anket, ortaokullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin derse ilişkin görüşlerini belirlemek amacı ile hazırlanmıştır. Elde edilen bilgiler “ Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü’nde yapılacak yüksek lisans düzeyinde bir araştırma için kullanılacaktır.

42 sorudan oluşan anket, Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı kurumlarda müzik dersine giren öğretmen görüşlerini içermektedir. Anketin 6 sorusu “Kişisel Bilgileri”; 5 sorusu okulun fiziki şartları; 28 sorusu öğretmenlerin okul idarecilerinden beklentileri ve öğrencilerin müzik dersine karşı tutumları ile ilgilidir. Açık uçlu olarak hazırlanan son 2 soruda ise belirtmek istediğiniz görüşlerinizi kısa ve özlü biçimde yazabilirsiniz.

Her soru için belirlenen seçeneklerin tümünü okuduktan sonra, sizce en uygun olan cevabı (X) ile işaretleyiniz.

Bu ankete vereceğiniz içten ve eksiksiz yanıtlar, araştırmanın amacına ulaşabilmesi için büyük önem taşımaktadır. Ankette elde edilecek bilgiler sadece bu araştırma için kullanılacak ve kişisel bilgiler kesinlikle gizli tutulacaktır.

Yardımlarınız için şimdiden teşekkür eder, saygılar sunarım.

ARAŞTIRMACI

Aslı SARI

KİŞİSEL BİLGİLER

Görev Yaptığınız Okulun Adı:

1. Meslekte çalışma süreniz?

- () 1-5 Yıl
 () 6-11 Yıl
 () 12-17 Yıl
 () 18- 23 Yıl
 () 23 ... Yıl

2. Bulunduğunuz okuldaki görev süreniz?

- () 1-5 Yıl
 () 6-11 Yıl
 () 12-17 Yıl
 () 18- 23 Yıl
 () 23... Yıl

**3. Bulunduğunuz okul dışında görevlendirildiğiniz başka bir okul var mı?
 (Cevabınız Evet ise görevlendirildiğiniz okulun adını belirtiniz.)**

- () Evet () Hayır

.....

4. Mezun olduğunuz okul?

- () Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Bölümü
 () Devlet Konservatuvarı
 () Türk Müziği Konservatuvarı
 () Diğer (Lütfen Belirtiniz).....

5. Eğitiminiz?

- () Ön Lisans
 () Lisans
 () Yüksek Lisans
 () Doktora
 () Diğer (Lütfen Belirtiniz).....

6. Ana çalgınız nedir?

.....

7. Okulunuzun müzik dersliğı var mı? (Cevabınız hayır ise nedenini belirtiniz.)

() Evet () Hayır

.....

8. Derste kullandığınız yazı tahtası aşağıdakilerden hangisi?

- () Tebeşirli Dizekli Yazı Tahtası
 () Tebeşirli Dizeksiz Yazı Tahtası
 () Beyaz Dizekli Yazı Tahtası
 () Beyaz Dizeksiz Yazı Tahtası
 () Akıllı Tahta
 () Diğer (Lütfen Belirtiniz)

9. Okulunuzda aşağıdaki derslerin hangileri için çalışma alanı (atölye, spor salonu vb.) bulunmaktadır?

() Teknoloji Tasarım	() Türkçe
() Görsel Sanatlar	() Beden Eğitimi
() İngilizce	() Diğer (Lütfen
() Matematik	Belirtiniz)

10. Müzik dersinde yararlandığınız araçları işaretleyiniz.

- () Bilgisayar
 () CD Çalar
 () Televizyon
 () Kaset Çalar
 () Projeksiyon Cihazı/ Yansıtıcı
 () DVD Oynatıcı
 () Diğer (Lütfen Belirtiniz)

11. Müzik dersinde kullandığınız çalgıları işaretleyiniz.

- () Piyano
 () Org
 () Gitar
 () Bağlama
 () Melodika
 () Blok Flüt
 () Keman
 () Diğer (Lütfen Belirtiniz)

	Tamamen	Büyük Ölçüde	Kısmen	Çok Az	Hiç
12. Okul idarecileri il ve ilçedeki zümre toplantıları için sizi bilgilendiriyor mu?					
13. İl ve ilçe genelinde yaptığınız etkinliklerde okul idarecilerden destek/ teşvik görüyor musunuz?					
14. Velileri müzik dersi konusunda bilgilendirmede okul idarecilerinden destek görüyor musunuz?					
15. Belirli gün ve haftalarda sizden bir etkinlik isteniyor mu?					
16. Yaptığınız ders dışı etkinlikler için okul idarecileri başarı (takdir ve teşekkür) belgesi veriyor mu?					
17. İl ve ilçe genelindeki alanınızla ilgili seminer, konferans vb. katılımınız için sizi teşvik ediyor mu?					
18. Okul idarecileri dersin araç gereçlerini sağlamanız konusunda size destek oluyor mu?					
19. Yüksek Lisans ve Doktora çalışmalarını yapabilmeniz için idareciniz kolaylık göstermekte midir? (Bu soruyu akademik kariyer yapanlar yanıtlandırılmalı)					
20. Öğrencileriniz derse istediğiniz araç gereçle eksiksiz olarak (müzik defteri, ders kitabı, okul çalgısı...) katılıyorlar mı?					
21. Öğrenciler performans ödevlerini yapmaya istekli mi?					
22. Öğrenciler proje ödevi almak için istekli mi?					
23. Öğrenciler ders dışındaki müzik etkinliklerine (koro, orkestra...) katılmada istekli mi?					
24. Öğrenciler konser, müzikal, opera vb. etkinliklere katılımda istekli mi?					
25. Öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri yeterli mi?					

Yaptığınız müzik dersi öğrencilerin;	Tamamen	Büyük Ölçüde	Kısmen	Çok Az	Hiç
26. Estetik yönünü geliştirdi.					
27. Kişilik ve özgüven gelişimine katkı sağladı.					
28. Müziksel gelişimlerine katkıda bulundu.					
29. Bireysel ve toplumsal ilişkilerini geliştirdi.					
30. Türkçeyi doğru ve etkili kullanmasını sağladı.					
31. Sevgi, paylaşım ve sorumluluk duygusunu geliştirdi.					
32. Atatürk'ün Türk müziğinin gelişmesine ilişkin görüşlerini kavradı.					
33. Atatürk ilke ve inkılaplarına gönülden bağlı, kültürlü bireyler olarak yetişmelerini sağladı.					
34. Duygu, düşünce ve deneyimlerini müzik yoluyla ifade etme imkânı sağladı.					
35. Yaratıcılık ve yeteneğini geliştirdi.					
36. Yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası müzik kültürlerini tanımlarını sağladı.					
37. Değişik türlerde şarkı dinleme, söyleme ve çalma etkinliklerine katılımlarını sağladı.					
38. Müziksel algı ve bilgilerini geliştirdi.					
39. İstiklal Marşı başta olmak üzere milli marşlarımızı özüne uygun olarak seslendirmelerini sağladı.					
40. Müzik kültürü ve birikimine sahip olmalarını sağladı.					

41. Öğrencileriniz derse karşı yeterince ilgi göstermiyorsa nedenleri sizce neler olabilir? Lütfen kısaca maddeler halinde belirtiniz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

42. Öğrencilerin derse ilgilerini arttırmak için neler yapılabilir? Lütfen kısaca belirtiniz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

EK 2: ARAŞTIRMA İZİNİ

**T.C.
ANKARA VALİLİĞİ
Milli Eğitim Müdürlüğü**

Sayı : 14588481/605.99/276903

22/03/2013

**Konu: Araştırma İzni
(Aslı SARI)**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
(Eğitim Bilimleri Enstitüsü)**

**İlgi : a) Meb Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 2012/13 nolu genelgesi
b) 15/03/2013 tarih ve 1743 sayılı yazınız.**

Enstitünüz Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Aslı SARI'nın "İlköğretim 2. Kademedeki Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Derse İlişkin Görüşleri" konulu tezi kapsamında uygulama yapma isteği Müdürlüğümüzce uygun görülmüş ve araştırmanın yapılacağı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne bilgi verilmiştir.

Anketlerin uygulama yapılacak sayıda çoğaltılması ve çalışmanın bitiminde iki örneğinin (CD ortamında) Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Bölümüne gönderilmesini rica ederim.

**İlhan KOÇ
Müdür a.
Şube Müdürü**

**Güvenli Elektronik İmza
Aslı ile Aynıdır.**

22/03/2013

**Yaşar SUBAŞI
Şef**

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. Evrak teyidi <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden e1b4-730f-3f13-b11b-3616 kodu ile yapılabilir.

Emniyet Mh. Alparslan Türkeş Cd. No: 4/A Yenimahalle/ANKARA
www.ankara.meb.gov.tr
istatistik06@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Murat YILMAZER
Tel: (0 312) 212 36 00
Faks: (0 312) 212 02 16